

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

2148

ELLEN WESTER

FRIDESWIDAS
KRÖNIKA

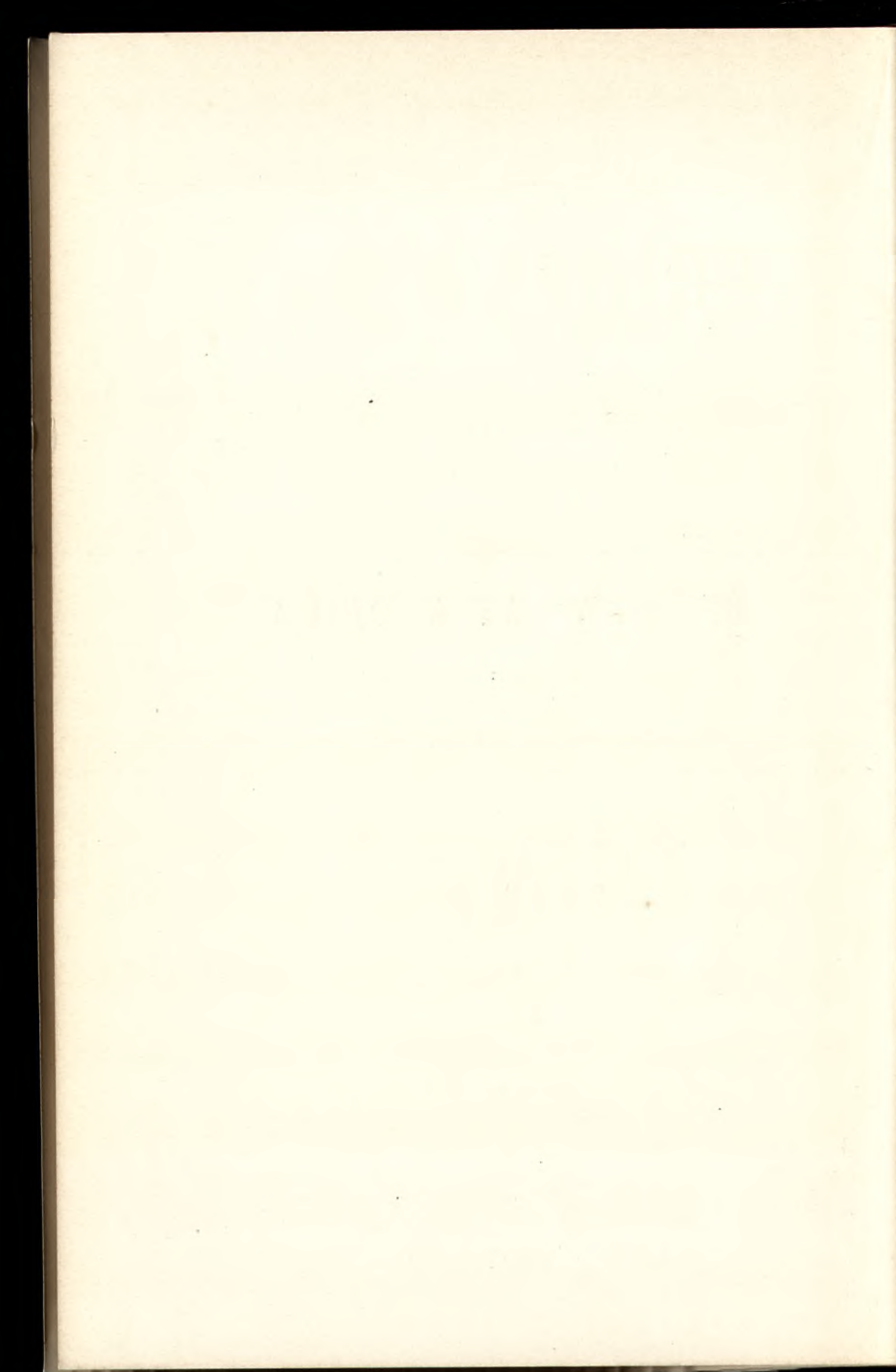

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Pris 2: 50.

FRIDESWIDAS KRÖNIKA.

FRIDESWIDAS

KRÖNIKA

SKRIFVEN

AF

ELLEN WESTER.

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

De arabiska verserna och sentenserna äro till största delen hämtade ur Hammer-Purgstalls Litteratur-geschichte der Araber. Wien 1850—56.

STOCKHOLM.

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1900.

I åtta dagar hade östanvinden blåst stadig, och vid bålverket af ekstammar låg köpmansskutan förtöjd, färdig att löpa ut, när nästa morgon rodnade.

Icke långt från hamnens bålverk låg den fasta, timrade borgen, och borgherrns svenner hade hela dagen flitigt burit förråd ombord på fartyget. — Torkadt kött och torr fisk i säckar, ägg i flätade korgar och likaledes torkad frukt, packad i halmmattor — hembryggt, sött mjöd och vatten i stora tunnor, som icke fingo ha den minsta läcka.

En dyrbarare last än annars skulle Mikel Skeppare ha med sig på den resa, som nu förestod. Inga mindre än den sköna fru Frideswida, hustru till Gerulf, herre på borgen Flissinghe, och dennes dotter i ett föregående gifte, den unga Geva, skulle följa med på färden till *Hispania*, eller som folket där i landet kallade det, Andalus. — De skulle där hos en mångberyktad och läkedomskunnig man söka, och, om Gud tillstodde det, finna hälsa åt herr Gerulfs ende son Floris.

Hela det gångna året hade gossen dragits med het värk i lederna, så att han omsider knappast kunde stödja på sina fötter, och det ena benet var kortare än det andra. En halt herre kunde ju

göra föga nytta för land, folk och gods, och därför hade herr Gerulf samtyckt att låta sonen fara till främmande land. Men mera härom sedan.

Olyckan hade kommit med en af de stormar, som plägade rista herr Gerulfs borg och skölja hans åkrar och ängar under så djupt vatten, att folk och få däri funno en ömklig död. Belastade med blodröda synder drogos hela byar ned i hafvets djup, och ehuruväl det sades, att kyrkklockorna sedan ringde på hafvets botten, torde väl icke denna ringning ha gjort deras arma själar något gagn.

Under hösten före den vinter, som senast gått, hade en svår storm rasat på aftonen före Sankt Mikaeli dag. Männen voro ute på ett litet krigståg i Flandern, och gubbar, kvinnor och barn hade fått arbeta på att stärka de vallar af torfvor och risknippor, som skola stänga hafvets vågor ute. Därvid hade gossen Floris arbetat med.

Han hade stått till midjan i vattensörja, ömsom svettats och frusit; med sina små händer staplat torfvor och med sina små fötter stampat dem fast tillhopa. Och de gamla hade prisat barnets mod i stället för skicka det hem att värma sig vid elden.

Efter detta kom en hetsig feber och sedan värk med stickande plågor, som ej kunde lindras hvarken af våta, pålagda dukar, doppade i ättika och salt, eller med salfva af krossade blad af artemisia, »alla örters moder» och af salvia, sjudna i olja, fastän mästern Galienus säger: »Hvi blef människan död, då salvia växer i örtagården?»

Icke heller solen, då den på sommaren genomträngde hafsdimmorna, kunde återge gossen Floris den spänstiga sundheten.

Och han var, som sagdt är, den ende sonen, det enda barnet i äktenskapet mellan den gamle herr Gerulf och den unga Frideswida.

* * *

En gång förut hade herr Gerulf varit gift. Då han var mycket ung och nyss tagit arf efter sin fader, hade han en sommar varit på färd österut, där bärnstenens klara droppar rinna och glänsa på långgrunda stränder. Där hade han och hans män träffat på ett fartyg, som gungade på vågorna. I rummet akterut låg en flicka bunden. Hon hade vridna armband af guld om båda de smala armarna och om halsen ett band af guld, formadt som den gamle ormen. — Han ligger i ring omkring världen, den gamle ormen, och rufvar och biter sig i stjärten, och ingen kan slippa utom den vall han drager.

Hennes dräkt var mörkblå, af stridt och ulligt tyg; hennes hår var kort och lockigt, brunt innerst vid hufvudet, men ytterst blankt som en gniden bronsring; hennes ögon voro gulbruna som mörk bärnsten och klara som den.

Jungfru Ringelhår kallade männen henne för de blanka lockarnas skull.

Herr Gerulf tog henne ombord på sitt fartyg, och innan detta kom hem till Flissinghe, kunde hon berätta något om det som vederfarits henne. Hon var dotter till en höfding på andra sidan österhafvet, och vilda män hade kommit, dödat hennes far, bränt och ödelagt hans hus och fört henne bort med sig. Sen hade de seglat hem till sitt land och första natten efter hemkomsten hållit ett stort dryckeslag. Hon hade legat bunden kvar i

skeppet, och då de i ruset glömt att fastgöra detta, hade det drifvit till sjös.

Det dröjde icke länge, innan herr Gerulf blodsade af häftig älskog, ty jungfru Ringelhår var skön, och när han kom hem till Flissinghe, äktade han Geva, ty så hette äfven hon. I tolf långa år lefde de lyckliga under lifvets sommartid, och deras enda sorg var, att de icke hade något barn tillsammans.

Men på trettonde året, och sedan fru Geva försökt det underbara medlet att krypa genom en urhåkad sten och därvid högt framsäga sin önskan om ett barn, gick det som de ville, men på det sätt fåvitska människors önskningar ofta gå i fullbordan. Till namnet, men icke till gagnet ger deras fasta vilja dem hvad de åstunda.

SjälF lefde hon icke mera än tvenne dagar efter det hon födt ett litet flickebarn till världen, och tärnan Barbe fick taga vård om barnet, som växte upp så likt sin mor som den ena blå elds-lågan liknar den andra.

Herr Gerulf var mera nedböjd af sorg, än en man plägar vara. Jungfru Ringelhår hade med sin kärleks bloss värmt hans lif, och han sade till sin vän att intet så skönt fanns i världen som hennes klara ögon och blanka lockar. Ingenting kunde för honom förliknas vid det nöjet att veckla upp dem för att se, hur snabbt och hastigt de åter lindade sig om fingret. Hennes skratt hade för honom varit som klang af flöjter om våren.

Då jungfru Ringelhår var död, var världen tyst, som då vintersnön faller, och dess röster tomt sus som hafssnäckans sus för örat.

I nio år gick han änkling, men på försom-maren det tionde året kom en engelsk man till

Flissinghe från Colchester. — Han var af en förnäm släkt, men hade ändock lefvat som landsflyktning i de stora skogarna norr om Colchester, och nu föreslog han herr Gerulf ett giftermål med hans systerdotter och lofvade han att föra Frideswida och hennes hemgift öfver från England.

* * *

Herr Gerulf samtyckte, och aldrig kunde tärnan Barbe förgäta den sommardag, då Frideswida först kom till Flissinghe på ön Walcheren.

Himlen var blå och luften klar. Hon stod i skeppets förstäf, klädd i sin kappa af purpurkläde, rundt omkring kantad med en remsa af den svarta räfvens mjuka skinn. Hennes hår, som nådde nedom midjan och var ljust som lin och fint som silke, lyftes sakt af vinden och stod som en gyllene krans omkring hennes hvita ansikte. Detta var aflångt, med runda, fina kinder; ögon så blå som hafvet längst ute, där himmelen sluttar ned däri och kupiga, hvita ögonlock; näsan var smal och lång och munnen liten och rosenröd med läppar, som oftast voro tätt slutna.

Fridesvidas barndom hade icke bjudit henne lek och löje, och hon log sällan.

Till växten var hon hög och smärt, med rund och vacker barm; smal öfver höfterna och med långa, smala händer.

Aldrig hade Barbe sett en skönare kvinna än den bleka Frideswida.

Ett år efteråt födde hon åt sin husbonde en son, och herr Gerulfs stolthet var stor, fastän han icke för Frideswida kände detsamma som för jung-

fru Ringelhår, hvilken han hållit kär med ungdomens lek och smek.

För Frideswida var han en sträng och myndig husbonde och vistades blott sällan i frustugan, och hon var tyst och stilla, flitig i sitt hus, men aldrig glad.

Från sin barndom hade hon endast tunga minnen. Hennes far hade fallit i tvekamp med en normandisk baron, och hennes mor hade tvingats att äkta banemannen. Han hade än slagit henne som en trälinna och än famntagit henne med våld.

Som redan är berättadt, hade Frideswidas moders broder med list och stor försiktighet fört henne öfver till Walcheren och åt henne medtagit det fädernearf af myntadt guld och skatter, som han haft nedgräfdt och undandoldt.

Hon hade nästan aldrig kommit sin styffader för ögonen, utan arbetat bland tjänarinnorna, och endast den gode slottskaplanen hade tagit sig an henne och meddelat henne af den vishet han ägde.

Så talade hon det latinska språket och läste det och kunde ur minnet läsa upp sagor och sånger, då hon om vintern satt nära fönstret med sitt broderi, ty hon sömmade så fint och så förträffligt, som endast angelsachsiska ädla fruar kunde det.

När sonen var född, och herr Gerulf upptagit och gifvit honom namnet Floris, log Frideswida, då Barbe åter lade honom i hennes famn. Annars gick hon allvarsam, hvit och sluten, men aldrig vred eller butter. Mest liknade hon en hvit vårblomma, som icke kan öppna sig, därför att solen är sparsam.

Och sol var det aldrig godt om i Flissinghe.

Våt dimma från hafvet svepte ofta stad och slott i sin tunga mantel. Vintertid hven stormen

med skum som yrde; med salta stänk som beto; med låga, drifvande moln. Om sommaren föll regnet ofta och tätt; hela luften var grå och immig; solen satt dag efter dag som en ljus, rund fläck midt i det grå; utan strålar, utan sken, utan värme, som lifvar sinne och hjärta.

Ej heller inom borgen var hemsolen varm. — Herr Gerulf hade lefvat mera än ett halft hundra år, då han fick Frideswida, och hon var blott sexton vårar gammal och själf för vårkall för att kunna sprida sommarens värme.

Han var hennes herre och husbonde, och hon var ödmjuk som en hustru bör vara. Men Barbe hade sett andra fruar, som lyste i ögonen, då de mötte husbondens blick; som gingo orädda och fria och sjungande styrde hus och hem, och hon visste nog att det var kärleken, som gaf dem gladt mod. På Fridesvidas lott hade aldrig kommit den kärlek, som så litet omtalas när hvardagarna gå med flitigt arbete, men som likväl är den enda, som har makt att ge glädje. Hon hade endast Barbes kärlek, den ostyriga lilla Gevas kärlek, Floris' kärlek och sitt folks kärlek. Men hvad båtade det? Det var blott rökig spiseleld.

* * *

Herr Gerulf och Frideswida fingo inga flera barn än Floris, och det blef då en stor sorg och en än större ängslan och dysterhet, då värken ville göra honom ofärdig.

I stillhet hörde sig Frideswida för hvad som skulle kunna göra honom till en frisk herre och bad sedan i all ödmjukhet sin husbonde att med

sonen få företaga den långa och vågsamma resan till Andalus.

»Min herre,» sade hon en kväll på sommaren, då molnen hängde ända ned till de vallar af torfvor och knippen af flätade pilkvistar, som utestängde vågorna. »Min herre, i dag har det åter varit en svår dag för vår Floris.»

Gossen, som låg på spiselbänken med hufvudet i sin moders knä, jämrade sig därvid.

»Nu har jag af Mikel Skeppare, som för icke länge sedan kommit hem, hört talas om ett land söderut — *Hispania* har jag hört det nämnas. — Där skiner solen alltid och har i sig själf en läkande kraft, och dessutom finnas många kloka och lärda läkare där.»

Fastän ett gammalt ord liknar en kvinnas tunga vid en malande handkvarn eller ett slarande vattenhjul, var det ej ofta Frideswida höll så långt tal, och hon tystnade nu åter —

Herr Gerulf vinkade åt henne att tala vidare.

»Vill du, herre, och finner du det rätt, så tager jag Floris med mig, jämte Barbe och Otho, och när Mikel Skeppare härnäst reser, följa vi med för att söka vår sons hälsa.»

När Frideswida nu slutat, satt herr Gerulf länge tankfull och brydd, utan att svara och gaf ej heller den kvällen annat besked, än att han själf skulle tala med skepparen.

Nästa morgon kallade han denne till sig, och det må ej förtigas, att Barbe lyssnade vid dörren.

Herr Gerulf bad skepparen sitta jämte honom vid bordet och bjöd honom dricka af det starka fjorårsmjödet, som gör folk frispråkiga.

Mikel Skeppare hade också mycket att förtälja om det underbara landet Andalus; om dess

floder, där guld och silfver runno med vattnet; om dess frukter, som lyste mellan alltid gröna blad; om solen, som brände och stack som heta spjut.

Det var just solen, som gjort att han lärt känna en underbar läkare. Dess heta spjut hade träffat hans kala hjässa, så att han flera timmar legat röd och sanslös. — Läkaren, Al-Bekri kallades han, hade just då kommit förbi, själfmant erbjudit sig att hjälpa främlingen och äfven skaffat honom sans och hälsa igen. —

Herr Gerulf menade, att det ändå kunde vara betänkligt att skicka hustru och barn till hedningars land.

Mikel Skeppare tittade åt dörren, om icke skymten af en munkkåpa stack fram, men han såg ingenting. Ingen kåpa fanns där, och Barbe hade dragit sina kjolar åt sig. Och så sade han, att såvidt han kunde begripa, voro hedningarna där icke stort annorlunda än kristna; somliga voro goda och andra onda. Han hade icke träffat annat än vänligt folk, som icke gjorde en fredlig människa något för när.

Herr Gerulf kom sedan in i frustugan, där också Barbe nu var och sade, att han betänkt saken, och att det väl var ett vågsamt företag, men att Frideswida och Floris finge resa med de tjänare hon själf föreslagit.

»Jag vill ock fara med,» sade Geva. Hon hade ärft sin moders blanka lockar och bruna ögon och fruktade icke sin far, »jag vill se det landet, där solen skiner hvar dag.»

Frideswida skakade på hufvudet och menade, att det icke var rätt och rådligt att taga Geva med, men denna höll sin egen vilja kärare än allt annat och lade hufvudet mot sin fars arm och bad

och smekte, och Floris lade sitt ord till. Herr Gerulf sade då ja, utan att akta Frideswidas ord.

Så vardt det då beslutadt, att Mikel Skeppare skulle föra dyrbar last till Andalus. — Han skulle landsätta Frideswida och hennes följe, skaffa dem bostad och anbefalla dem åt läkaren, innan han reste vidare till andra platser.

Och när han året därpå om sommaren slutat sin handelsresa rundt omkring *Hispanias* kust, skulle han afhämta dem och, ville Gud, skulle Floris vara frisk och färdig igen. —

Mikel Skeppare kände något det språk, som talades därnere och lofvade att under sjöresan lära hvad han visste åt dem, som förmådde höra på och taga efter.

Den sista natten före afresan var ringa eller ingen ro i borgen. — Frideswida och Barbe gingo icke till sängs, utan när allt var ombestyrdt, satte de sig båda på bänken vid spiseln, där de sista glöden efter den kyliga kvällens eld ännu glimmade.

I Barbes ängsliga hjärta rådde stor farhåga för allt det obekanta, och hennes knän darrade af rädsla. — Frideswida var ock något böjd af det ok hon frivilligt påtagit sig, att resa till främmande land med sin sjuke son och af det ansvar, som Gevas egenvilja pålagt henne.

Sommarnatten var klar; vinden blåste stadig från land, och innan ännu dagen grydde voro alla ombord på skutan.

Herr Gerulf kom ned med de sina, och alla veko vördsamt tillbaka.

Innan någon steg ut på ekplankan, som låg utlagd från stranden till fartyget, höjde kaplanen korset och bad en bön om skydd för allt ondt och farligt, till hafs, till lands, bland hedningar och främmande folk, och alla knäfölla därvid.

Så bugade sig Frideswida för sin husbonde och kysste hans hand, och han lade handen på hennes hufvud.

Purpurkappan hade hon på sig och under den klädningen af grönt, valkadt kläde från Flandern.

När hon fått sin husbondes afskedshälsning, tog hon sin son i famnen och gick med fasta steg öfver ekplankan bort till fartygets akter, där ett rum var beredt till henne.

Efter henne kom Geva i blå kjortel. Sin mors ormhalsband och gyllene armringar hade hon iklädt sig. En kort pälskappa flög om hennes axlar. — Det var en galenskap, att hon skulle med på den långa färden; men där hon kom, smålogo alla mot henne, och hennes egen vilja, efter hvilken hon alltid rusat, hade hittills icke fört henne i farligheter. Nu log hon och grät på samma gång, hon kysste sin far med strida tårar, men strök i detsamma med avvig hand bort tårarna ur ögonen och skrattade af fröjd öfver äfventyret.

Sedan kom Barbe med korgar och knyten och sist Otho med Fridesvidas tunga penningsskrin och under armen sitt slagsvärd, som var af den sorten, att det i striden måste föras med bägge händer. Han var också klädd till strid, med rock af garfvadt läder öfver pansarskjortan, som herr Gerulf lånat honom och på ryggen sin trekantiga sköld af härdad oxhud med handtag af stark och sirad brons.

Seglet var redan hissadt, och fastän vinden i gryningen var klen, fyllde den de breda blå och röda ränderna och puffade kraftigt på duken.

Rorsmännen grepo sina åror, och färden på det stora villsamma hafvet var börjad. Barbe släppte korgar och knyten och tog sin rosenkrans, medan hon med mumlande läppar fäste blicken på korset, som kaplanen höll högt i gryningen — Frideswida

lade armen om sin sons hals, och hennes ögon lofvade att värna den käre.

* * *

Så länge en skymt syntes af Walcherens land, släpptes det ej af blicken, men när den sista strimman däraf dolts af den sluttande himlen, gaf Barbe sig till att syssla i den nya bostaden efter sin matmoders anvisningar.

Och läkemedelskrinet var Barbe angelägen att hafva närmast till hands, ty hon väntade icke annat än att hafvets slemma sjuka skulle vända allas deras inälvor upp och ned. Och de kunde tänka sig, att Floris' värk skulle bli svår och plågsam under kalla nätter på hafvet.

Där fanns palsternackor kokta med honung och vin, det bästa medlet mot ländvärk. Där fanns plåster af hackad taklök, ägghvita och osiktadt kornmjöl för värk i högra sidan och gröt af linfrö och smör för värk i den vänstra. Där fanns salfva af andister, kalfmärg och linolja och ett kosteligt pulver till en läkedryck, som mästern Galienus själf sammansatt. Det bestod af anis, persiljefrö, långpeppar, kanelbark, myrra, nejlikor, mynta och fläderblommor, stötta med salt, hårdt kokta med vin, torkade och därefter krossade till pulver. När man blandade en nypa af detta pulver i en bågare varmt vin eller öl, blef häraf en kostelig dryck till att värma magen.

Östanvinden höjde tältduken omkring det afstängda rummet i aktern, och morgonsolen sken rätt i ansiktet på Floris, som låg på mjuka kuddar. Bredvid honom satt hans mor. Hufvudkudden hade hon skjutit tillbaka, och hennes ögon följde de

gröna vågorna, som vältrade och vräkte sig så, att de i Barbes ögon rätt liknade farliga troll och hafsodjur, som sträckte snåla armar efter fartyget och dess last.

Morgonen gick under jämn färd, solen sken på böljornas hvita toppar. Floris hade somnat vid den vaggvisa hans mor framsade för honom. Barbe hade hört henne förr kväda densamma och visste, att hon då kände sig sorgsen och tung till sinnes.

Nu måste hon tyngas af den tanken, att hon satt där med sin makes sjuke son, utestängd från hafvet blott af en enda plank.

»Förrän du föddes
byggdes dig bostad.
Grafven dig gräfdes,
medan i moders
lif du än dvaldes.

Trångt är i rummet
rygg kan ej rätas,
taket det låga
trycker ditt bröst.

Mörkt är i mullens
dunkla och djupa
svalg, som allt slukar.
Sluten är dörren,
döden har nyckeln.

Gräsligt att dvaljas
ensam i dunklet
göra den farliga
färden allen.

Fränder ej följa,
vänner ej visa
smärta och saknad.
Vänshand ej bultar
på tillbommadt hvalf »

* * *

Dagar och nätter gungade fartyget framåt, och fastän Mikel Skeppare sade att färden var god och snabb, var mest enda skillnaden mellan dagar och nätter, att de senare voro något hemskare än de förra.

Väl sken och spelade solen för det mesta på skummiga toppar, som gingo i rader, så långt ögat kunde nå, men det var ej stort mera upplifvande än när blåsten hven och hvisslade om masten, slet upp väfven framför Frideswidas kammare och kittlade roddarna i nacken eller näsan, så att de måste böja sig djupt ned för att komma under andan.

Mest skrämmande voro ändock i Barbes tycke de långa nätterna. Väl hängde tusen stjärnor eller flera, blanka och uddiga under himlens tak; väl slog vattnet mot fartygets sidor med samma plask och skvalp som hemma i Flissinghe mot borgens pålverk och bjälkarna under portkammaren, där Barbe sof, men hon bad alla goda helgon bevara sig från att göra en dylik resa än en gång, om hon väl komme hem igen.

I många olika toner snarkade roddarna på sina bänkar. Otho fnös som en tjur, där han låg utanför väfven. Geva och Floris slumrade lika godt som på sina fjäderbolstrar där hemma.

Den enda tröst Barbe hade, när oron tryckte henne för hårdt, var att se på Frideswida. — Hon drog då undan en flik af väfven, och vid stjärnljus eller solljus var den sköna frun lika hvit och

vän, där hon låg med kinden mot soffkudden af blå flöjel. Mången gång vaknade hon, såg upp i Barbés ansikte, log och hviskade:

»Jag hvilar, Barbe —»

Men hvad hon menade därmed, förstod Barbe icke, ty resan var allt annat än hvilosam för henne. —

Bäst voro de kvällar ibland, då en lindrig medvind blåste. Då stod seglet spändt som en halfkupa; då hvilade roddarna på sina åror, då satt Frideswida utanför sitt tält och läste upp något af de kväden hon lärt i sitt hemland och själf satt till herr Gerulfs språk.

Ofta var det en sång, som Floris bad om och som roddarna följde med gny och larm; en gammal sång om strid och kamp.

Strid och kamp gifs det, Gud bättre det, nog af, och fast kvädet var gammalt kom det männen att tänka på lust och byte och rinnande rödt blod, hvars söta lukt berusar mera än det dyra vinet och långt, långt mera än det hembryggda ölet.

Endast Barbe tyckte icke om det; hon kunde icke fördraga krig och örlig. Det minde henne om den gången hon hörde tunga steg trampa öfver fallbron, och hennes unge make med herr Gerulfs andra män drog i härnad nedåt Flandern.

Han lofvade att taga hem med sig flandriskt grönt till en gilleskjortel, men han vände aldrig åter, och gilleskjorteln fick Barbe vänta på.

När fjärde veckan knappast gått, styrde far-tyget redan in i den stora floden Wad-el-Kebir och skepparen sade, att en så god och lyckosam resa hade han aldrig haft.

I början kunde intet upptäckas af landets stora och underbara härlighet.

Floden hade gult vatten och var bred som

en hafsvik och när den afsmalnade något, förmanade Mikel kvinnorna att binda dukar för ansiktena, ty osunda ångor stego upp från träskan på båda sidor, om floden. — »Djävulens andedräkt», kallades detta.

Långa smala öar lågo sedan tätt, och på stränderna stodo högbenta, gråa hägrar och på ett smalt ben röda fåglar, hvartill ingen sett maken.

»Se Barbe, se Geva,» sade Frideswida om aftonen den första dagen, och hon pekade därvid uppåt himlen, »det lyser ur Guds lågande hjärta.»

Och mera lysande färger hade de aldrig sett. — Inga våta dimmor släckte solens glöd vid dess nedgång. — Himlen glänste i rött som mogna äpplen, som vallmoblommor på fälten, som skära rosor om sommaren, som rinnande mörkt blod.

Längre fram vätte flodens böljor skogens bryn; grågrön skog, som om intet regn sköljt bort sommarens damm. Höga torn, som glänste i blått, rosenrött och gult, speglade sig i vattnet.

»Solen i Andalus färgar den hvita marmorstenen röd eller saffransgul,» hade skepparen hört någon säga.

Det var en middagsstund, då fartyget ändtligen lade i land, och en hetta som från en bakugn vid jultiden. Dock var färden ännu icke slut, ty den stad där läkaren bodde, låg tvenne timmars väg från den stora floden, vid ett af dess tillflöden.

Ännu en natt måste de tillbringa på fartyget, innan Mikel fått hyra en flodbåt af en jude, som han kände, och alla Fridesvidas varor blifvit lastade däri, och det var ej förrän vid middagstiden dagen därpå, som de kommo fram.

Himlen var vit af hetta som järnet, då det

är smält och kokar i ugnen. På vägen invid floden voro stenar, runda som ägg, nedsatta, och de lyste i värmen, som om de vore gnidna med fett.

Barbe svettades under kappan, och Geva kastade sin öfver Othos arm och behöll blott en tunn linneduk öfver hufvud och axlar. Mellan dukens veck glittrade hennes ögon af lustig fröjd öfver allt detta nya och irrade från sida till sida, som om äfventyren växte på träen och kunde plockas med det samma.

Frideswida stod stilla och såg omkring sig.

På flodens vänstra sida höjde sig tvenne kullar, och högt på den bortre låg ett slott af sten med många fasta torn. På den, som låg närmast och var lägre, skymtade hvita hus mellan träd, och vägen slingrade sig omkring kullen. Vid själfva floden låg kvarn vid kvarn, och Mikel sade, att Al-calan eller slottet vid floden Aira var den stora staden Ischblias bageri, och att sådant bröd och sådant vatten som där fanns det icke i hela världen.

Frideswida visste att läkarens hus låg halfvägs uppåt kullen, och hon såg oafbrutet dit upp. En snöhvit linneduk med en smal bård af röda och gula trådar var knuten om hennes hufvud. — Men en af de tunga, gula flätorna hade glidit fram öfver axeln och glänste i solen, och hennes runda kind syntes under hucket och var mjäll och hvit som silkestyg.

Barbe fick tårar i de gamla ögonen då hon såg henne, och hennes hjärta sved vid tanken på allt det onda, som kunde tillstöta den unga kvinnan i det främmande landet.

Snart kommo Mikel Skeppare och juden Levy åter ned till floden efter att ha funnit ett härberge åt Frideswida och hennes följe.

Det var ett litet hus invid vägen, och sedan hyressumman blifvit erlagd, ägde hon betrakta det som sitt, stänga dess dörr, plocka af frukterna i dess trädgård och nyttja det husgeråd som fanns där, till dess Mikel vid nästa sommars början åter skulle afhämta henne.

När varor och packor förts upp till huset, kom det tunga ögonblicket, då Mikel skulle resa.

Frideswida, Geva och Barbe hade följt den trogne hjälparen ned till stranden och stodo i hettan och gråto och slöto hvarandra hårdt i famnen, då båten sköt ut, och först då den syntes blott som en hoppande brun fläck, vände de hemåt.

Solen stod rätt emot kullen där staden låg, och vägen dit upp var brant och het, slät som ett golf mellan låga, hvita murar.

Frideswida gick främst med Floris vid handen; utan att gråta hade den haltande gossen sagt farväl till skepparen.

»Moder,» sade han nu, »vi resa aldrig hem igen, här är varmt och godt. — Här finnas inga moln, man kan se rätt in i himmelen.»

Och när Frideswida såg upp, var himmelens kupa blå som kornblomster. — Invid vägens mur stodo träd med blanka blad och hvita blommor, som doftade starkt, och bakom dem skönjdes många hvita hus och torn med tak som stora lökar, omkring hvilka dufvor kretsade.

Och nästa morgon sade Geva detsamma som Floris.

»Moder,» sade hon, »aldrig har jag tänkt mig en sådan sommar. — Alla solstrålarna hoppa i min kropp, det sticker och spritter. — Det sjunger inuti mitt hufvud —.»

Frideswida stod barhufvad i solen, hufvudet högre än Geva, och det ljusa håret omkring hennes panna sken mot himmelen.

»Ja, detta är sommarens land, Geva,» svarade hon, »men vi få icke alltid stanna där. —»

»Jo, jo,» sade Geva, »hemma är det grått och kallt —. När sommaren är slut dör blomman, jag vill lefva som blomman.»

Frideswida riste betänksamt sitt hufvud.

»Min dotter vill vara en blomma,» sade hon, »måtte min son bli en gran, som står både sommar och vinter.»

Detta talades på den kringbyggda gården, öfver hvilken en randig päll var spänd, och där många växter med blanka gröna blad stodo omkring en källa, som plaskade, hviskade och sprang upp i höjden.

Utåt denna gård lågo rummen, som voro skumma, hvitlimmade och tomma, och den kringbyggda gården i Andalus liknade storstugan på Walcheren; där samlades husbondfolk och tjänare.

Barbe tyckte dock till en början bättre om att sitta i det lilla portrummet, som hade en glugg

eller springa, genom hvilken man kunde se ut på vägen, där människorna gingo förbi.

Hon glömde aldrig en kväll, då Geva och hon stodo därinne, och solen just gick ned. *Gluggen låg åt solnedgångssidan; hela luften dallrade, och träd, torn och alla de hvita husen simmade i det röda guld.

Då kom böneroparen upp på tornet, hans kropp syntes som en svart strimma mot himmelen; han ropade, och allt blef tyst.

På vägen mellan murarna var folk ute, och alla stannade då ropet ljud: »Kommen till bön!»

»Barbe,» sade Geva, »här ropar mannen, hemma ringa klockorna till bön. Hvarför få ej människorna själfva passa på? När magen är tom, komma de till köttfaten utan ringning och rop.»

»I klockorna bor Guds röst,» svarade Barbe.

»De säga väl här, att Guds röst bor i mannens rop,» menade Geva gäckande, och Barbe skrämdes af hennes gäckeri och mindes, att fader Valfrid hemma sagt, att hon hade ett stridigt sinne.

Nu fick Geva dock annat att tänka på, ty hennes ögon fingo se en ung herre, som red vägen framåt, och hvars häst stannade af sig själf då ropet ljud.

Midför fönsterspringan steg ryttaren af, och Geva kunde se honom i all hans ståtlighet.

Hufvudet hade han viradt med tunt, vitt tyg, rocken var af grönt siden med guldtrådar i, och när han hoppade af hästen ned i vägens damm, lyste hans skor röda. Han stod med ansiktet rakt emot Geva, lade handen mot pannan och bröstet och lutade sig sedan platt ned mot marken, och detsamma gjorde hans tjänare. Dock var det den skillnaden, att den unge mannen, när han åter reste

sig, höjde sina händer mot axlarna med flatsidan utåt, medan tjänarna knöto dem och skylde ansiktet därmed. Barbe fick sedan veta, att den unge gjorde så, därför att han hade mycket att hoppas och bedja; tjänarna bådo om afvändandet af allt ondt.

»Barbe,» hviskade Geva och tog tjänarinnan hårdt om armen, »liknar icke han därute sommaren? Se, rocken lyser som de blanka bladen på träden då solen skiner därpå; skorna äro röda som blommor. Hans ögon skina ända in i mitt hjärta; jag glömmer honom aldrig.»

Och hon stod kvar vid gluggen, till dess den unge mannen och hans följe försvunnit.

Men detta hände icke första dagen.

Då, när allt var någorlunda ordnadt, tog Frideswida sin son vid handen och gick att uppsöka den främmande läkaren, ty hon ville icke förspilla en enda dag.

Läkarens hus låg ej långt från Fridesvidas eget, och Barbe och Geva kunde knappast vänta, till dess hon åter kom hem och inom porten, innan de började fråga om allt; hur det tilldragit sig, och hur det såg ut i Suleyman Al-Bekris hus.

»Det var stort och ljust och luftigt och lyste af vackra färger,» sade Frideswida. »På den rymliga gården steg springkällan högt och föll ned i ett kar af röd marmorsten, uthuggen som en snäcka.»

Öfver hela gården var spänd en päll af siden, blå och hvit, och blå och hvita voro ock de skifvor som täckte väggarna i salen, där de förnämligare sjuka och Frideswida bland dem, eftersom juden Levy anmält henne, fingo vänta, innan läkaren kunde taga emot dem. Medan hon satt där, såg

hon kvinnor gå af och an på gården En var gammal, böjd och brun, och hade vid handen en krushårig gosse, som hon kallade Jehudah, och en annan var ung, och hon göt olika färgadt vatten öfver blommorna, som stodo i vaser på stenpelarna omkring gården.

Frideswida sade, att den unga var vacker att se på, fastän hon var mörk i huden som gycklarefolket, hvilket drifver i skaror från land till land. Hennes hår var svart som skatans fjädrar, hennes skinn brunt som en mogen nöt, och när hon såg upp lyste det hvita i hennes ögon blåhvitt Hennes ögonbryn voro strukna med en glänsande salfva, och då hon lyfte sin bruna hand, syntes det, att hennes naglar voro målade röda. Frideswida trodde då, att hon var läkarens hustru, men sedan fingo de veta, att hon var Suleymans syster och hette Mesné och att han fått till öknamn den kalle, därför att han aldrig tagit sig hustru. Den gamla kvinnan var hans moder, och hon hade ännu en son, Ahmed, en renlifvesman, som dock icke var präst utan krigare.

»Men läkaren, moder, hur fann du honom?»
frågade Geva.

Frideswida såg in i sitt hjärta för att rätt kunna säga, hvad hon mindes och sade därefter, att han var högväxt och öfvermåttan allvarsam, att hans ögon voro skarpa som falkens, men att de på samma gång voro som hjortens, hvilka alltid bedja. Han hade ofta suttit med handen öfver ögonen, som för att tänka efter, och hon hade då lagt märke till att hans händer voro smala, alla fingrarna lika långa, och att tummen låg tätt intill de andra.

På henne hade han alls icke sett, och hon

hade också haft sin hvita duk öfver hufvudet, eftersom Mikel Skeppare sagt, att alla kvinnor i Andalus buro slöjor.

Men på Floris såg han noga och kände på benet. Han gjorde också många frågor, som Frideswida hade svårt att förstå och svårt att besvara, emedan de båda talade det latinska språket med svårighet.

Han hade emellertid gifvit henne många föreskrifter att följa och lofvat att hvarje aftonstund själf se till gossen. Och till sist hade han frågat, om det verkligen var så, att hon gjort en resa, på många veckor för att söka hjälp hos honom, och då hon svarade ja, hade han för första gången slagit upp ögonen mot henne och sett på henne. Han hade därvid mumlat några ord, men hon hade hvarken kunnat förstå dem eller uppfatta dem.

Sedan, långt efteråt fick hon höra, att när han då slog upp ögonen till henne, såg han hennes ljusa hår vid öronen, hennes lilla röda mun och hennes hvita haka. Och det han sade var:

»Himmelens ljus — bergens snö.»

Frideswida tyckte då, att hon icke längre skulle upptaga tiden för de andra sjuka, som väntade, utan reste sig och bugade sig för honom, och han reste sig också från sin plats och ledsagade henne fram till dörrförhänget.

Där böjde han sig för henne med handen mot pannan och sade, att hans säkra hopp och förvissning var, att hennes son, om Gud så ville, åter skulle blifva frisk, sin moders glädje och sin faders stöd. — Och han upprepade, att han hvar dag mot kvällen själf skulle komma ned till Fridesvidas boning och gnida gossens ben med en god salfva af

vax och honung från ett land i Asien, där bien endast sögo vallmoblommans saft, och med det handlag, som blott en erfaren läkare kan hafva. — Han hade vidare sagt, att hans syster snart skulle uppsöka Frideswida för att vara henne till hjälp.

När hon slutat, lade hon handen på Floris' hufvud som hon brukade och sade:

»Den glädjen vore stor att bringa Floris stark och sund hem till hans fader igen. För den glädjen ville jag gifva mera än mitt lif.»

Men därvid suckade hon djupt, och hennes ögon lyste icke af den glädje hvarom hon talade.

* * *

Nästan dagligen kom Suleyman i kvällningen till Fridesvidas hus för att gnida Floris' ben och rygg, och ofta hade han med sig den svarthårige gossen Jehudah, som i sina små händer bar en korg med sköna frukter.

Gossen uppfostrades i Suleymans hus, ty hans föräldrar voro båda döda och hans farfar, den gamle Ishak, var en af dem som reste världen rundt för att köpa och sälja. — Men han reste till lands, ty han fann skeppens plankor för osäkra.

Jehudah Ben Halevy var ett underbart och tänkande barn, och så snart de nödtorftigt kunde förstå det främmande språket, hade de stor glädje af hans infall.

Så kallade han Geva för Bärnstenspärlan, ty hennes ögon voro bruna och klara som den dyrbara bärnstenen från jungfru Ringelhårs hemland. Och till Frideswida sade han ej annat än Morgonsol.

När han uppfann detta namn, hade Suleyman

många gånger varit i Fridesvidas bostad, och fastän hon oftast hade en tunn slöja öfver hufvudet, hade han dock sett hur hennes skinn lyste hvitt under tyget, och hur hennes hår som en knippa ljusa strålar hängde utåt hennes rygg, när det var upplöst.

Frideswida själf hade måhända ännu ej tänkt på annat, än att han var läkaren, som skulle bota hennes sjuke son, men Barbe, som var gammal och hade sett begärets gnista lysa i mäns ögon, räddes för den dag, då han skulle stiga öfver tröskeln mellan lust och vilja, och hon skulle få se längtan tändas i hans ögon, om hvilka Frideswida sagt, att de »liksom hjortens alltid bådo».

»Suleyman,» sade Jehudah en kväll, »jag kallar frun med det främmande namnet för 'Morgonsol'. — Hon liknar den.»

»Du har rätt, min son,» svarade Suleyman och reste sig för att gå. »Morgonsol gläder sinnet; värmer utan att bränna, spränger slutna knoppar.»

Och därmed tog han gossen vid handen, bugade sig på sitt vanliga sätt och gick, ty hans värf för dagen var fylldt.

Frideswida hade hört hans ord, och hon blef röd som rosenlagerns blomma.

Utän att säga ett ord, gick hon efter Suleyman genom den hvälfda portgången ut på tröskeln till vägen och stod där stilla och såg efter den bortgående.

Det mullrade af sensommaråska i luften, men hon stod likvisst kvar, tills det blef mörkt och svaltt, och hvita stjärnor hängde under himmelen.

Först då böneroparens sång en timme efter solnedgången hördes från tornet, kom hon in, och hennes ögon voro mörka, som om många tårar sutto där och väntade på att falla.

»Har du ej märkt att Floris är mycket bättre, Barbe?» sade hon. »Om Gud vill, för jag honom frisk och färdig hem till min husbonde — när nästa sommar kommer.»

Och nästa morgon framtog hon ett stycke lärf't af finaste slag och började sömma därpå.

»Juden Levy skall sälja det åt mig, vårt guld går som snö för solen, Barbe,» sade hon.

Och hädanefter arbetade hon hvarje dag flitigt och lät ej locka sig från sömnaden.

* * *

Men den som icke sömmade var Geva; hon var yr af solsken och blomsterdoft.

Mesné hade kommit och med blickar och leenden visat, att hon ville vara vänlig.

Då hon såg Frideswida, blefvo hennes ögon stora af häpnad, och hon bugade sig vördnadsfullt, men åt Geva räckte hon sin röda mun att kyssa och klappade båda hennes kinder.

Och knappast hade några dagar gått, innan de båda flickorna ständigt voro tillsammans. Ty ehuru Mesné i början såg på Geva, som på en stare den hon skulle lära tala, märkte hon snart att den vilda fågeln kuttrade liksom den tama, då blott näbbet blifvit upplyckt.

Det var ett spring, ett pladder och fladder, och då Barbe bad Frideswida att göra ett slut därpå, suckade denna blott och skakade på hufvudet.

»Det är ju blott en sommar, Barbe,» sade hon, »när Mikel Skeppare kommer, vända vi åter till vintern. —»

Detta grämde Barbe, ty Geva förde nu idel fäfängligt tal på läpparna. — Hos Mesné hade hon

träffat den sköna Zorayda, konungens dotter, och denna hade talat om sin faders fyra hustrur och trettio sköna trälinnor, som sjöngo och dansade för honom. Hon hade sagt, att så lefde alla förnåma herrar. — Musik och dans och uppläsning af vers var det enda, som var värdt att lefva för. Och kvinnorna skulle vara sköna, så att de kunde behaga männen; annars fingo de icke smaka världens fröjder.

Vid så syndigt tal fräste Barbe och menade, att efter världens söta fröjder kom ångerns bittra kval, men Geva skrattade blott och knäppte på lutan, som hon fått af Mesné och sade, att Barbe icke skulle missunna henne att vara glad.

Och den som de sett första kvällen, han som var lika vacker som sommaren, var ingen annan än Zoraydas bror Yezid. Och Zorayda hade sagt, att han ofta gjorde frågor om främlingarna, som kommit så långt norrifrån.

Det gick mot vintern, men solen fortfor att skina, dagarna voro ännu varma och nätterna ljumma i solens välsignade land.

Och alltid mötte nya syner de ögon, som nyfikna tittade ut genom portrummets glugg.

Än var det svärmar af soldater, som marscherade framåt; än musikanter från Ischbilia, som också kallas »musikens stad»; än en skara af de svarta negrerna, som bodde i fästningen på den högre kullen; stora karlar med rullande ögon och en färdighet att handtera svärden, hvars make ingen sett. De kommo ibland springande i full fart och svängde de blanka bladen omkring sina hufvud så snabbt, att det blef liksom ringar af gnistor i luften.

Då Mesné såg dessa svarta, knöt hon sin hand och sade, att det var skam för Andalus, att de funnos där. — Två gånger hade deras herre, berbern Yusuf Ben Tashefin, varit i Andalus, och hvarje gång hade han lämnat skockar af sina svarta soldater kvar.

Om denne Yusuf skulle snart mera spörjas.

En dag kom Mesné i ilande fart ned till Frideswidas hus med en hälsning från sin moder. Hos Suleyman skulle den kvällen samlas många

kloka och lärda män, och hon undrade om icke den ädla frun från nordn, hennes dotter och tjänarinna kunde hafva nöje af att höra på männens samtal. Bakom gallerverket i kvinnornas gemak kunde man se och höra. Floris kunde komma med och sofva hos Jehudah, och till Geva sade hon, att äfven Zorayda skulle vara där; tvenne af hennes bröder hade lofvat att om kvällen rida vid sidan af hennes bärstol.

Frideswida tackade höfviskt, och på kvällen, då bönetimman var förbi, sutto alla väntande bakom det gallerverk af trä, som var inpassadt i väggen mellan kvinnornas rum och männens samlingsal. Redan satt där den sköna Zorayda i en klädning af tunt, hvitt silkestyg. Hennes bara armar tyngdes af band af koraller, och ett likadant band låg om pannan och höll håret tillbaka. I handen höll hon en fläkta af skinande påfågelsfjädrar. Hon hälsade Frideswida med handen mot bröstet, men Geva kysste hon.

I salen på andra sidan om gallerverket voro männen församlade, Ischbilias förnämste, och Mesné namngaf dem.

Där var hennes äldste broder Abu Obeydah, son af en annan moder, en lärd man, som kände till alla jordens länder och folk. Han hade kommit flera dagsresor ifrån Almeria, ty tiderna voro allvarliga, och han hade åtskilligt att tala med Suleyman. Där var Abu Mohammed, konungens egen läkare, och många andra män ur hans hofstat. Där var Abdillah, en son till den berömde skalden Ben Zeydún, hvars sändebref till sin älskade, prinsessan Wäládet, aldrig skulle förgätas af älskande.

Där voro Zoraydas bröder; den allvarlige Abdu'-l-Aziz, sin faders högra hand; Ar-Radhi,

vid hvars omnämmande Mesné såg ned på pärlbanden kring sina handleder, och Yezid, den skönaste af alla ynglingar i Ischbilia.

Från taket hängde lampor af silfver, däri väluktande olja brände, och fin rökelse steg i moln uppåt.

Rundt omkring i salen stodo runda bord med framdukade rätter, och vid dessa lågo männen på kuddar och togo af fatens läckerheter. Kött af fågel och get, hackadt och blandadt med allehanda kryddor och gröna örter, innan det koktes; kakor af ost och mjöl, stekta i olja eller af mandel, majs och honung och till sist många slags frukter. De flesta drucko endast vatten, ehuru både bärsaft och ojäst, klar drufsaff fanns.

Först när måltiden var slut, vidtogo samtalen, och till en början afhandlades lärda ämnen. Men under detta, hvaraf Barbe intet förstod och de andra kvinnorna föga, hviskade och tisslade flickorna oupphörligt. Endast Frideswida satt stilla och tyst, och hennes blick var fäst vid Suleyman, hvilket också var naturligt, emedan hon hvarje dag hörde honom tala och bäst kunde förstå honom.

Men så småningom upphörde till och med flickorna att hviska och tissla bakom påfågelsfläktan. Abu Obeydah berättade om märkliga resor, och efter detta var det någon som nämnde något om, att liksom det ena landets folk föga vet om ett annat, så veta människor litet om dem som gått förut och äro borta; de tro sig alltjämt vara de enda kloka, ehuru väl skillnaden mellan den ena tidens klokskap och den andra endast är den, att de äro klädda i något olika klädedräkt.

Och Suleyman omtalade en sägen, som bevisade sanningen häraf.

»En genie besökte en gång jorden och berättade hvad han förnummit där.

'En dag,' sade han, 'gick jag förbi en gammal stad.' — 'Vet du när denna stad anlades?' frågade jag en af dess invånare. — 'Det vet jag icke, och min far vet det heller icke; staden har alltid funnits,' svarade han.

'Tusen år senare kom jag till samma plats, men fann icke staden. Nu var där en grön äng, och en landtman skördade hö. — 'Vet du, hvem som förstört den stad, som fordom låg här?' sade jag — 'Du frågar besynnerligt,' svarade han, 'här har ingen stad legat, här har alltid varit äng.'

'Tusen år gingo och jag gick ånyo där förbi och såg en sjö och på stranden några fiskare. Jag frågade dem, hur länge sjön sträckt sig där.' — 'Hvi gör du en slik fråga?' svarade en af dem harmset — 'sjön har ju alltid legat här.'»

Medan Suleyman talade, såg Frideswida oafvänt på honom, och i sanning ingen kunde undgå att fägnas af den milda klokheten i hans ord.

Den vise säger: »Okunnighet är källan till alla synder,» inföll någon, »men det finns ett större ondt, okunnigheten om egen okunnighet.»

»Ja, blott den Vise lefver evigt,» utropade någon annan.

»Han lefver, han lefver! Hvad är lifvet?» suckade Ar-Radhi

Många röster voro redo med svar.

»Klokhet — är halfva lifvet; hvem vet om det icke är hela?» sade den, som nyss talat om den Vise.

»Lifvet, o vandrare på jorden, är deladt i tvenne delar; det som flydde är en dröm; det som kommer ett begär.» Det var den lärde Abu Obeydah, som yttrade detta.

Ar-Radhi med de sorgsna ögonen tog nu till ordet:

»Lifvet är måhända en skatt, men med hvarje natt förminskas den,» sade han.

»Och det uppskof döden beviljar människan, är föga värdt. Det liknar det rep, hvilket tjudrar kamelen i en betesmark. Om döden lämnar sitt tjudrade offer en skugga af frihet, håller den dock ändan af repet fast i sin hand och drager det oväntadt till igen.»

Då sprang den sköne Yezid upp. Han höjde den knutna handen, hans ögon glänste, och med sjungande ton läste han upp en del af den unge krigarens sång om döden och lifvet.

»När spjuten mot sköldarna klinga,
det ljuder som sånger för örat,
och svärdsspetsens purprade rosor
de blomstra och lysa för ögat.
För krigarn det långdragna lifvet
ej räknas som hedrande klädnad,
blott svaghet och feghet vill krypa
i ålderdoms brämada kjortel.
Hvad godt har väl lifvet att bjuda?
Det är icke värdt all vår kärlek.
I sig är det aska, och åldern
gör människan bräcklig och hjälplös.

När spjuten mot sköldarna klinga,
det ljuder som sånger för örat,
och svärdsspetsens purprade rosor
de blomstra och lysa för ögat — »

När Yezid slutade, klappade Mesné och Zorayda händerna, och han såg upp mot gallerverket och bugade sig.

Hassan, konungens hofskald, reste sig på armbågen i sina kuddar, som lågo näst intill Yezids och vidrörde hans arm.

»Lika rätt synes mig de hafva, som säga: — Njut din ungdom, ty lifvet räcker blott ett ögonblick. Glöm dina sorger om aftonen; du vet icke om du ser en morgondag,» läspade han, och alltjämt liggande på armbågen läste han smekande:

»Det är godt att tömma bågarns dryck i botten, det är ljuft att smeka runda rosenkinder.»

Och eldigare tillade han:

»Jag sökte henne då, när sol sig sänkte,
och månen silfverglans utöfver fästet stänkte.
Jag smög, som sönnen smyger lätt om natten,
som östanfläkten glider öfver vatten.
Omkring mig nejden stilla var och öde
och blomsterdoften sam i eterns flöde.
Hon sof. Jag kysste slutna ögats frans
och håret, doftande inunder myrtenkrans.
Hon vaknade — Och nattens sällhet synt för kort,
då röda gryningsfanan jagade mig bort »

Redan vid de första orden, och då Hassan såg mot gallerverket, som om han där ville söka bifall liksom det tillkommit Yezid, började Mesné och Zorayda att småle och byta blickar, och Suleymans moder sköt hårdt sina kuddar tillbaka.

Men unga flickor värma sig lika gärna vid kärlekssånger som gamla kvinnor vid spisels glöd, och deras fötter voro fastlimmade vid golvet så länge som Hassan talade, fastän modern reste sig upp och sade, att det nu var tid för kvinnorna

att draga sig undan. Äfven Frideswida hade rest sig, ty hon hörde till dem, som icke älska att blifva heta om kinderna, och det fanns icke en, som icke blifvit det af Hassans ord.

Ännu hade de dock icke hunnit aflägsna sig, då en ny och oväntad gäst inträdde. Han var lång och mager, med gulblekt ansikte, och då Mesné hviskade: Ahmed, visste de, att det var hennes yngste bror, renlifvesmannen.

När han kom in i salen och stod och såg omkring sig, blef det tyst, och allas miner mörknade.

»Välkommen, broder,» hälsade Suleyman, »sitt ned ibland oss och styrk dig med mat och dryck, innan du säger oss, hvad som så oväntadt för dig hit —.»

»Sorg och glädje hafva till gräns ett halmstrå,» svarade Ahmed stråft. »Nyss har jag sett svärdens gnistra, och Profetens söner, fallna för de otrognas svärd, ligga med bleka fingrar och med kläderna färgade i det röda mullbärets saft. Och här finner jag starka män, sysslade med idel flärd och fåfänglighet. Jag måste tänka på Allahs ord genom Profeten.

'Men det folket till vänster, det folket till vänster,
det försmäktar i brännande vind,
och tunga rökmolns skugga,
utan svalka och utan vatten.
Ty förut frossade de i yppig vällust
och framhärdade i gruflig synd.'»

Alla hade sprungit upp, och rynkade bryn vändes mot Ahmed. — Men Abu Öbeydah steg fram, lade handen på hans axel och sade:

»Du rasar, gosse, lugn höfves mannen. Berätta hvad du vet.»

Ahmed berättade då, att konung Alfonso's soldater öfverfallit det gränsfäste, där han befallde, och att endast han och några få man undkommit.

»Gärna hade jag låtit mitt lif, om det förunnats mig,» fortfor han med höjd röst, »och nu har jag kommit för att mana eder och alla till kamp mot de otrogna. Har ej tyrannen Alfonso mördat många af våra bröder; stinker icke jorden af deras ohämnade blod? Kordovas härlighet har bleknat. — Toleytalah, det stolta och rika, är i tyrannens hand. Har Profeten då öfvergifvit sitt folk? Bort det, men det är folket i Andalus, som försjunker i vällefnad. Folket och dess herre.» —

Konungens söner närmade sig Ahmed, ty detta sista var en förnärmelse mot deras far, men Suleyman lade handen på Ar-Radh's arm, och denne stod stilla.

Mesné fick tårar i ögonen och sade sakta till Zorayda, att Ahmed trots sina heta ord ville våga hvar droppe af sitt blod för konungen. — Zorayda nickade och vände örat till Ahmed, som fortfor:

»Dock är ännu icke all kraft viken från oss. Vid Zálakâh slog Yusuf Ben Tashefin de otrogna!»

Bland männen nere i salen uppstod ett lifligt sorl efter Ahmeds sista ord.

»Berbern,» sade någon. »Tagom oss i akt för honom. Mot de otrogna kunna vi reda oss, om Gud vill, men berberns hippopotamussköld är ogenomtränglig.»

»Ah, berberna!» ropade Hassan föraktfullt. »Veten I icke hvad vår fader Adam sade om dem? De troendes fader, är det sant, som man till din

eviga skam säger, att berberna äro dina barn?' frågade en vis man i en dröm. 'Är det sant,' svarade han, 'så förskjuter jag Hevah'!»

Några skrattade, men Ahmed rynkade pannan, och många röster svarade Hassan, medan kvinnorna nu gingo in till den måltid som väntade dem.

Icke länge efter det denna var slut, aflägsnade gästerna sig, till dess det blott återstod Zoraydas bärstol och hennes båda yngre bröders och poeten Hassans hästar.

Med en lampa buren högt i handen och ett tunt flor viradt om hufvudet följde Mesné då sina gäster öfver gården och ut i den hvälfda porten. Det träffade sig så — de sluga flickorna hade väl beräknat tiden, — att Suleyman, Zoraydas bröder och Hassan just i det ögonblicket också trädde ut på gården.

Suleyman nalkades Frideswida och de unga männen de trenne flickorna. Ar-Radhi, som var Mesnés trolofvade, ville byta ett ord med henne. Hassan böjde sig för sin konungs och gynnares dotter, och bredvid Geva stod Yezid, den förste man hon sett i Andalus.

Skenet från en af de lampor, som hängde i gårdens pelargång föll nu i hans lysande, svarta ögon och spelade öfver hans läppar och hvita tänder, då han med handen på hjärtat lutade sig emot henne.

»Med glädje hälsar jag min systers väninna,» sade han. »Söderns blommor hafva fått ännu en syster i sin skara.»

I förlägenhet drog Geva linneduken långt ned öfver ansiktet, så att det såg ut, som hon vred-gades och alls icke ville svara honom. — Hon lade

också handen under Barbes arm och drog denna med sig utåt portgången.

Men här hann ynglingen upp henne.

»En blomma åt blomman,» sade han och räckte åt Geva en lysande röd granatblomma, »bed den vackra Mesné säga hvad den betyder.» Och med detsamma böjde han sig djupt ned och tittade in under den framdragna linneduken.

»Sköna Bärnstenspärla,» hviskade han, »hvad heter det vin, däruti du smälter?»

Och när han sade detta, lyste hans svarta ögon så, att Geva på allvar blef rädd, knep Barbe hårdt i armen och sprang framåt vägen — Yezid följde nu icke längre efter, utan stod kvar bredvid sin häst och smålog ännu, då Barbe vände sig om och såg på honom. Ej heller Geva gick långt, innan hon stod stilla och såg på, medan de unga konungasönerna redo förbi och Zorayda i sin bärstol, hängande mellan fyra mulåsnor.

När de väl ridit bort, kom Frideswida följd af Otho. — Vid hennes sida gick Suleyman, ty det hade blifvit sent på natten, och han ville själf föra de främmande kvinnorna till deras bostad.

Barbe och Geva, som teg och höll sin röda blomma hårdt i handen, gingo ett par steg efter dessa.

»Vi hörde i afton talas om strid,» sade Frideswida, »hotas denna del af landet af någon fara?»

»Jag tror det icke, jag hoppas att det icke skall vara så, men Gud allena vet det,» svarade han och förklarade att det nu rådde godt förstånd mellan Al mu'tamed i Ischbilia och den mäktige Yusuf. Några år förut hade Al mu'tamed till och med kallat berbern till hjälp mot Alfonso. Frideswida nickade, hon visste detta.

»Då,» sade han och hans stämma blef dyster, »då var det blott en enda som gjorde invändningar och sade:

'Kalla ej till Andalus' ljufliga ängar lejonen och tigrarna från Mahgrêbs brännande sand,' och jag fruktar att han hade rätt, och att berbern endast bidat tillfälle att eröfra landet — Men,» tilllade han, »jag hoppas att intet ondt skall hända er son och er, ädla fru.»

Och Barbe såg, att han vid dessa ord höjde handen som för att gifva ett löfte.

»Ni fruktar då oroliga tider?» sade Frideswida.

»Jag vill ej dölja för er min tro, att oroliga tider måste komma. — Yusuf är en klok och maktlysten herre, och redan lefva vi här under skuggan af hans vilja.» Han pekade mot fästet på den bortre kullen. — »Därborta ligga berber och sofva — men till fromma för oss är deras anförare nu en gammal och trött gubbe. — Ack,» slutade han, »Gud är allsmäktig, men jag fruktar en sorglig framtid för mitt sköna Andalus.»

De voro nu framme vid Frideswidas hus, och hon stannade och vände hufvudet mot det mörka fästet på kullen och bortom det den mörkblå himmelen, som hängde full af stora, hvita, blinkande och dallrande stjärnor.

»Ja, ert land är mycket skönt,» svarade hon och vände blicken nedåt den försilfrade vägen, med dess vaktande buskar och träd, som doftade sött och starkt i natten.

»Mitt hjärta fruktar att det är dömdt till förödelse och undergång,» sade han, och hans stämma var därvid så djupt bedröfvad, att Frideswida medlidsamt och liksom till tröst räckte ut handen.

Ett ögonblick såg Suleyman på den utsträckta

handen, utan att våga röra den, ty i hans land brukades ej handslag. Men sedan tog han den mellan båda sina och tryckte den en gång och lätt mot sitt bröst.

»En af himmelens pärlor sändes mig till gåfva, och jag tager emot den,» — sade han.

Medan detta sades, var Frideswidas ansikte doldt för Barbe, men Suleymans var mycket sorgset och dock lifligare än Barbe förut sett det.

Drufvorna började mogna, och hösten var kommen. Floris haltade nu icke mycket och hade blott Mikel Skeppare och hans fartyg varit där, skulle ingenting hafva hindrat Frideswida att före den kulna och stränga vinterns inbrott åter ha varit i Flissinghe hos sin husbonde. Men den som väfver och utreder människors förunderliga öden, hade bestämt annorlunda.

För att återgå till talet om Floris, så hade Suleyman sagt, att det kunde vara nyttigt för honom att gå till läkarens hus, och det var mestadels Geva, som följde honom dit.

Hennes håg drog henne till väninnan Mesné och dennas glada prat om hemgift och bröllop, och således kom det sig, att Suleyman och Frideswida blott sällan under hösten sågos.

Hon gick ej heller mycket ut, utan satt flitigt vid bågen och sömmade eller hade ständigt ett stycke fint lärft mellan fingrarna, ty Levy hade redan i Ischbilia sålt ett stycke åt henne.

När solen sken och Geva med Floris gått sin dagliga gång till Suleymans hus, tog Frideswida sin sömnad ut med bland trädgårdens blommor, och mellan henne och Barbe växlades mycket tal, om hemmet i Flissinghe.

Hur det väl där månne stå till! Om det rådde fred i landet, hvilket de trodde och hoppades, ty grefve Dirk, den fjärde i ordningen af det namnet, var en fredlig herre, och herr Gerulf hade sagt, att han icke väntade några oroligheter. Om skörden blifvit god och rik, och om det under höstjakterna fällt mycket villebråd.

Medan nålen gick upp och ned, och blommor och blad växte fram därunder, talade Frideswida om detta och mycket annat, och hon nämnde så ofta sin husbondes namn, att Barbe nog skulle ha trott att hennes hjärta saknade honom, om icke hennes kind städse förblifvit blek och hennes ögon mörka och dunkla.

Hur skulle också Frideswida kunnat sakna den husbonde, som själf var biten af frosten?

Barbe förstod nog, att om husbonden fått plats inne i hjärtat och icke blott nära hjärtat, erbjuder ej hustrun själfmant att resa till främmande land, äfven om ende sonen är sjuk. Barbe hade sett hustrur taga emot både hugg och slag, kält och gräl af sina män, men ändock hade de lika litet velat lämna dem, som solen lämnar jorden. Hon mindes också sin egen Jan, innan han for till Flandern och blef död där; hur de hade famntagits och kramats, skalkats och gnabbats.

Så vill ungdomen att det skall vara, och famntag och glad kärlighet vitl ungdom ha. — Men åt Frideswida hade aldrig bjudits annat än vinterfruset tvång, och det kunde hon icke sakna.

Dock låtsade Barbe, som om hon väl trodde att Frideswidas längtan drog henne till gamle herr Gerulf.

Tiden gick, till dess det var nära julhögtiden hemma. — Det hade regnat hela dagen, och luften var fuktig och kylig.

I det största rummet i huset till höger om portgången stod värmeröret, som skulle fyllas med glödande träkol och ersätta den flammande spiselelden hemma.

För första gången voro kolen ilagda, och Barbe satt nära därintill och värmde sina fötter. — En lampa af gul lera hängde ned från taket, och rätt under den satt Frideswida, så att skenet från lampan lyste på hennes hår och hennes gröna klädning, som hon för den kyliga luftens skull för första gången åter tagit på sig.

Då klappade det på porten.

»Det kan ingen annan vara än Floris,» utropade Frideswida, ty Geva och gossen hade ännu icke återkommit från Suleymans hus.

Barbe gick ut för att öppna och med kinderna våta och rosiga af regnet kom Floris in.

Det var dock icke Geva, som var med honom utan Suleyman själf, och Frideswida grep hastigt efter linneduken för att lägga den öfver hufvudet. Hon trodde, att hon hade den bredvid sig, men det var icke så.

Suleyman förstod hvad hon ville göra.

»Gör er icke omak, ädla fru,» sade han och trädde fram i ljuskretsen, »jag vet väl, att kvinnorna i ert land icke draga slöja för ansiktet, när en man kommer, fastän det är en plägsed hos våra döttrar. Och nu synes det mig att ni en gång kan unna mig att värma mig vid Morgonsolen. Suleyman ber er att stanna på er plats.»

Medan han talade, stod han framför Frideswida och såg blott på henne. Det märktes icke,

att han anade eller visste, att Barbe befann sig i rummet.

Med sänkta ögon stod Frideswida kvar på sin plats och bjöd honom med en åtbörd af handen att sätta sig ned, som det var sed i hennes hem, när gäster kommo till stället och skulle hedras.

»Bjuder ni den trötte att hvila?» sade han, i det han efterkom hennes uppmåning och satte sig på divanen med armbågen stödd däremot och kinden mot handen, så att han var böjd mot Frideswida, som satt på en hög stol af trä. Hon hade låtit förfärdiga den, emedan hon icke kunde lida att ständigt halfligga. Det hindrade henne i arbetet, sade hon.

Nu satt hon dock sysslolös med händerna korslagda i skötet och ögonen sänkta. Håret hängde som en kappa ned till hennes midja, och ett smalt guldband höll det tillbaka från pannan. Suleymans ögon släppte icke hennes ansikte, och under den blicken, som hon kände fastän hon icke såg upp, blef hon långsamt röd upp i den släta pannan.

En lång stund var det så tyst i rummet, att Barbe kunde höra sitt ängsliga hjärta bulsa. — Glöden i järnröret flyttade sig rasslande; det susade svagt i lampans låga.

Och sedan sade Frideswida:

»Min son är bättre. Hans far, min make, skall liksom jag vara er mycket tacksam, när jag återför honom frisk.»

»Tacksamhet är en skatt, som icke rostar,» svarade Suleyman leende. — Men detta leende var icke godt, och Frideswida såg upp med någon förvåning, »isynerhet när den tacksamme genom länder och haf är skild från den han skall vara tacksam. Men,» tillade han med en min som

åter var allvarlig, »vi veta icke om han måste vara Suleyman tacksam.»

»Jo, jo,» svarade Frideswida med någon brådska, »min son blir för hvarje dag bättre; det gör mitt hjärta godt att se honom så sund och röd i kinderna, och aldrig höra honom klaga och jämra sig.»

Härpå svarade Suleyman ingenting, och nu hade icke heller Frideswida något ord, hvarmed hon kunde bryta tystnaden. Floris hade klättrat upp i Barbes knä och hviskade till henne, att Geva skulle stanna hos Mesné öfver natten.

Sedan Suleyman suttit tyst länge, framförde också han samma hälsning, och Frideswida svarade och sade, att det i sanning var godt för Geva, att hon funnit ett vänligt och systerligt hjärta i det främmande landet, och därefter syntes det icke vara mera att säga, utan Suleyman reste sig till hälften upp för att gå

Nu hade Frideswida icke sett honom på länge, och icke heller väntade hon, att hon skulle få återse honom snart, annars hade hon väl icke obetänkt sträckt ut handen för att hålla honom kvar.

Hon hade dock knappast höjt den, förrän hon märkte hvad hon gjort och hejdade sig. Men han hade iakttagit den snabba skiftningen i hennes min, och satte sig åter ned med ett andetag, som höjde bröstet.

»Känner ni nu mitt språk tillräckligt för att förstå allt hvad som säges?» frågade han och slog sig bättre till ro på divanen. »Förstod ni allt hvad mina vänner sade den aftonen de voro församlade i mitt hus?»

»Icke allt,» svarade hon och skakade på hufvudet, »till att börja med ljudet som ett oredigt sorl för mina öron. Men sedan, när dessa blifvit

vana, fattade jag orden. — Jag menar, när talet var om lifvets mening. —»

»Jag minns,» sade han eftersinnande, »och hvem menar ni hade rätten på sin sida? Månne Ar-Radhi, som ser bedröfvelse i allt? Eller Hassan, som dristigt talade om att njuta af det korta lifvet?»

»Ack,» svarade Frideswida, och hennes ögon lyste, då hon nu utan förlägenhet såg upp till honom och endast hade i tankarna att kunna säga hvad hon menade — »hos oss i den tunga norden är lifvet kargt och hårdt, och hvad det är att njuta förstå vi föga.»

»Då,» sade han, och rynkade eftersinnande pannan, »då kunna ni icke heller betrakta lifvet såsom en skatt, hvilken med hvarje dag förminskas.»

»Jo,» svarade Frideswida, »som en säker men alltför ringa skatt för att vara oss fullt till nöjes. Om jag kunde,» tillade hon, »skulle jag vilja berätta er, hvad en vis man i mitt land — mitt eget land, den stora ön i det norra hafvet, icke min makes land — sade om lifvet.»

»Mitt hjärta lyssnar till era ord; de fel ni skulle kunna begå, ädla fru, äro mig kärare än de bäst valda ord af mig själf,» sade Suleyman, så höfviskt och hult, att Frideswida icke kunde annat än småle mot honom.

»Då präster kommo söderifrån för att predika läran om den korsfäste,» började hon, »församlades konungen och hans ypperste män för att öfverlägga om hvad som borde göras. — En af herrarna sade då dessa ord: 'Konung, om vintertid sitter ni till taffels med era stormän. Elden flammar, salen

är varm, men ute regnar och stormar det och faller snö.

En liten fågel flyger in genom ena dörren, ut genom den andra.

I det ögonblicket har han det godt och lider icke af storm och regn. Men det räcker ej länge; från vintern kommen måste han till vintern återvända. Så är det ock med vårt lif.

Vi veta ej hvad som föregått det, vi veta ej hvad som kommer efter — kanske gifver denna nya lära mera ljus och mera trygghet och förtjänar att vi antaga den, och,» tillfogade hon af sig själf, »jag tror att så har varit.»

Frideswida hade talat sakta och stammande för det ovana språkets skull, och Suleyman hade flera gånger hjälpt henne och lätt funnit de ord hon sökte.

När hon slutat, rynkade han dock ögonbrynen och sade skarpt:

»För den ene som den andre är dock kunskapen om det som kommer efter ingen. — 'Lifvet under en flugvinge är bättre än sömnen på kyrkogården,' säger en af våra vise.»

När han sade detta, skälfde hans röst af bittert missmod och Barbe såg att Fridesvidas ögon blänkte af tårar, och att hon ännu en gång höjde handen, men nu för att visa att hans missmod smärtade henne.

Han tog ej handen, men reste sig upp och gick fram till henne, samt kom henne så nära, att hon måste böja hufvudet tillbaka, då hon såg upp till honom.

Deras blickar släppte nu icke hvarandra och det föll Barbe in, att hon på något sätt borde

göra sig påmind genom att tala, röra sig eller låta Floris gå fram.

Men Floris hade somnat, och hon nåndes icke väcka honom, liksom hon heller icke nåndes väcka de båda, som därframme under lampan talade i sömnen.

Då Frideswida böjde tillbaka hufvudet, flöt hennes gula hår ned öfver stolens ryggstöd och Suleyman såg därpå till dess glansen lockade honom —

»Ädla fru,» sade han och böjde sig ned och tog en länk af det gula håret mellan sina fingrar — »se ej sorgsen ut. — Vål grämer jag mig öfver lifvets elände, men när en man är ung, stark och har något kvar att vinna, har ej grämseln gått till själens botten.»

Tårarna, som lyst i Fridesvidas ögon, föllo nu klara nedåt kinden, och han böjde sig allt närmare henne.

»Det finnes sköna stunder i lifvet — liksom nu,» fortfor han och drog den gula länken af och an mellan fingrarna.

Frideswida satt helt stilla med hängande armar; hon rörde sig icke och sade icke heller någonting. Än djupare böjde han sig ned, och hans bruna kind var nära hennes, som nu var helt hvit. Och då först kom hon till sig igen och återfann sin hulda värdighet. Hon flyttade hufvudet åt sidan, lade handen mot hans bröst och sköt honom sakta bort.

Hennes läppar rörde sig därvid, men Barbe kunde icke höra hvad hon sade, och ovisst är, om hon förmådde yttra verkliga ord.

För Suleyman var det dock nog; länken af hennes hår gled ur hans hand. Som annars lade

han handen på bröstet och bugade sig, men hans tänder voro hårdt hopbitna.

Och ett ögonblick efteråt slogs porten igen så hårdt, att Floris var nära att vakna.

Frideswida hade dittills suttit stilla på sin stol, men när porten slog till, lade hon båda händerna för ansiktet och brast i öfvergifven gråt.

Barbe hade sett barn gråta så, när de plötsligt vaknat ur sömnen.

Dagen därpå gick Floris med Otho upp till Suleymans hus, och mycket hade skett innan Frideswida återsåg Suleyman eller gick upp till honom.

Det var nu kulet och grått i vädret, och Sankt Stefans dag tog det vid att regna och regnade i sju fulla dagar.

Böneroparens sång från tornet lät sorgmodig och tung i dimman, hvilken hängde som en slöja öfver alla byggnader och trädtoppar. Öfver Frideswidas boning var det vinter, och endast Geva hade rodnad i hyn, glimmande glans i ögonen och tröttnade ej att se uppåt skyn, om det icke skulle klarna.

»Du kan icke gissa hvad jag har att tänka på, Barbe,» sade hon en gång.

Barbe murrade bistert något om att det väl endast var flärd och tokeri som allt hvad hon tänkt på, sedan hon kom till detta landet, men Geva tog sig icke hennes bisterhet när.

»Du är sur som mjölk i åskväder, Barbe,» sade hon, »om du bara anade hvad vi ämnade göra i nästa vecka, då det blir fullmåne?»

»Hvad då?» frågade Barbe, som var nyfiken af sig.

»Minns du stenbågarna söder om staden?»

Jo, Barbe mindes dem och visste, att de från bergen förde vatten till Ischbilia.

»Utmed stenbågarna går en ridväg,» berättade Geva, »och följer man den en timme vid pass, kommer man till en helig källa. — Och invid källan ligger en rund byggnad, väggarna äro bortfallna, men ännu kan man se att den är byggd trappsteg öfver trappsteg, och mellan trappstegen växa vilda jasminer och rosenbuskar. — Det finns ej ljufligare ställe om sommaren, säger Mesné. När hon blifvit Ar-Rahdis hustru, skall han bedja sin fader att få ett landtogs därute. Ar-Rahdi kan ej lida stadens larm och bullret af många människor. Han säger, att så länge hans folk bodde i tält och drogo omkring med sina hjordar, så länge voro de lyckliga och starka. —»

»Jag önskar de hade stannat i sina tält,» sade Barbe.

»Hvad mumlar du, Barbe,» frågade Geva.

»Ingenting.»

»Men Zorayda skrattar,» fortfor Geva, »och säger att sofva i tält, äta kornbröd och dricka vatten finner hon föga fägningsamt. Hon säger, att en kvinna utan sidenkläder och smycken är som en påfågel af hvilken fjädrarna blifvit ryckta. Hon säger —»

»Gäcken pladdrar och dåren hör på,» afbröt Barbe kärft. »Mesné säger, och Zorayda säger, man hör aldrig annat. — Det vore bättre, att Geva satt vid sin söm än förleddes af slikt tal.»

Geva blef mulen, men innan hon hann gifva ett vredgadt svar, lade Frideswida sig emellan.

»Så så, Barbe,» sade hon, »hvarför är du så kort om hufvudet? Jag hörde intet ondt i Gevas ord, äfven om konungens dotter talade där-

aktigt. Låt oss ej glömma, att vi icke alltid varit gamla.»

Detta kunde Barbe åter icke tåla att höra, utan brast i strida tårar, och Frideswida menade, att det var för förebråelsen i hennes ord.

Men så var det icke. Barbe grät blott för att den unga kvinnan, som aldrig fått smaka ungdomens glädje, nu räknade sig tillsammans med den, som gled nedåt ålderdomens ström.

Då nu Barbe började gråta, steg hon upp från sin stol.

»Barbe, kära Barbe,» sade hon och lade armen om tjänarinnans hals, »du vet väl, att jag icke vill vara hård mot dig? Gråt icke, Barbe, det är som om vi skulle få idel tårar. Jag var just glad, därför att Geva var glad.»

Barbe torkade sina ögon med kjortelfållen och gick till köket och spiseln, och Frideswida satte sig åter till sin båge.

Därvid strök hon Gevas kind och sade, att hennes fader måhända icke skulle gilla att hon var så mycket tillsammans med de främmande flickorna.

Men Geva lade armen om hennes hals och bad att få vara med de andra.

»Det är, som om jag växer för hvar dag af allt det jag hör och ser,» sade hon.

Långt efteråt berättade Frideswida detta och sade, att hon icke nämdes göra äfven Gevas ansikte blekt och sorgmodigt.

Geva och Barbe voro icke länge oense, och då flickan dagen efteråt åter stod och gläntade på porten för att se om det klarnade åt aftonsidan, frågade tjänarinnan, hvad det var som skulle ske, när månen blef full.

»Ack, Barbe,» sade Geva då, »den som speglar

sig i den heliga källan, när månen är full och släpper ned ett mynt däri, ser jämte sitt eget ansikte ansiktet på den hon skall tillhöra.»

»Tokprat,» sade Barbe.

»Nej, nej, källan ljuger aldrig, och Mesné säger, att hon icke vågar titta ned däri; hon är rädd att icke få se Ar-Radhis ansikte jämte sitt.»

Barbe visste nu, att flickorna tänkte rida till den heliga källan, och var ej glad däråt.

»I den gamla byggnaden bredvid källan, bor en kvinna som har spådomsgåfva,» fortfor Geva. — »Hon kan säga hvad som skall hända.»

»Tokprat,» sade Barbe åter. — Hon hade i sin ungdom blifvit spådd, att hennes söner skulle bli stora herrar, men hon hade aldrig födt något barn och satte ej tro till sådant.

»Du grälar alltid, Barbe,» sade Geva. »Hvad går åt dig? Floris är ju frisk och färdig igen.»

»Ja väl,» svarade Barbe, som nu icke kunde dölja sin hemliga ängslan, »men jag fruktar en olycka. Det ligger ondt i luften.»

»Nu säger jag: 'tokprat',» skalkades Geva. »Hvad skulle väl hända oss? Vi ha ju bara haft det godt.» Och så gläntade hon åter på porten och ropade:

»Det klarnar, Barbe, det klarnar; du skall se, att det i morgon blir solsken. Säg, tror du att jag får ett mynt till älfvan i källan och ett till spåkvinnan?»

»Jag tror icke alls, att Frideswida vill låta Geva vara med om färden,» sade Barbe så strängt, att Geva blef vred och icke ville tala mera.

Men Frideswida nåndes åter icke att neka Geva ett nöje; på det villkoret att Barbe ville följa med, gaf hon lätt den begärda tillåtelsen — och

Barbe vägrade icke att rida med, då hon såg att hennes matmoder önskade det.

Månen blänkte, vägen låg som ett silfverband, murarna vid väggkanten lyste som hvit marmorsten, då Gevas sällskap kom med mulåsnor åt henne och Barbe.

Allt var tyst och stilla; fåglarna sofvo under bladen.

Med nattens friska kyla blandades lukten af spirande grönt och späd timjan, som krossades under mulåsnornas hofvar.

Barbe kände sig först andäktig, då hon såg upp till himlens kupa och sedan sömnig, ty hon satt godt och mjukt i den höga stoppade sadeln, och åsnan hade en jämn och vaggande gång.

Utan att möta något hinder, ty väguppsyningsmannen hade fått befallning att tillse att allt var lugnt, då konungens dotter gjorde en utflykt, kommo de till bergshöjden, där källan rann upp.

Vid foten af sluttningen stego alla af åsnorna som Zoraydas båda tjänare skulle vakta, medan de tvenne flickorna med sina tjänarinnor stego upp till spåkvinnan.

Från gångstigen kunde man icke se källan, ty rundtomkring den växte täta buskar, och Zorayda och Mesné togo rosenröda tygstycken och gingo först bort för att offra till källans älfva.

»För lycka, för lycka,» hörde Geva hur Mesné mumlade, och därvid tryckte hon offergåfvan mot sitt hjärta för att den rätta önskekraften skulle komma däri. Det dröjde ej länge innan de kommo åter, Mesné nästan springande och skrattande glad.

»Jag speglade mig ändå,» sade hon, »och jag såg min älskades ansikte invid mitt — han var

iklädd en mörk mantel, sådan som herdarna pläga bära.»

Zorayda lyfte då stolt sitt hufvud mot himlen.

»Du är för vekhjärtad, Mesné,» sade hon, »om jag hade speglat mig, hvilket jag icke vårdade mig om att göra, skulle jag helst velat, att hufvudet bredvid mitt burit turban med konunganamn. Men nu är det Pärilan från norden. Skynda Geva, natten lider och vi måste vara hemma igen före gryningen.»

Geva stod tvekande; hon fruktade att gå ensam in bland buskarna, som stodo svarta i månljuset. — Till sist beträdde hon dock den smala stigen, men snabbt som man kunde vända en hand kom hon springande åter.

»Hvad såg du, hvad såg du?» ropade Mesné och äfven Zorayda kom nyfiken ett steg närmare.

»Jag såg,» började Geva ostadigt och flämtande, men höll i detsamma inne — »Du har själf sagt, Mesné, att man icke skall omtala hvem man ser. — Tecknet mister då sin betydelse,» sade hon.

Mesné skrattade och svarade käckt, att det hade hon visserligen sagt, men det trodde hon icke nu på, ty första gången hade hon alls ingen sett, och likväl hade Ar-Radhi kort efteråt gifvit henne granatblomman.

Geva lät dock icke förmå sig att yppa hvad hon sett, hon höll sig blott tätt intill Barbe. — Och då dessa två tillsammans gingo uppåt kullen, lade hon sin hand på tjänarinnans. Den var kall som en sten, och hennes röst skälfde när hon talade.

»Barbe,» sade hon, »här i landet betyder granatblomman kärlek. — Minns du att Yezid gaf

mig en granatblomma första gången vi träffades i Suleymans hus?»

»Det var mörkt då,» menade Barbe, »han kunde ej så noga se, hvilken blomma han bröt.»
Geva skakade på hufvudet.

»Och nyss då jag böjde mig öfver källan, såg jag hans ansikte bredvid mitt,» fortfor hon. »Hans ögon lyste som Zoraydas, och han log mot mig.»

Barbe sade, att det var Gevas egna tankar som spökade.

»Nej, nej,» utropade Geva ifrigt. »Jag såg honom så lefvande, Barbe, jag tyckte mig känna hans andedräkt på min kind.»

Barbe ville icke inlåta sig mera härpå, ehuru hon visserligen fann att det var förunderligt, utan förmanade Geva att slå alla dylika tankar ur hågen. Han var ju konungens son och af annan tro, än hon. — Och hade hon icke hört, att där i landet rådde så otuktig sed, att männen togo sig flera hustrur.

»Du förstår väl, Barbe, att jag aldrig tänkt på att blifva hans hustru.» Geva blossade häftigt upp, då hon sade detta och hon var knappast mindre häftig, då hon sade, att hon icke rådde för att hennes tankar gingo till honom. — »Du kan icke förneka, att han gaf mig blomman,» tillade hon, »hvarför skulle han icke också kunna fästa den mening därvid som den har?»

Barbe riste betänksamt på hufvudet, men hade icke tid att säga mera, ty de voro nu vid spåkvinnans bostad, en hvälfd kammare inuti den gamla byggnaden.

På en öppen spisel därinne brann en eld, och flammorna slogo uppåt taket, där stora vattendroppar glindrade.

Det var ingen som behöfde nämna något om ärendet eller framställa någon bön, ty de hade knappast alla hunnit in genom dörren, förrän den kloka kvinnan, som satt på en stol vid spiseln, vinkade åt Zorayda att träda fram. Åt de andra anvisade hon med handen en bänk vid dörren, där de kunde sitta.

»Konungens sköna dotter, jag hälsar dig,» sade hon till Zorayda, och Barbe tänkte att väg-
uppsyningsmännen väl varit äfven där. »Hvarför vill du lyfta det täckelse, som gömmer framtiden?»
fortfor kvinnan, »du har det ju godt nu! Hvarför söka att skåda dagar, som måhända äro sämre och mindre glada än dem du nu lefver? Vänd tillbaka utan att fråga.»

»Om jag är en konungs dotter, så har jag väl icke stort att frukta,» genmälte Zorayda stolt.

»Hvarje dödlig kan frukta Allahs vrede, som träffar när man minst anar det. Till dig har jag intet att säga.»

Zorayda stod tyst och tänkte väl efter om hon skulle nedlåta sig att bedja. Och därefter sade hon, ehuru väl orden ljödo mera som befallning än bön.

»Din konungs dotter ber dig yppa något om det slag, hvarmed Allahs vrede hotar henne — om du vet det?»

»Men hon lyckades icke reta spåkvinnan till talförhet, äfven om denna kände vrede. — Hon sade endast:

»Gud är allvetande — men med rosen har han låtit törnet växa.»

Det märktes däremot tydligt, att Zorayda var förtretad, då hon sköt Mesné fram i sitt ställe.

»Har du ej heller något att säga mig?» bad

Mesné blidt. »Nyss såg jag min älskades ansikte i källans vatten bredvid mitt. — Säg fort, hvad du har att båda mig.» — Och därmed drog hon i ifvern undan sin slöja och böjde sig framåt, så att lågorna lyste på hennes penslade bryn och i hennes trånfulla ögon.

Spåkvinnan tog Mesnés hand i sin och lutade sig tillbaka på stolen; så att hennes ögon kommo att riktas uppåt taket, där de röda flammorna spelade och hoppade.

Och därpå sade hon med halfsjungande ton:

»Människans hjärta det är, som ödet bereder och
skapar —

Lyckan du ber om redan du funnit och vunnit.
Tänk dock därpå, att när solen sticker, är ovädret

nära,
frukta, att ovädershvirfveln dig för långt från de
dina.

Lefnadens kväll blir dock skön. Vid sidan af
maken du åldras.

* * *

Tårarna störtade ur Mesnés ögon vid dessa ord, och när hon gick tillbaka till bänken, drog hon slöjan tätt för ansiktet för att i fred få tänka på det hon hört.

När Geva med darrande knän nu kom fram till spiseln, sköt spåkvinnan själf undan hennes slöja, så att hon och alla de andra kunde se flickans lilla bleka ansikte, de korta, blanka ringlande lockarna och den ängsliga blicken i de bärnstensbruna ögonen.

Och åter såg hon upp på de hoppande flam-

morna i taket, som om hon därifrån sökte kunskap, allt under det hon höll Gevas hand i sin.

»Långt ifrån främmande land du kom för att finna
ditt öde.

Kärlekens saffransfärgade band knyter hjärtan till-
hoppa. —

PärLAN, som ännu i går i musslan hvilade orörd,
skimrande drages i ljuset och krossas af tung-
fotadt öde.»

Sanningen att säga tycktes dessa ord vara föga sammanhängande, men de varslade dock om ofärd och en kall ilning drog genom rummet.

Geva ryste, då betydelsen långsamt sjönk i hennes hjärta, och kanhända för att förtaga skräm- seln steg spåkvinnan upp från sin bänk och sade med helt förändrad röst, sådan som människorna till hvardagsbruk begagna:

»Du fryser, flicka; natten den har varit kylig. Se här drick en värmande dryck,» och därmed göt hon en brun vätska i en liten bägare af silfver och gaf Geva att dricka, hvarefter hon manade till upp- brott. — Och nu reste sig alla och lade vid ut- trädet hvar sitt mynt i en skål vid dörren, medan spåkvinnan stod bredvid och med skarp blick va- kade öfver att ingen glömde detta.

Det stora rummet utanför den hvälfda kam- maren var mörkt, ty månen var dold bakom en bergkam.

Det var ödsligt och hemskt därute, och Geva höll Barbe hårdt i armen.

De hade icke gått långt, förrän hon hviskade:

»Förstod du hennes mening, Barbe? De kalla mig ju här för Bärnstenspärlan. Hon ville säga

mig, att jag så visst snart skall dö. —» Och därvid grät hon, och Barbe kunde icke hitta på annat än att stryka hennes hand och förmana henne att icke taga sig detta så nära.

Men när de kommit ut ur mörkret, och den kryddade dryck spåkvinnan gifvit henne började gjuta värme i hennes kropp, fattade hon bättre mod.

»Hvad gör det om jag dör, Barbe?» sade hon. »Kanske blir det icke förr än vi komma hem igen, och sommaren i alla fall är slut.» — Hon teg igen, och Barbe gick och grundade på att unga människor alltid äro villiga att låta lifvet, medan de gamla ofta hänga fast därvid.

»Hon sade förresten ännu något mera,» tog Geva åter till ordet. »Kärlekens saffransfärgade band knyter hjärtan tillhopa. Var det icke vackert, gamla Barbe?»

Och Barbe hörde, att hon sakta skrattade för sig själf.

Då de kommo fram till det ställe, där åsnorna väntade, var det nästan mörkt, och vattenledningens pelare kastade djup skugga öfver ridvägen

En stund gick färden långsamt och utan äfventyr framåt.

Främst redo Zorayda och Mesné; sedan Geva och Barbe och så de andra tjänarna.

De hade väl hunnit halfvägs hem eller mera, då människogestalter löste sig ur stenpelarnas skugga, starka näfvar grepo om betslen på Mesnés och Gevas åsnor, och en grof röst ropade någonting, som Barbe icke förstod.

Men att det var fråga om rövveri och rån märkte hon, då en hand sträcktes mot Geva för att rycka af henne hennes mors gyllene armband, hvarmed hon prydt sig till färden. Och Barbe kom sig icke för att skrika, utan var liksom de andra lamslagen af häpnad och skräck.

Endast Zoraydas snabba mod visade, att hon var af fursteätt. Hon vände rådsnar sin åsna tvärt öfver vägen för att hindra de andra, som skuffades och trängdes, höjde sig i sadeln och gaf den, som höll Mesnés tygel flera hvinande rapp öfver handen och ansiktet, så att han släppte sitt tag.

Och med detsamma ropade hon klart och högt, och hennes tjänarinna, som därvid återfick målföret, skrek äfven af hjärtans lust.

Detta göt något mod i de andras hjärtan, och innan rädslan hunnit taga makt igen, kommo tvenne ryttare i full och ilande fart stigen nedåt. Hvinande hugg och slag skrämde våldsverkarna, och innan man kunde räkna sina fingrar på bägge händer, hade de åter försvunnit bland nattens skuggor, där de hörde hemma.

Barbe anade strax, hvem det var som kom, och det väckte ej heller stor förvåning hos flickorna. Det var Mesnés trolofvade, som stannade vid hennes sida och med hög röst sade, att han och hans broder Yezid ängslats för att något ondt kunde hända under färden, och att de därför begifvit sig ut för att vara till hands.

Barbe tänkte på ansiktet i källan brevid Gevas, och det var hennes fasta afsikt att icke lämna sin plats vid Gevas vänstra sida.

Men knappast hade hon tänkt det och satt sig tillrätta i sin sadel, hvilken var sådan, att man satt liksom i en stoppad stol, med ryggen vänd åt den man hade till höger om sig — förrän hon fick en puff i ryggen, och när hon vände hufvudet bakåt för att se hvad det var, erhöll hon ännu en kraftig stöt af en hästnos, och hennes mulåsna makades däraf så långt till vänster, att Yezid med sin häst kunde komma in emellan henne och Geva.

På så sätt fick Barbe rida framåt med ryggen mot de båda unga, utan att kunna annat än titta på sned öfver axeln.

Men öronen hade hon gudskelof i behåll och dem ämnade hon icke låta tillstoppa.

Framför red Ar-Radhi bredvid Mesné, och trots mörkret tyckte Barbe sig märka, att han höll sin trolofvades hand i sin, medan Zorayda till vänster om dem hvarken tycktes se eller höra. Tjänarna höllo sig ett godt stycke bakom.

Så förnam Barbe, att Yezid talade om hvilken glädje det beredt honom, att hafva räddat sin systems hulda väninna från lömska våldsverkare och frågade, om hennes hand icke lidit men af att röfvaren sökt rycka guldringen därifrån, hvilket han lagt märke till, då han red fram.

Geva sade, att han icke gripit mycket hårdt om armen, men Yezid ville ej låta sig nöja därmed utan frågade om och omigen detsamma och bad henne att vid hemkomsten noga se efter att icke armen var röd och svullen.

Och sedan, då den vind som förebådade gryningen susade genom träd och buskar, sade han:

»Då vinden blåser, darrar det späda vassröret. — Tillåt Yezid att skydda er med de medel han äger?»

Och Barbe, som kikade öfver sin högra axel så att hon blef sned i halsen, förnam, att han löste ett skärp, som var bundet om lifrocken och lindade det om Gevas axlar och hals. Och ingen må tro, att han bråskade därmed. Tyglarna hade han lagt på hästens hals, och han svepte och lindade, och aldrig fick han det varmt och tätt nog.

Geva, som visste att Barbe både hade ögon och öron, och som äfven fått lära att en sedesam jungfru icke tager emot stora skänker, sade då till honom, att hon tackade honom för lånet, men att han icke skulle förgäta att återfå sitt skärp, innan de voro vid stadsporten. —

Men då svarrade han i höfvisk ton:

»Förmå ej Yezids ringa gåfva. — När Bärnstenspärlan åter glänser hemma vid sitt fäderneslands haf, så låt honom tänka, att hans saffransfärgade skärp följt henne dit och att det påminner henne om ynglingen, som ej kan förgäta pärlans glans?»

Vid dessa ord hoppade Barbe högt till i sadeln och kände på sig hur också Geva spratt till. Och hon tänkte därvid, att om hvar och en drogs och leddes af sitt öde, så var det på gamla dagar hennes att ständigt få löpa bredvid, se och höra allt och intet kunna uträtta eller förekomma.

Så var det äfven nu, ty den korta hemvägen räckte till för mycket, som icke borde hafva skett.

Bakom Barbes rygg pratade och pladdrade de båda unga om dåraktiga saker, men då de kommo helt nära stadsporten tystnade pladdret af, och detta behagade tjänarinnan mindre.

Med stor möda, ty hon var stel af den långa ridten, vred hon hufvudet åt sidan och märkte, att Yezid tagit Gevas tyglar i sin ena hand och med den andra höll hennes hand i sin. — Och så hviskade han till henne, och hans röst var därvid så len, att Barbe godt förstod, att den klingade som en flöjt i Gevas öra.

»Innan vi skiljas, så gläd mig med en enda blick ur dina ögon; en enda blick för att stärka mitt hjärta. Ser du, skilsmässan från dig är nära att krossa det. Men skulle det smärta dig,» tillade han ännu saktare och ännu sorgmodigare. »så gör det icke; gärna ville jag dö för att bespara dig smärta. —»

Och Geva lät icke bedja sig mera. Med sin lediga hand lossade hon sin slöja och vände oför-

färad sitt ansikte mot honom. Han skulle säkerligen icke heller ha tvekat att kyssa henne på fläcken, om icke Barbe beslutat att det åtminstone icke skulle ske.

Utan att bry sig om de vreda miner, som skulle komma henne till del, vände hon sin åsna emot dem och frågade med hög och ljudelig röst, om de hade lagt märke till att de voro vid stadsporten, och om icke Geva tyckte att det skulle bli godt att få något att äta.

Efter detta blef det slut med kutter, och efter en kort stund voro Geva och Barbe åter hemma hos Frideswida, som väntade vid bågen.

Skenet från lampan slog sin ljusa ring omkring hennes väna hufvud, då hon reste sig upp, och det låg stillhet och frid i luften omkring henne. Barbe såg att hon grätit och visste, att det icke var af längtan efter sin husbonde, herr Gerulf.

* * *

Hon frågade dock mycket om färden, men Geva gäspade blott och kunde ingenting berätta och Barbe stod Geva bi däruti att hon heller icke sade mycket om spåkvinnans ord. De nämnde blott, att dessa varit dunkla hvad Geva angick, att hennes spådom för Mesné varit god, och att hon alls ingenting velat säga till Zorayda, hvilket väl skulle betyda att oroliga tider stundade för hennes far. —

Också om äfventyret på hemvägen talade Geva med stor knapphet och sade, att det var Zoraydas bröder, af hvilka den ene var Mesnés trolofvade, som kommit dem till hjälp.

Den, som själf ingenting plägar hafva att dölja,

fattar ej lätt misstro till andra, och Frideswida kom icke på den tanken att det för Geva legat något märkligt i hemfärden. Hon sade endast huld, att det var godt, att de sluppit från en fara, som kunde hafva vållat dem men och förargelse.

Sedermära, när allting skett, som skulle ske, tänkte Barbe på, att hon samma kväll borde ha nämnt Yezids namn för Frideswida och hur det nog märktes, att han sökte Geva mera än han borde. — Men hon nämndes icke göra Frideswida betänksam och sorgsen mera än denna redan var och trodde ej heller att kärlekstankarna kunde ha sjunkit djupt i de ungas håg.

Hon bad till Herren Gud om hjälp, men hon trodde sig redan förstå, att Han icke alltid nöjer sig med bön utan också ibland kräfver gärningar i rättan tid.

Väl varnade hon Geva, men såvidt hon kunde förstå, gjorde detta mera ondt än godt.

När Geva sade Barbe god natt, kunde hon icke afhålla sig från att visa någon förtrolighet.

Hon log och grät på samma gång, då hon visade det silkesskärp, hvarmed Yezid bundit henne.

»Ser du, Barbe, det saffransfärgade bandet?» sade hon med fröjd. »Hvad tror du nu?»

»Jag tror att spåkvinnan visste om, att ungersvennen fanns där och att hon sett hans skärp,» svarade Barbe buttert, »och att hon lätt kunde gissa hur han på unga karlars vanliga sätt sökte äfventyr.»

»Du är så gammal, Barbe,» svarade Geva, »att du icke kan tro något vackert. — Den som här ger en flicka en saffransfärgad sidenduk, han har henne kär och vill begära henne till hustru.»

»Men det kan icke ske,» sade Barbe genast, »tänk aldrig därpå.»

»Det har du sagt förut,» svarade Geva, som slöt läpparna ihop och såg trotsig ut — »men det kan väl ändock betyda, att han icke bara var ute på äfventyr?»

Härpå hade Barbe ingenting att svara, utan hon gick omkring i rummet och lade allt på sina platser. Det dröjde likvisst icke länge, innan Geva lade armen om hennes hals och hviskade:

»Gamla Barbe, du är icke så elak ändå, du sade ingenting nyss. Ack Barbe,» sade hon med gråten i halsen. — »Minns du hvad hon sade om pärlan? Jag är så rädd, ty om jag tror på det ena, måste jag tro på det andra.»

Här tog Barbe tillfället i akt och talade ut de ord, som hon hade på tungan, och som hon trodde vara kloka. »Det berodde på Geva själf att göra spåkvinnans dåraktiga prat till osanning,» sade hon, »hon skulle bara taga sig före att aldrig tänka på ynglingen. — Och det borde väl icke vara så svårt, ty väl var han vacker — att se på, men Barbe för sin del tyckte, att han talade för sirligt och konstigt för att det kunde vara ärligt menadt.» Ja, Barbe talade än mera om tukt och ära, men allt hvad hon vann därmed var, att Geva lade sig till ro med kinden mot skärpet. — Men dessförinnan sade hon med ömkan.

»Du är bra dum, Barbe, men det är för att du är gammal.»

* * *

Efter den dagen blef det hastigt och bråd-
störtadt vår; gräs och örter växte, och luften var
ljum.

Tvenne veckor efter färden till spåkvinnan,

stod Mesnés bröllop, som firades med många underliga och kostbara bruk. Och sedan reste hennes make och hon söderut till staden Ronda, som hans fader ägde. Geva hade numera ingen orsak att ofta gå upp till Suleymans hus, och som Floris nu icke heller hvar dag var hos läkaren, rådde ett ljufligt lugn i Frideswidas bostad.

Det förmärktes icke heller annat än att Geva slagit Yezid ur hågen, ty hon nämnde honom icke mera. Hon var flitig vid sömnen som aldrig förr; nu kunde hon sitta hela dagen vid bägen och söm-made tyst, med glada ögon.

Frideswida och Barbe hade sin stadiga glädje af att se Floris frisk som en killing och aldrig trött af att göra långa vandringar utmed floden.

Och om denna myckna rörelse var tröttsam för Barbe, som oftast fick följa honom, emedan Frideswida och Geva voro upptagna af sömnen, och Otho alls icke dugde därtill, så sof hon desto bättre på natten och hvarken hörde eller förnam någonting, då hon väl dragit fallen öfver hufvudet.

En gång likväl, då våren redan var långt framskriden, vaknade hon till därvid att någon rörde sig i kammaren. Hon lyfte då på hufvudet. — Det var redan gul gryningsdager, och hon såg att det var Geva, som stod fullt påklädd och med röda kinder.

»Är Geva redan uppe?»

»Ja visst,» svarade flickan hastigt, »alla kunna icke sofva som murmeldjur liksom du, Barbe. — Jag har varit uppe och sett solen rinna upp.»

Och därmed fällde hon kjorteln och kröp ned i sin bädd, där hon låg och smålog för sig själf, som om hon tänkt något mycket fågnesamt.

Barbe, hvilken icke var så föga misstänksam

som Frideswida, fann detta underligt och satte sig för att hädanefter vaka, äfven om hon skulle hålla ögonen öppna med trästickor.

Tvenne nätter vakade hon till midnatt eller mera, men Geva låg stilla och sof med handen under kinden. De båda följande nätterna sof äfven Barbe, men den femte — ack, den femte!

Framåt natten märkte hon, att Geva satte sig upp i sin säng och lyssnade. Barbe försökte andas jämt och lugnt likt en sofvande människa. En stund förgick, och så frågade Geva:

»Sofver du, Barbe?» och då intet svar kom, ännu hårdare: »Sofver du?»

Barbe slöt ögonen hårdt, då hon märkte att Geva steg upp, böjde sig öfver henne och lyssnade, till dess hon trodde sig veta, att tjänarinnan sof.

Då sköt hon undan dörrförhänget och smög ut i mörkret och Barbe följde henne, så snart hon blifvit nödortfigt klädd.

Ingen måne lyste, och på vårens ljusa himmel glittrade stjärnorna svagt.

Till att börja med trodde Barbe, att Geva blott, som dåraktiga flickor plåga, hellre tittade uppåt himlen än låg i sin varma bädd, ty hon klättrade uppför trappstegen till taket.

Med icke ringa möda klef Barbe efter, ty stegen var brant, och det gällde att icke göra något buller, och på öfversta steget stannade hon och hukade sig ned för att se hvad som skulle hända.

Geva gick däremot fram till den del af taket under hvilken trädgårdsmuren var fastbyggd vid takåsen — och nådde mest ända upp till takfoten. Där väntade hon, och Barbe väntade hopkrupen på stegens öfversta pinne, till dess ett prassel hördes nerifrån, ett sakta glädjerop af Geva och sedan knäppandet af en luta och sång under muren som näktergalen sjunger om natten.

Så sjöng Yezid den natten, den sista han sjöng för Geva:

»Se, vemodets klädnad jag bär, men den som dig ser mig förstår.

Du allena är min sträfvän,
och min bäfvän är allenast
att ej nå min önskans mål —
älskade, ditt varma hjärta.

Fjärran ifrån dig plågas min själ af helvetets
marter och kval.

Natt och dag till dig jag trängtar,
saknar, längtar ständigt vaken.
Lifvets fest och fröjd oss vänta.
väntar äfven Yezids dufva?»

När han slutat, ropade han sakta:

»Geva — är du här?»

»Ja, ja,» sade hon hastigt. »Kom.»

Viss om att de båda där framme nu icke tänkte
på annat än sig själfva, kröp Barbe upp från ste-
gen, lade sig platt ned på magen och hasade sig
framåt för att komma Geva närmare. I mörkret
skönjde hon, hur Yezid stod öfverst på trädgårds-
muren och hörde hur han sade till Geva:

»Låt mig taga dig i min famn, min pärla och
lyfta dig ned till mig; här i hörnet där muren
stöter intill väggen ligga tegelstenar, som kunna
bli vår divan. Den är ej mjuk men den rymmer
oss båda — jag lyfter dig ned, du är så lätt och
fin som dunet under dufvans vinge, som ett af
sommarens flygande fjunkorn.»

»Så tag mig då, fånga det flygande fjunet,»
sade Geva kvickt, och därmed svängde hon sig
öfver räckverket ned i hans väntande famn.

Nu tvekade icke Barbe, utan släpade sig var-
samt öfver taket, till dess hon kom att ligga rak

lång invid räckverket och kunde följa och vakta på allt hvad de sade.

De kuttrade sakta som dufvor, och ingen hade väl nänts störa dem och rycka dem ifrån hvarandra just då.

»Du fryser,» sade Geva först, »din hand är kall och du skälfter. Kom, tag en flik af min kappa om dig.»

»Jag fryser icke,» svarade han, men rösten var ostadig, och tänderna i hans mun skallrade. »Låt mig blott hålla din hand, min blomma, min hvita jasin som jag älskar.»

Och därmed började han smeka och kyssa henne lustigt och ömt, ända till dess Geva skratade af fröjd och sade, att han nu var varm igen och att hon kunde ha sin kappa för sig ensam.

»Ditt skärp skall jag gömma så länge jag lefver,» sade hon. »Vet du att spåkvinnan sade — 'kärlekens saffransfärgade band knyter hjärtan tillhoppa,' och samma kväll fick jag skärpet af dig. Hur kunde du tänka på mig?» fortfor hon häftigt, »en fattig främling — icke skön och icke klok — mina läppar råda knappast öfver ditt språk.»

»Hvad gör det mig hvad dina läppar tala? De svara mig på annat sätt, och det är mig nog.»

Och efter hvad Barbe förnam, där hon låg platt på magen bakom räckverket, var ej Geva njugg med att gifva det svar han önskade.

»När jag dör, vill jag hafva ditt skärp om mitt hufvud. Kvinnan sade också, att pärlan skulle krossas. Och hvad gör väl det?» fortfor hon med hjärteångest, »hvad har jag att göra hemma i mitt land utan dig?»

»Du skall stanna här och blifva min hustru,»

sade Yezid ömt, »om fem nätter, när jag återkommer hit, skall jag hafva talat vid min fader.»

»Det hjälper ej,» menade Geva sorgset, »min moder lär ej tillåta mig att stanna här. Hon vågar det icke för min faders skull. — Han lät mig blott ogärna följa med hit, och han skulle bli vred, om jag icke komme med hem —»

»Din fader,» sade Yezid med förnärmat ton, »är jag dig icke mera kär än din fader? Är icke det land, där jag bor, bättre än ditt eget, där du fryser? Är det icke så, är det bäst att jag går —»

»Så menade jag icke,» svarade Geva, »men —»

»Du sitter där och talar kallt, som om vårnattens kyla sjunkit ned i ditt hjärta,» föll han henne i talet. »Hur skall jag veta att icke din själ är lika kall som dina ord? Låt mig gå!»

»O nej, nej,» ropade Geva, som strax lät be- draga sig af hans låtsade vredesmod. »Jag kan icke vara utan dig; du är mig så kär, att alla mina tankar på fader och land slockna. — Utan dig kan jag icke mera lefva.»

»Då fäster jag min jasmin vid mitt hjärta utan att bedja någon om tillåtelse; då tager jag min dufva under min mantel och flyr bort med henne,» sade han, och hans röst ljöd segerrik i natten

Men hvad tjänar det till att återgifva ungt folks älskogssnack? Tala de icke alla detsamma med olika ord bara? Lika liten lit kan man sätta till den enes som den andres, och lika mycket dära de ändock i älskogstiden.

De sutto där i sin vrå invid muren, och Barbe frös på taket, ända till dess himmelen i öster delades af en blek strimma och alla trädgår-

dens träd började susa och prassla och förtälja hvarandra de drömmar de haft om natten.

Då först förnam Barbe att de där nere reste sig, och när hon sträckte hals kunde hon se Gevas ansikte blekt af hänryckningens sötma. Och hon tackade Gud, att det icke fallit dem in att den natten fly tillsammans, ty det kunde hon svårigen hafva hindrat.

Barbe kröp nu med stor varsamhet baklänges tillbaka till trappstegen för att stiga ned före Geva och hörde honom då åter lyfte denna upp på taket och sedan nedifrån muren med högre röst säga:

»Så, som min fader sade, när han på vägen till Kordova skildes från sina kvinnor, säger jag nu till min enda: Morgonens händer stjåla min klara stjärna ifrån mig.»

Och strax därefter hördes hofslagen af en häst genom gryningens tystnad, och Geva stod kvar och spejade efter ynglingen, så att Barbe makligt hann in i kammaren.

När Geva sedan kom ned, låtsades hon sofva som en mullvad, men det kom ingen blund mera i hennes ögon.

Nu visste hon, att hon icke längre finge dröja att tala med Frideswida, men hon kände mycken motvilja och hemlig bäfvan för all den oro och ofrid, som skulle följa och visste, att Frideswida skulle sörja och Geva trotsa och pocka på att få sin egen vilja fram.

Det gjorde också Barbe ondt om flickan, att allt det, som beredt henne så ljuflig och hemlig glädje, nu skulle fram i ljuset och talas om, vridas och vändas, till dess orden miste sin klang och kärlekslöftena sin glans. Men det fick icke hjälpa. —

Då solen var uppe var det Geva som sof så

godt och sött, medan Barbe med betänksam min gick in till Frideswida för att gifva henne del af hvad hon erfarit under natten. Denna blef dock mera svårmodigt leende än vred, då hon hörde talas om sin styfdotters kärlekshandel med konungens son.

»Det är ju ingen skam däri, Barbe, det är endast dårskap,» sade hon. Barbe menade det samma, men sade att från dårskap till skam är steget kort och lätt taget.

»Hon är så ung och förstår ick ebättre,» fort-
for Frideswida att urskulda Geva.

»Hon förstod dock ganska väl, att hon måste möta honom i hemlighet,» menade Barbe, och Frideswidans ansikte mulnade.

När de ytterligare rådslagit en stund, var hon också enig med sin tjänarinna däri, att de noga borde akta på Geva, så att hon icke finge träffa ynglingen mera. Och eftersom Barbe hört honom säga att han skulle komma igen om fem dagar, enades de om att icke förr än då skulle Frideswida tala med sin styfdotter.

Hon skulle säga henne att hon icke mera finge möta konungens son och sedan, när det mörknade, skulle hon själf på taket invänta Yezid och äfven säga åt honom, att han icke borde komma mera.

Det stack Barbe i hjärtat, då hon under de dagar som kommo mötte Gevas glada ögon eller hörde hennes fröjdefulla skratt och måste tänka, att hon förrådt henne. Hon sökte trösta sig med att det var för flickans bästa, men trösten var klen och kunde slätt icke lugna henne.

Då nu misstankarna voro vakna, märkte de nogsam, hur orolig Geva var, när femte dagens

afton kom. Hon gick ut och in, hon bröt blommor och kastade dem åter, ingenting ville hon äta, och när böneroparens sång ljöd en timme efter solnedgången, drog hon en djup suck såsom den, hvilken tänker, att tiden nu icke mera är så lång.

Högst motvilligt gick Frideswida till den tunga plikten att tala med flickan.

»Geva,» sade hon, då det var tid att gå till hvila, »min dotter» — och sedan tystnade hon åter.

Det finnes människor, som gärna slita stycken ur andras hjäran, men Frideswida hörde icke till dem.

»Hvad är det, moder?» frågade Geva, som dock blef blossande röd af samvetsstyng.

»Jag har hört,» sade Frideswida åter och sänkte blicken, som om det varit hon som borde blygas, »jag har hört att du vändt din håg till en yngling här i landet, och att du möter honom i hemlighet. Är det så?»

Geva flög upp som ett nedböjdt videspö, när man släpper det.

»Är det du, Barbe?» ropade hon och glömde allt för sin vrede. »Jag trodde att du sof. Men gamla räfvar äro sluga.»

»Banna icke Barbe,» förmanade Frideswida, »det var hennes plikt att vaka öfver dig och hennes otur att vaksamhet kräfdes. Hon hade ej heller annat att göra än att meddela mig hvad hon förnummit. — Och det är om detta vi skola tala.»

Frideswida hade nu en husmoders stränghet och myndighet.

»Du får ej möta ynglingen i afton,» fortfor hon, »jag vill själf göra det och säga honom att han icke får locka dig till hemliga möten.»

»Men om han kommer i morgon och begär

mig till hustru,» invände Geva skälvande på rösten, men käck ännu.

»Det tjänar icke till något, Geva,» sade Frideswida, och hennes röst var full af ömkan; »jag kan icke låta dig blifva hans hustru, jag vågar det icke för din faders skull. — Bäst vore om han ville resa bort till en af sin faders andra städer.»

Geva skrek till som ett pilskjutet djur.

»Resa,» sade hon och blef blek, »om jag icke får se honom mera, kan jag icke lefva.»

»Du talar dåraktigt, Geva,» sade Frideswida strängt, »ditt lif står icke i din egen hand.»

Men Geva hörde icke hvarken stränga eller tröstande ord.

I ett öfvermått af sorg kastade hon sig ned på divanen, grät och skrek och riste i hela kroppen. Väl försökte hon att stoppa en flik af sin kjortel i munnen för att hämma gråten, men det hjälpte icke. Hon skakades af sin sorg som vassröret af stormen, och därvid var intet annat att göra än låta sorgen hafva sin tid.

»Ack moder,» sade hon till sist, »låt mig gå till honom i kväll, bara i kväll — låt mig själf få tala med honom? — Du känner honom icke — ack, jag kan icke vara utan honom.» Och hon grät och kastade hufvudet från sida till sida, och Frideswida grät också af ömkan, då hon nödgades svara nej, eftersom det bakom trädgårdsmuren stod en snabb häst.

När det var mörkt och efter Barbes tycke samma tid som förra gången, gick nu Frideswida upp för att invänta ynglingen, medan Barbe stannade hos Geva och upplefde en stund, som aldrig gick ur hennes minne.

Då Frideswida gick, låg flickan stilla på diva-

nen med ansiktet gömdt i händerna. Men när styfmodern väl var borta, sprang hon upp och lade sig på knä för Barbe och tiggde och bad som till ett helgon att få komma ut blott ett flyende ögonblick för att ropa ett enda ord till honom.

»Det är ju synd att han skall sjunga och tro att det är jag som hör det,» ropade hon och grät. »Förstår du ej att ni göra stor orätt mot honom,» och hon skakade tjänarinnan i axeln, »vore han än tjugu gånger en hedning. Släpp ut mig, Barbe? — Du skall, jag vill det,» och hon rusade ned i portgången, och Barbe nådde henne, just då hon var i färd med att öppna porten och hann knapast rycka till sig nyckeln och stoppa den i kjortelsäcken.

Och då klöste hon och slog omkring sig och grät och bannade, och det var icke värdt att spilla andan med att svara henne, utan blott att söka hålla henne fast med våld.

Omsider märkte hon också, att hon var den svagaste och kastade sig ned på kuddarna i Frideswidas rum, dit Barbe fört henne, och skrattade hvasst:

»Ni trampa och trampa på mitt hjärta med tunga fötter. Hvem har gifvit er rätt till det?»

Barbe menade, att Frideswida, som var hennes moder, hade den rätt hon tog sig, och att Barbe, som var tjänarinna, måste lyda sin matmor.

»Du tror att du var klok som lyssnade och lurade på mig, men det lofvar jag dig, att du skall få ångra,» sade Geva då, och hennes ton var lika hvass som hennes skratt nyss. »Förut hade jag icke tänkt på annat än att följa hem med till min fader, äfven om mitt hjärta hade brustit på vägen, men jag kan icke lida att handteras som en träl

eller en fånge. — Och det säger jag, att nu stan-
nar jag hos honom. Om ni än bunde mig med
tusen tåg, skall han slita dem alla.»

Hon sade detta kort och hårdt och med fläm-
tande andedräkt och teg därefter, och Barbe vå-
gade icke heller tilltala henne utan de sutto tysta
i mörkret, till dess Frideswida kom tillbaka då
böneroparen sjöng sin midnattssång från minareten.

Frideswida gick genast fram till Geva och
ville säga henne några goda ord, men flickan stötte
hennes hårdt tillbaka. »Jag vill ingenting höra om
din elakhet mot honom; jag har sagt Barbe hvad
jag skall göra,» sade hon, och därefter vände hon
sig mot väggen och kröp ihop för att lägga sig
till ro.

Men Frideswida och Barbe, som icke vågade
annat än sitta bredvid och hålla sorgevaka, hörde
hur hon sakta kved och suckade natten igenom,
till dess hon äntligen fram emot morgonen slum-
rade. Då gingo de till rummets andra ända för
att tala.

Frideswidans ögon voro till brädden fyllda af
tårar, då hon nu skulle förtälja om slutet på Gevas
sommar.

»Jag hade icke stått länge däruppe, förrän jag
hörde det knäppa på lutan,» berättade hon, och
hur hon då lutat sig öfver takets räckverk och
kunnat se honom stå med ryggen stödd mot den
hvita muren, kappan kastad på marken, ansiktet
uppåtvändt och den ena foten lagd i kors öfver
den andra.

»Hans sång var som du sade, Barbe, som
näktergalens sång om natten, och när han slutat
klättrade han hastigt upp på muren och öfver

takets räckverk. »Geva, är det du?» frågade han, och det gjorde mig ondt att svara honom.

»Det är icke Geva, det är hennes moder,» sade jag, och han trädde ett steg tillbaka. Men sedan bugade han höfviskt med handen mot bröstet. »Jag vill nu bedja er, ädle herre, att icke mera söka min dotter. Ni är en konungs son, hon blott en fattig, resande främling. Ni oroar hennes hjärta.»

»Sköna fru,» sade han då, och hans röst var mild och bedjande. — »Ni som kallas Morgonsol för er fågrings skull. — Ser du, Barbe, han ville beveka mig,» tillade Frideswida nästan urskuldande, emedan hon nämnde det han talat om hennes fågring. Men aldrig hade han sagt ett sannare ord.

»Spar era vackra ord, ädle herre,» sade jag dock, »och gif mig i stället det löftet, att ni icke skall förvillra min dotter och hålla henne för narr.»

Då rätade han upp sig, och orden foro som ljungande blixtrar ur hans mun.

»Den, som dristar sig att påstå något dylikt, han ljuger,» sade han vredgad, »jag håller henne icke för narr, och emedan ni är i hennes faders ställe, så begär jag henne nu och här till hustru af er.»

»Tala ej så, ädle herre,» sade jag, men mitt hjärta bultade af oro och ängslan. »Aldrig kan Geva blifva er hustru.»

»Ack jag vet,» sade han då, och skrattade hårdt, »jag är af en annan tro? Ni som dyrka den korsfäste äro grymma och hårda, det veta vi mera än nog.»

Jag hade ingen rättighet att slå honom i ansiktet med hans hedendom, och därför svarade jag, att det icke var det allena, jag hade den skyldigheten mot hennes far att föra henne hem igen.

Han bugade sig åter höfviskt och log och sade:

»Måhända har ni rätt, sköna fru, men jag lofvar intet. — Jag håller henne kär, och jag hör till dem, som tro att kärlek skrifver sina egna bud. Ni måste vakta er skatt.»

Och vig som en katt svängde han sig ned på muren, och strax efteråt hörde jag hästens hofslag försvinna i natten.»

Så berättade Frideswida, och därefter sutto Barbe och hon ovissa och rådvilla, ty de tyckte sig icke hafva kommit stort steg framåt mot sitt mål att böja Geva till undergifvenhet.

Dagen efter detta händt var tung och dyster, och flera dagar efter den lika tryckande och långa.

Geva underlät icke att förebrå Frideswida det hon gjort och rågade alltid sina bannors malörtsdryck med den bäska kryddan, att om Frideswida varit hennes egen moder, hade hon icke handlat så, men hon gjorde inga försök att komma ut.

Så ofta det bar till, stod hon blott i portgången och gläntade på porten. Att hon väntade bud från Yezid, det märktes nog, men hur än Frideswida och Barbe spejade, sågo de aldrig ynglingen själf eller någon, som kunde vara hans tjänare. Till sist blefvo de nästan förvissade om, att konungens son insett det föga höfviska i att bestorma en resande främlings hus med kärleksbud, och att han fogat sig efter Frideswidas förmaning.

Dock var det underligt, att detta alls icke bragte Geva till förtviflan, hon var i stället lugn, sedan hon de första dagarna fladdrat som en vildfågel i bur.

Sju nätter skiftades Frideswida och Barbe att vaka, men hade blott den lönen för sin möda, att Geva låg stilla på sin bädd, äfven om hon icke sof.

På morgonen den åttonde dagen skulle Floris

gå upp till Suleymans hus, emedan den lille Jehudah kommit och hämtat honom och bedt att han icke allenast skulle få stanna däruppe hela dagen, utan ock sofva hos honom natten därpå.

Och då han skulle gå, följde Geva honom ut i porten.

»Det är en hurtig gosse, Barbe,» sade hon till Barbe, som följt efter henne, i stället för att som annars banna för att hon aldrig fick vara i fred, och sedan började hon gråta, och grät sakta en stund, under det att hon ännu stod kvar och gläntade i porten. Barbe förnam dock icke heller nu, att hon talade med någon annan än en liten brunhyllt pojke, och snart gick hon åter in.

Och under dagen var hon mildare, än hon länge varit. — Hon grät blott ofta, och en gång sökte hon beveka Frideswida.

»Moder,» sade hon och gömde ansiktet i kjortelns veck. »Geva ber dig af hjärtat; låt mig få sända ett bud till honom. — Kanske han kan följa med oss till Flissinghe — kanske skall min far ej ha någonting emot att jag som hans hustru följer honom hit igen?»

Men Frideswida skakade på hufvudet och insåg icke, hur detta skulle ske. Hon sade att det vore långt bättre och klokare, att Geva lade bort alla tankar på honom.

»Lägga bort alla tankar på honom,» upprepade Geva i ringaktande ton, och all den egenvilja, som kommit henne att mot sin faders önskan och sin styfmoders uttalade vilja följa med till *Hispania*, lyste och gnistrade nu ur hennes ljusbruna ögon och i de korta lockarna, som blänkte och ringlade lig hårdare än annars. — »Kan hjärtat glömma så sätt som dagen torkar på bladen?» — Och högre

ropade hon: »Och om jag än kunde förgäta honom, så ville jag det icke. — Men det förstår du icke, ty du har icke min gamle fader kär.»

Frideswida teg, och en röd flamma steg upp på hennes hvita kind, som om hon fått ett slag.

På hela dagen sade Geva icke stort mera, men när det kvällades, ljuset på gården blef rödt, och Otho drog undan pellen, kom hon dock åter till Frideswida.

»Tillgif mig moder, du har ju aldrig varit annat än god emot mig. — Stackars moder! — Har ej sommaren här varit skön?»

»Mycket skön, min dotter,» svarade Frideswida och lade band på sig för att icke visa den rörelse, som betog äfven henne, »mycket skön, men bättre mindre skönhet och gladare slut.»

»Nej, nej,» sade Geva då, »jag vill icke byta; det skulle så vara.» Och därefter låg hon stilla med hufvudet i Fridesvidas sköte, och denna strök sakta de bruna lockarna och den heta kinden.

Hon frågade dock intet, ty hvarken hon eller Barbe anade hvad som låg under detta, utan trodde att Geva blott ångrade sin hetsighet på förmiddagen.

Då kvällsvarden skulle tillredas, gick hon med Barbe ut i köket och hjälpte till och var angelägen om att själf bära in fatet med det kokta hönsköttet. Själf åt hon dock endast ett stycke bröd, ty hon kände ingen hunger.

Det var en mörk och olustig afton, och Barbe stängde tidigt porten.

När hon åter kom in i det stora rummet, där alla tre kvinnorna numera sofvo, hade Frideswida lagt sig på divanen.

»Jag är tung i hufvudet, som om det vore åskväder.» sade hon, »och mina ögon falla igen. Äfven Geva är sömnig. Vill du vaka en stund, Barbe? Men väck mig, om min sömn skulle räcka för länge. —»

Barbe satte sig på Fridesvidas stol och tänkte därvid, att det myckna nattvaket pinat ut dem alla, ty äfven hon kände sig mera tung och trög än annars.

Förhänget för dörren till gårdens pelargång var icke nedsläppt; därute hördes röster från sömndruckna fåglar, ett flaxande och sedan tystnad. — Söt, stark doft från de blommande träden pustade in i rummet.

Kanske var det denna, som gjorde Barbe än mera tung och yr i hufvudet, och hon reste sig för att släppa ned förhänget.

I dörren stod hon ett ögonblick och såg ut i natten, som var svart och dyster.

Hon suckade; så dystert som natten var det missmod, som sänkt sig ned öfver henne. Hon stödde sig mot dörrposten och tänkte, men tankarna flöto i hvarandra, och hon visste af ingenting, förrän hon hörde böneroparens sång som förkunnade att det var midnatt. En kylig vindpust susade nu öfver gården, och Barbe ryste och gick åter in.

Det förekom henne då, som om Geva lyfte hufvudet och såg på henne, men det var väl en drömvilla, ty då hon kom fram till bädden, sof flickan med ena armen kastad öfver hufvudet, så att ansiktet icke syntes.

Äfven Frideswida sof. Hennes kind var liljevhit mot den lilla sofkudden af blå flöjel, och Barbe drog varsamt upp fällen af mjukt brunt mårdskind omkring den sofvande. Och därefter satte hon

sig åter på Fridesvidas trästol, för att ännu en stund hålla vaka.

Lampan brann klent, ty oljan var nästan slut. Ibland höjde lågan sig flämtande, så att skuggorna dansade i hörnen och sänkte sig sedan åter, så att kammaren blef mörk. Barbes hufvud sjönk ned på bröstet; hon kände det, som om hon sjunkit djupt, djupt ned och ryckte till och stirrade omkring sig.

Var det icke någon, som rörde sig? Nej, allt var som förut. Gevas bädd i skuggan och Fridesvidas hvita, stilla ansikte mot kudden.

Barbes tankar förvirrades — hon såg Geva resa sig och taga det saffransfärgade skärpet om hufvudet.

»Geva, hvart går du?»

Intet svar — var det blott i drömmen?

Lampan flämtade — slocknade, och Barbe visste icke mera.

* * *

Hon kom först till sig igen, då Frideswida stod bredvid henne och skakade henne i axeln och märkte då, att hon satt på golfvet, med hufvudet mot stolskanten.

»Barbe, hvar är Geva?» frågade Frideswida och hennes ögon vora stela och förfärade.

»Geva? Hon var här nyss. Jag såg henne,» svarade Barbe, ännu icke fullt vaken.

»Nyss, säger du; när var det? Vakna, Barbe; för Guds skull vakna.»

»När muezzin ropade,» började Barbe, men väcktes fullt af sina egna ord. O, Gud, det var midnatt då, och nu morgon.

»Hon måste vara i trädgården, nyckeln till porten har jag i min kjortelsäck —.» Barbe trefvade och letade, och nyckeln var där.

Iskalla af förfäran, utan att våga säga hvarandra hvad de fruktade, skyndade Frideswida och Barbe genom hus och trädgård och ropade Geva, men ingen annan svarade än Otho, och omsider insågo de hur det var. — De funno spår af steg invid trädgårdsmuren och förstodo att Geva tagit sitt öde i sin egen hand och flytt med sin käraste, och att hon kvällen förut måste ha strött något sömnpulver på maten, som kommit hennes vaktare att domna och slumra.

Och då stannade de midtför hvarandra och stirrade på hvarandra. Frideswida kryste händerna mot hvarandra, så att knogarna blefvo hvita, och Barbe suckade och kved.

Om en stund höjde dock Frideswida hufvudet och var betänkt på att handla.

»Hvad skola vi göra, Barbe?» sade hon, »skola vi gå till Ischbilia till konungen själf?»

Men Barbe kunde alls ingenting råda, och Frideswida skakade på hufvudet åt sina ord och strök med handen öfver pannan för att betänka sig bättre.

»Nej, nej,» sade hon därpå, »det skulle icke gagna något. — Vi kunna icke begära, att konungen skall göra något för en förrymd flicka. Skammen är hennes —.» Hon tryckte båda händerna mot bröstet för att kväfva det sorgens skrik, som ville komma öfver hennes läppar. »Och min!» tillade hon, när hon hämtat sig något. »Ack, att jag icke vaktat och aktat henne bättre! — Ack, Barbe, Barbe; jag har handlat illa mot herr Gerulf —.» Hon lade hufvudet mot Barbes axel och slöt

ögonen. »Vi måste gå till Suleyman,» sade hon efter en kort stund, »han är den ende, som kan bistå oss. Gör dig färdig att följa med.»

Hon talade icke mera, under det de ordnade sina kläder och sedan gingo uppför kullen till Suleymans hus, efter det Otho blifvit tillsagd att vänta utanför porten hemma, ifall Geva skulle komma.

* * *

Då de kommo till Suleymans hus, funno de honom själf ute på gården, inbegripen i allvarligt samtal med några män vid konung Al Mu'tameds lifvakt.

När han såg Frideswida, ljusnade hela hans ansikte, och han sade brådskande några ord till soldaterna samt gick därefter emot henne.

»Ädla fru,» sade han, »har ni hört krigsrykten, och kommer för att spörja om nytt? Det är mig en glädje att kunna meddela er, att ovädret denna gång drager oss förbi. Vi veta att Yusufs här tågat upp mot Toleytalah, och att han riktar sina vapen endast mot konung Alfonso.»

»Vi hafva intet hört,» svarade Frideswida, och hennes röst var så klen och svag, att han märkte att något var å färde. Han slog dörrförhänget till sitt rum åt sidan och bjöd henne bugande att stiga in.

»Kom med, Barbe,» befalldes Frideswida, och han gjorde ingen invändning.

»Ädla fru,» sade han, då de inkommit och gjorde plats åt henne att sätta sig på divanen, »säg mig nu hvad som tynger er?»

Men hon vinkade åt honom, att hon icke ville

sitta, utan stod stilla midtpå golfvet och berättade honom allt, och Barbe kunde höra hur den röda skammen glödde i hennes röst.

»Tillgif, att jag kommer till er och ber om hjälp,» sade hon till sist, »den som intet har att gifva i gengäld, borde intet begära, men likväl ber jag er om råd och bistånd, ty jag vet icke hvad jag bör göra.»

»En bön af er är som en gåfva af en annan,» svarade han och lutade pannan mot handen; hans min var orolig, och han tänkte länge.

»Om han blott icke varit konungens son,» sade han därefter, »jag fruktar att denne icke svarar mig annat än att han ingenting kan göra, eftersom Yezid har hunnit till mans ålder och flickan frivilligt följt honom.» Vid dessa ord kunde Frideswida icke annat än gråta bakom slöjan, och han hörde snyftningarna, nalkades henne och sade:

»Gråt icke, era tårar bränna mitt hjärta. Vi finna väl på något råd. — Säg mig, hvad ni önskar.»

»Jag önskar intet annat än att få henne hem igen,» sade Frideswida stammande, »jag kan icke komma till min herre och husbonde och säga: Din dotter har flytt ifrån mig och är en ung mans frilla. Jag vågar icke säga det; han skulle gräma sig till döds, och jag själf skulle aldrig få ro i min själ, om det vore så.»

»Jag känner Yezid,» svarade Suleyman, »och jag tror icke annat än att det är hans afsikt att göra henne till sin hustru. Vore det icke då bättre att låta henne följa sitt hjärta?»

»Nej, nej,» utbrast Frideswida häftigt; »om hon blott vore här igen! Om jag finge taga henne med mig hem, där ingen kände hennes skam! —

Det vore dock alltid något. Min herre älskar sin första hustrus dotter.» — Hon höll båda händerna framräckta, då hon talade, och hennes röst ljud klar och hög.

»Ber ni mig hjälpa er allenast för att bereda tillfredsställelse åt er make, som jag icke känner?» sade han sträft

»Jag ber er hjälpa mig, därför att jag litar till er,» svarade hon, »och därför, att jag är viss att ni vill hjälpa mig. För henne tillbaka, och —»

»Och —?» sade han och kom henne hastigt ett steg närmare.

»Tillgif mig,» bad hon åter och låtsade icke, som om hon icke fattade meningen med hans snabba fråga — »det låg intet löfte i mina ord, endast en bön.»

Han drog sig åter tillbaka från henne och sade med främmande och höflig ton:

»Det skall ske som ni vill, ädla fru, jag skall uppsöka henne, och om möjligt föra henne åter. Säkert har Yezid för någon af sina bröder omtalat målet för sin färd, och det vållar ingen svårighet att följa deras väg. Men jag vill icke dölja för er, att jag icke kan tvinga henne att vända tillbaka med mig, ty konungasöner äro alltid mäktiga män. — Men det kan jag uträtta, att hon skall blifva hans äkta hustru och få dennas rättigheter. Nej, gå icke än,» sade han, då Frideswida gjorde min däraf, »jag ville gärna tala er till något lugn, innan ni lämnade mig.»

»Hur kan väl jag vara lugn?» svarade Frideswida och bad honom blott skynda, så att han kunde hinna dem före mörkrets inbrott; ty Yezid kunde väl icke färdas om dagen i sällskap med en kvinna och de kunde då icke hafva hunnit så mycket långt.

Suleyman såg, att det icke nu lönade sig att tala, utan sade blott, att Floris äfven den dagen skulle stanna hos Jehudah, och att hon skulle lofva honom att till natten taga in den sömndryck som han räckte henne, ty han kunde icke vara tillbaka, förrän allra först dagen därefter, och att han ville på sin färd hafva den vissheten, att hon icke låg vaken och vändades i oro.

* * *

Det var en tung dag, då Frideswida och Barbe i ängslan och ovisshet vakade i det tysta huset och icke förmådde taga sig annat till än undra, om de icke kunde hafva handlat annorlunda och bättre, och dagen därpå var nästan än tyngre, ty då var det ju så, att de från middagstiden började vänta Suleyman. Hvarje gång hofslag hördes på vägen, flögo de båda upp och ut i portgången, men alltid var det någon främmande som red förbi.

Icke förrän det var sen afton, kom den de väntade, gående till fots och ensam.

Utan att de hört honom nalkas, steg han in till dem, där de sutto i kammaren, och de sågo båda, att han var ännu mera allvarlig än annars.

Frideswida reste sig upp, men förmådde intet fråga. — Hon sträckte blott sina hopknäppta, darrande händer mot honom.

»Jag har funnit henne,» sade han med låg röst.

»Gud vare lofvad!» utbrast Frideswida.

»Men —» sade han vidare, och Barbe såg, att hans läppar voro torra, så att han icke kunde fortfara.

Frideswida stirrade på honom med stora ögon och ängslig blick.

»Jag har henne med mig, men —» och åter tystnade han.

»Hvad är det?» inföll Frideswida. — »Vågar hon icke komma? Jag skall ej banna henne.»

»Hennes hjärta fruktar icke mera bannor,» sade han och tog Fridesvidas båda utsträckta händer i sina för att stödja henne, »det fruktar och hoppas ej mera någonting — det har ro.»

Frideswida skälfde från hufvud till fot; och i hennes förfärade ansikte syntes det att hon förstod.

»Är hon död?» hviskade hon.

»Hon är död,» sade han så mildt och andaktsfullt, att Barbe gjorde korstecknet och Fridesvidas läppar mumlade: »Frid.» Och därefter voro de alla tysta och sökte samla sig.

»Hon sofver sin sista sömn i mitt hus,» sade Suleyman, och hans röst var klarare och starkare nu, då det svåraste var sagdt. »Och vid hennes sida hvilas den hon älskade. Vill ni, att jag nu skall förtälja er om dem eller sedan?»

»Nu, nu,» svarade Frideswida, »om ni icke är uttröttad —» hvarpå han förde henne till hennes stol och lät henne sätta sig där, medan han själf tog plats på divanen ett stycke ifrån henne.

»Det var ej svårt att lära känna målet för deras flykt,» började han. — »Yezid hade talat därom med sin broder Abd-u'l-Aziz och sagt att han skulle föra henne söderut till staden Ronda och där taga henne till sin hustru. — Han hade aldrig annan tanke, ty han älskade henne.»

Här brast Frideswida ut i tårar, och under allt hvad Suleyman sedan berättade, snyftade hon stilla.

»Abd-u'l-Aziz var strax beredd att följa mig,

Han hade sagt åt Yezid, att det icke var skickligt att bortföra henne, men denne hade svarat, att hon icke kunde få sin moders samtycke, och då undrade han icke på att de handlade efter sin egen vilja. — Nu, menade han, kunde väl icke modern hindra sin dotter att blifva hustru åt den hennes hjärta valt, och därför kunde de gärna återvända. — Det var som jag sade, icke svårt att följa deras spår,» fortsatte han, »men innan jag berättar vidare, så låt mig meddela er, det jag ville göra, då ni kom till mig —»

Och han omtalade att Yussuf Ben Tashefin med en stark här dragit uppåt landet mot den kristne konungen, och att ständigt nya trupper kommo tågande från Afrika — ehuru de i allmänhet höllo sig mera västerut. »I ett härberge vid vägen fyra mil från vår stad,» fortfor han, »hade de först hvilat, och folket i härberget sade, att de varit glada och ömma och kuttrat som turturdufvor, och att Yezid sagt, att det var hans hustru och att de skulle begifva sig söder ut till Rondo.» — När han sagt detta, böjde han sig framåt för att se, om Frideswida icke visade någon trötthet, men hon satt rak på sin stol med händerna i skötet och blott såg på honom för att få höra mera.

»Efter att hafva hvilat, fortsatte vi vägen och funno, att de äfven dröjt något i nästa härberge. Och äfven här berättade man, att den unge mannen, — som här icke var känd — var full af mild ömhet med sin följeslagerska, och att hon sofvit en stund med hufvudet mot hans bröst, innan de fortsatte sin väg. — Sedan hörde vi nästa gång talas om dem på ett ställe, där stora vägen söderut skäres af den, som går från öster till

väster. — Vid korsvägen bodde väguppsyningsmannen, och när det led mot aftonen, hade de kommit där förbi. Yezid hade frågat, hur långt det var till närmaste härberge på vägen söderut, och då han fick höra, att det endast låg ett kort stycke framåt, hade han blifvit glad och sagt, att hans hustru var trött, ty de hade ridit långt. Samma dag hade ett regemente af Yussufs svarta soldater kommit söderifrån och ridit västerut, och då Yezid och hans följeslayerska hade kommit något söder om korset, hade de mött en del af eftertruppen! Uppsyningsmannen hade då sett, att soldaterna sade något till Yezid och att denne svarade. Därpå hade ett par af dem gjort min af att anfälla honom, och han hade då snabb som en falk ryckt sin följeslayerska upp till sig på hästen och i galopp flytt in på en sidoväg bland kullarna. Några af soldaterna hade följt efter, men hade snart kommit tillbaka, utan att uppsyningsmannen tänkt efter om de voro lika många, som då de redo. De andra hade han icke sett, men han hade antagit, att de väntat, till dess mörkret fallet på och sedan fortsatt till härberget. —»

Suleyman tystnade, och Frideswida tillsade Barbe att bjuda honom något att dricka. Han tackade och tömde lerskålen med vatten till sista droppen, men måste likväl besinna sig innan han förmådde fortfara. Och Frideswida ryste af förfäran öfver det som nu förestod henne att höra.

»Vi funno det klokaste vara att rida fram till härberget på södra vägen, innan vi begåfvo oss in bland kullarna,» tog Suleyman åter till ordet. — »Det var dock nu sena natten, våra hästar förmådde icke mera, och vi måste dröja natten

öfver i härberget. —» Han såg från sidan upp på Frideswida, när han sade detta, men hon lade ingen mening däri, utan såg blott oafvändt på honom för att få höra allt. Hans blick på henne var utsägligt öm, och han fortfor:

»Innan ännu dagen grydde, voro vi till häst igen. — I det södra härberget hade de icke varit, och vi vände och följde den smala vägen mot kullarna. Vägen var ödslig och sandig, hvarken landtgårdar eller kojor syntes till så långt ögat nådde, och de spår som syntes af galopperande hästar måste vara Yezids och deras som förföljt honom. — Innan vi ridit två hundra steg, sågo vi Yezids häst, som hans broder kände, beta bland stenarna. Onda aningar slogo då våra hjärtan och styrktes än mera däraf, att vi, när vi stigit af våra hästar litet längre fram funno en död berber. Hans strupe var afskuren med ett enda snitt, och han hade störtat baklänges och låg på ryggen med uppåtvändt ansikte. —» Han teg och såg på Frideswida. »Förmår ni mera, ädla fru?» Hon nickade utan att svara, och han tog åter till ordet.

»Ofvanför vägen bland gula liljor och hvita narcisser lågo de som vi sökte, tvenne blommor brutna i sin knoppning.

Yezid låg stödd mot klippan; hans bröst hade blifvit genomstunget af en skarp och uddig lans, och med hufvudet lutadt mot honom och ansiktet doldt, låg hon, som hans hjärta älskade. Det var en flygande pil som tagit hennes lif, och för oss såg det ut, som om hon blifvit träffad först, och han i sin sista stund dragit henne till sig och lindat en gul duk om hennes hufvud och hals, så att ingen skada skulle ske denna del af hennes

kropp. En flik af duken höll han ännu kvar mellan fingrarna.»

Han slutade och Frideswida stönade högt af smärta och satte händerna för ansiktet, så att han icke skulle kunna se hur det förvreds af sorgen. För att gifva henne någon tid att böja sig under slaget, vände han sig till Barbe, som grät öfverljuddt och sade till henne, att Yezids broder och han hade kommit öfverens om att icke låta sätta efter soldaterna, hvilka säkerligen icke själfva skulle sprida ut hvad som händt. — På detta sätt skulle Geva bäst förgätas liksom en af fältets brutna blommor, som blomstra, dofta och vissna! Abd-u'l-Aziz och han hade skaffat en sluten bärstol och fört de båda döda till Suleymans hem, där de nu väntade förgängelsen. — Men de hade icke haft hjärta att skilja henne från honom, utan hennes hufvud låg ännu mot hans bröst.

Frideswida satt alltjämt med ansiktet gömdt i händerna och kved sakta. Han reste sig, stod bredvid henne och lade handen på hennes hufvud.

»Sörj icke så,» sade han, och hans röst var mannens, som förstår allt bättre än kvinnan, »kanske hafva de vunnit den bästa lyckan. — Nu går jag, men kom i morgon tidigt med er tjänarinna och se, hur godt de sofva och hur stilla de äro. — Sedan måste de gömmas, ty förvandlingen går snabbt. Sörj icke så,» upprepade han än en gång, »kanske skall ni en gång finna, att man icke skall missunna dem, som dö tillsammans med den de älska.»

Han böjde sig ned, strök hennes hand och gick.

Innan solen nästa dag gick ned, lågo ynglingen och flickan i grafven. — Konungen hade blifvit djupt rörd af det sorgliga slutet på sin sons kärleksfärd, och hans präster hade tillåtit, att som de fallit skulle de få hvila till uppståndelsens dag.

Dödsbönen hade lästs öfver dem och stenhällen lagts öfver grafven.

Få dagar därefter var vården uppbyggd däröfver, och Frideswida gick ofta dit för att tänka och bedja.

De vårklara dagarna voro tomma och tysta, sedan Gevas ungdom icke mera lifvade upp huset. Barbe kände till denna tystnad och denna kalla tomhet, efter det någon gått bort, då det synes som om intet funnes att taga sig till, och alla göromål äro oviktiga, och hon visste att det går öfver, att solen ger värme igen, och rummen fyllas af ljus och ljud. Men Frideswida hade aldrig mistat någon utom sin moder, för hvilken döden var en fest, och hon isades af tomheten. Hennes smala fingrar voro alltid kalla, hennes kinder snöbleka, och hon drog ofta djupa suckar, som om hennes bröst tyngdes af en börda den hon icke kunde afkasta. Och därtill förebrådde hon sig mycket hvad som hänt och bäfvade för herr Gerulfs vrede.

»Hade icke Floris varit frisk och sund, vet jag icke hvad jag tagit mig till. Då hade det varit bättre att all min tid stanna här.»

Och i den stunden tänkte hon icke alls på Suleyman, utan var endast och allenast herr Gerulfs underdåniga hustru.

Så gick tiden till maj och nu kunde de när som helst vänta bud från Mikel Skeppare.

»När kommer Mikel, moder?» frågade Floris en dag, »jag längtar hem. — Kunna vi icke resa snart?»

Frideswida svarade, att Mikel sagt att han, om Gud ville, före Sankt Johannes afton skulle vara vid Airas mynning och hämta dem, och att han lofvat sända dem bud när han kom till staden Valencia, emedan han då bättre kunde bestämma tiden.

»Jehudah frågade mig i går, hur länge vi skulle stanna här,» sade Floris vidare, »nu kan jag berätta honom det,» och i detsamma var han redan utom porten och ett långt stycke borta.

Frideswida satte sig vid sin bäge, ty i sorg och saknad skötte hon flitigt sömnen, och Levy hade redan bragt flera blanka guldmynt för de saker han sålt.

Just dagen därefter skulle han komma och hämta ett arbete, och Frideswida och Barbe hade talat om, att de skulle bedja honom taga alla skinn och pälsverk, som de icke behöfde för hemresan och sälja dem, så att de när som helst kunde vara färdiga att begifva sig åstad.

Barbe sysslade om eftermiddagen med att skaka och hoplägga dessa, och Frideswida satt i sitt rum utanför det där Barbe stökade och tätt intill fönstret af rödt och gult glas. Floris var i trädgården med Otho.

Då hörde Barbe hastiga steg genom portgången, och innan hon hann ut för att fråga hvem det var, stod Suleyman inne i rummet midtför Frideswida.

»Är det sant, hvad er son sade i dag, att ni tänker på att resa?» frågade han och andades hårdt, som om han hastigt gått utför vägen.

»Det är sant och icke sant,» svarade Frides-

wida, och det hördes på hennes röst, att hon icke rätt visste hvad hon skulle svara. »Den trogne tjänare, som skall föra oss härifrån, är ännu icke här, men vi vänta bud ifrån honom »

»Och om han icke skulle komma?» sade Suleyman. — Barbes hjärta klappade af ängslan, ty det var första gången det fallit henne in att Mikel skulle kunna uteblifva.

»Det vore en stor olycka,» menade Frideswida, men därpå reste hon sig från sin stol och ropade: »Är det med olycksbud ni kommer?»

»Nej, nej,» sade han lugnande, »det föll mig blott en tanke in. Hvad skulle ni göra, om han icke kommer?»

»Gå till fots till mitt land igen och räkna på er hjälp,» svarade Frideswida fast.

»Gyckla icke, ädla fru,» sade han hårdt, »min hjälp att komma härifrån finge ni icke lätt. Kastar man väl själf sin dyrbaraste klenod i hafvet?»

Frideswida svarade icke härpå, och han tog åter till ordet:

»Säg mig, har ni åter i dag varit hos de båda som sofva tillsammans?» sade han och öfvergaf hvad han förut talat om.

»Icke i dag, men i går vid solnedgången,» och Frideswidas röst skälfde lätt.

»Har ni icke ännu funnit, att de hafva det bäst, som slutat spela med i lifvets skuggspel? Hafva de det icke bäst, som slumra i famnen på hvarandra, till dess den stora basunen kallar alla döda till lif? Ty det tror ni ju? Hafva de det icke bäst, hvilkas hjärtan icke mera kunna sargas af skilsmässans bitterhet?»

För hvarje fråga som Suleyman gjorde, hade hans röst blifvit allt mera dyster, och i den sista

tiggde både röst och ögon, att hon skulle vara enig med honom.

»Jag vet icke,» svarade Frideswida i efter-sinnande ton, »det rörde mig djupt, när de lades i jorden, slutna intill hvarandra, men sedan —»

»Sedan?» upprepade han.

»Sedan har det någon gång förefallit mig som ett gyckel att låta dödens allvarsfulla boning bevittna mänsklig älskog —»

»Den kan ej bevittna något bättre; är det ej godt att hafva en hand i sin, då man möter det okända?»

»Månde icke händerna af sig själfva släppa hvarandra då det okända sveper en?» sade Frideswida rysande, men därefter tillade hon raskare. »Måhända har ni rätt däri, att de som äro borta hafva det godt, men det är svårt för den, som är kvar och skall aflägga räkenskap.»

»Bäfvar ni för räkenskapsdagen?» frågade han, och genom frågan ljöd en ton af glad förväntan. Frideswida nickade sakta.

»Bäfvar ni för honom, som ni plägar kalla er herre?»

Ater förde Frideswida hufvudet upp och ned.

»Så far ej hem till honom,» utbrast han, och hans tal kom som en lössläppt ström, »blif hos den, som älskar dig mera än sin själ. — Hvarför skall du resa ut på det osäkra hafvet mot en oviss och kulen strand, då du i skydd och säkerhet kan stanna i kärlekens land? Blif hos mig; blif min sol, lys för mig; ja blif mera än solen. Den för-mörkas ibland, du skall alltid lysa. Nej, tala icke än,» fortfor han och orden tumlade från hans läppar, »jag har mycket än att säga. — Jag har alltid benämnts 'den kalle', och nu välsignar jag namnet,

ty därför kan jag bjuda dig att blifva min enda kära.»

Nu inföll Frideswida högt och ångestfullt:

»Nej, nej, det är synd; fresta mig icke.»

»Jo, jag skall fresta dig, jag vill fresta dig,» sade han, och hans ord voro lågande eld, »om det är synd, så bär jag den ensam; i denna världen och i en annan. Min kärlek till dig räcker, så länge min själ lefver —»

»Men ångern vaknar,» sade Frideswida saktare.

»Så länge man älskar kan man icke ångra — — stanna här; här är sol och glädje. Vill du, så resa vi till en ö vid kusten, som min fader ägde, och där jag ännu har ett jordagods? Vill du, så stanna vi där och njuta tillsammans lifvets flyende dröm?»

Frideswida stod med ryggen mot väggen och händerna utsträckta som för att värna sig.

»Nej, nej,» sade hon åter, »jag kan icke. — Min son!»

»Gossen,» utropade han, och hans ton var kall, »skicka hem honom med dina tjänare, de äro ju pålitliga och trogna. Låt honom fara med dem.»

»Och aldrig mera se honom? Förlåt mig — jag kan icke lämna min son — jag kan icke svika så.»

»Du säger 'förlåt mig,' inföll han hetsigt, »hur kan du bedja om förlåtelse, om du icke gör mig orätt? Och du gör mig ingen orätt genom att icke bönhöra mig, om du icke älskar mig.» Han lade sig på knä vid hennes fötter och grep först om hennes kjortelfäll, men följde sedan vecken uppåt, till dess hans båda händer lade sig om hennes midja.

»Se här ligger jag för dina fötter och tigger — tigger och släpper dig icke förrän du säger,

att du icke näns öfvergifva mig. Låt världen gå sin gång; hvad bryr det dig och mig — dig och mig? »Och därmed reste han sig och drog henne våldsamt intill sig.

Frideswida drog en djup och flämtande suck och sköt honom nästan med afvohet ifrån sig.

»Nej, gå,» ropade hon, och hennes röst var hård, »jag vill icke.»

Han släppte henne så hastigt, att hon tumlade tillbaka mot väggen.

»Vill du icke?» sade han med tjock röst och strök sig öfver pannan, som måste ha varit fuktig, ty hans hy var gul och ögonen bleka i färgen, som när man kallsvettas under kroppsliga plågor.

»Vill du icke?» upprepade han och stod där efter stilla.

Sedan sade han, och för den som icke hört honom nyss, torde han väl hafva varit lik sig som annars, ehuru orden flöto tyngre:

»Förlåt mig, ädla fru; min lössläppta inbillning skenade bort med mig, och endast er nåd kan öfverskyla mitt fel. Min enda ursäkt är, att den som vill gripa en flygande falk, måste vara djärf.»

Och därmed bugade han, vände sig om och gick som han kommit.

* * *

När han gått, var det så länge tyst därinne, att Barbe måste glänta på förhänget mellan kamrarna.

Vid väggen nära fönstret stod Frideswida, som då Suleyman lämnat henne; hennes ansikte var hvitt som väggen bakom henne och bar ett uttyck,

som om hon ingenting annat skådade än hänförda tankar.

Ännu fanns där ingen sorg öfver att han gått, utan blott fröjd öfver det han sagt, men gamla Barbe visste, att sorgen icke skulle dröja att komma.

Hon dristade sig därför att gå fram till sin matmoder, varligt taga henne om axlarna och föra henne bort till bädden.

Hon låg där alldeles stilla, som om alla hennes lemmar voro bundna, och på hela kvällen hämtade hon sig icke.

Hon hade ju förut kämpat mot vissheten om att hon höll honom kär och skulle äfven allt framgent kämpa, men just nu hvilade hon i tanken på den fröjd hans ord bragt henne.

Att hon icke kunde stanna hos honom, det var henne så klart, att hon icke spillde en tanke därpå. Hon hade väl talat om frestelse, men det var ingen frestelse, ty viljan att stanna fanns icke hos henne.

Somlig synd, det hade Barbe märkt, finnes icke i den enes hjärta och somlig icke i den andres, och den synd man icke har i hjärtat den kan man icke begå, så att förtjänsten att låta den vara icke är stor.

»Barbe,» sade Frideswida, när hon legat en stund, ty hon visste att tjänarinnan hade hört allt och hade icke behof af att dölja det, »om Mikel blott ville komma snart; det drager mig hemåt. Tror du icke, att allt blir bättre hemma?»

Barbe trodde att det skulle blifva mycket sämre, men hon sade det icke, utan gick i stället att hämta Floris, ty det var aftonvardstid. Det var gossen, som hos Frideswida först väckte tanken

på, att hon skickat bort Suleyman, och att hon måhända aldrig skulle få återse honom, ty då han skulle gå till sängs, sade han:

»I morgon träffar jag icke Jehudah och kanske aldrig mera. Hans farfar har kommit och skall taga honom med till Almeria. Månne Suleyman skall följa med? Hans broder bor i den staden. — Och månne han då återkommer, innan vi resa?» Han talade som barn tala, och när han talat, tänkte han ej mera därpå, utan gäspade och bjöd sin moder god natt.

Då Floris hade gått, reste sig Frideswida upp på divanen.

»Barbe, hvad menar gossen?» sade hon med rynkade bryn — »Skall Suleyman resa? Men då — då får jag icke se honom mera — Barbe, Barbe,» ropade hon i full ångest, »du hörde det; hvad sade jag till honom?»

»Intet annat än det som var rätt och riktigt, dyra matmoder,» svarade Barbe genast, »ni bjöd honom att gå, och han gick.»

Frideswida slöt ögonen och tryckte de knutna händerna mot munnen för att icke skrika högt — just nu gladde det henne föga, att hon talat rätt och riktigt, ty den tanken hade kommit för henne, att det var sista gången hon sett hans ansikte, och den var ej lätt att brottas med.

Hela natten varade kampen. — Barbe sof ibland och vaknade igen, men hvarje gång hon vaknade, låg Frideswida på knä på golvet med hufvudet doldt i divanens kuddar.

Ty när man kämpar med sig själf, gör man det bäst på böjda knän.

Den gode hjälparen, juden Levy, kom nästa förmiddag som han lofvat, och med sig hade han hela säcken full med nyheter.

Först och bäst af alla var den, att Mikel nu kommit till staden Valencia och att han, om allt ginge väl, redan en eller två dagar före Sankt Johannes aften skulle kunna afhämta Frideswida och hennes folk vid Airas mynning. Eller ännu bättre vore det, om hon kunde resa honom till mötes nedåt den stora floden, ty han hade inga varor att hämta från Ischbilä. Dessutom hälsade han, att det gått honom väl och hoppades detsamma om de andra.

Vid de sista orden måste Frideswida och Barbe ovillkorligen sucka och knäppa händerna.

Levy hade ännu mycket att förtälja.

Först att fästningen på kullen fått ny besättning och att Yussuf, »den Gud förgöre,» sade Levy, som vördade Al'Mu'tamed, hvilken icke gjorde skillnad på judar och muhammedaner, att Yussuf sändt en ung och kraftig fältherre dit.

Och just då han skulle gå, kom han med ännu en underrättelse; därvid Barbes förfärade blick gick till Frideswida.

Han sade:

»Det är godt för er, höga fru, att er son nu är återställd. — Dock hade väl Al-Bekri icke rest, om han —»

»Rest?» inföll Barbe, »hvert har Suleyman Al-Bekri rest?»

»Till Almeria, till sin berömde broder,» svarede Levy, som var en pratsam man, lika tungfärdig som han var hjälpsam. »Han reste i dag på morgonen och gaf ej besked, när han kommer åter.»

Frideswida sade under detta icke ett ord, utan det var Barbe, som fick föra ordet både om varorna och resan.

Endast då Levy frågade, om de ville resa nedåt den stora floden, svarade hon att hon icke kunde inse det goda uti att begifva sig ut utan att de visste hvar eller när de skulle möta skepparen. Hon önskade, att de skulle stanna i ro till närmare Sankt Johannesdag, ty om Mikels rod-dare arbetade en dag mera eller mindre, betydde föga.

Och när Levy gått, och hon satt där med vissheten att Suleyman var borta, förmådde hon icke gripa sig an med något, utan blef länge orör-lig på sin plats.

Under de dagar, som kommo därefter, blef det hennes vana att sitta stilla och se rätt framför sig, som om hon grundade på något, hvilket aldrig ville blifva klart.

Till och med sömnaden fick hvila, och var hon nödsakad att gå från det ena rummet till det andra, kunde det hända, att hon stannade på vägen och länge stod utan att röra sig. — Hennes tan-
kar voro väl så tunga, att de lamslogo lemmarna.

Så stod hon en dag invid ett blommande granatträd i trädgården och höll en af de purp-rade blommorna i sin hand. Barbe kunde sedan blunda och se henne för sig som hon stod där, med det silkesmjuka håret öfver den hvita kläd-ningen af blankt linne, ögonen lysande mörka och de röda läpparna tåligt slutna.

»Minns du, Barbe?» sade hon, »hur vår Geva sade, att hon blott brydde sig om att lefva en sommar? Jag tror, att det någon gång är lättare

att dö än att lefva. — — Månne han återkommer, innan vi resa?»

Barbe svarade icke härpå, ty hon visste att frågan låg i Fridesvidas tankar, och att den glidit öfver hennes läppar, utan att hon visste af det.

Den kräfde icke heller svar, eftersom de båda visste, att han rest just för att icke se henne mera. De hade ej heller talat om honom sedan han reste, ty hvad bätar det att tala? Ord läka inga sår, men tystnad är helande salfva.

* * *

Några dagar efteråt gick Frideswida åter till Gevas graf med ett fång röda liljor och hvita azaleor. — Hon hade Floris vid handen, och de gingo lugna bort, men kommo springande och förskräckta hem.

Frideswida hade blott en tunn slöja för sommarvärmens skull, och under den kunde man se hennes hår glänsa och hennes hy lysa hvit. Dock hade hittills aldrig någon bemött henne ohöfviskt, och hon hade därför blifvit så mycket mera häpen, då en ryttare på en stor svart häst, vid utgången från graffältet spärrat vägen för henne.

Han hade talat mycket på ett språk, som hon icke förstod, och därvid gnistrade hans ögon, och han ville gripa fast i hennes slöja. Hon hade vikit undan och börjat springa med Floris vid handen, och han hade följt efter, men saktat farten, då de kommit ut på stora vägen och mötte flera mäniskor.

»Det var Ben Da'wud, den nye fältherren,» sade Floris förnumstigt, »jag kände honom, gossarna

på gatan ha sagt, att han gnider sitt ansikte med sot och olja och slukar hvem han möter?»

Det var icke sista gången de hörde talas om Ben Da'wud. Redan nästa dag red han tvenne gånger förbi Frideswidas hus, och Barbe, som hölls i portrummet, märkte att han kastade långa och sökande blickar ditåt.

Hvar dag red han sedan förbi, och en gång hände det sig så, att Frideswida och Barbe mötte honom just utanför porten, och han sade då på ett språk, som haltade värre än Barbes, att han icke kunde förgäta henne. — Frideswida låtsade, som om hon alls icke hört hans ord utan gick in.

Det var ej nog därmed. Fem dagar senare kom en gumma, tandlös och krokig, och nära släkt till häxorna, som flyga genom luften. Hon grinade och lismade och sade, att den höge och oförliknelige Ben Da'wud sändt ett smycke till den sköna frun från nordn och lade det tillika med sin hyllning för hennes fot. Till tack bad han blott, att hon genom hans sändebud skulle gifva honom det hoppet, att hon icke afskydde honom.

Frideswida sköt tillbaka smycket och sade höfviskt för att icke väcka ond blod hos gumman:

»Säg er herre, att jag är honom tacksam, men en så dyrbar skänk kan jag icke taga emot. Och hur skulle jag kunna afsky honom, då jag icke känner honom.»

Gumman försökte blidka henne med hal och inställsam tunga, men då tog Barbe henne i axeln och makade ut henne samt bad henne att icke komma igen mera, och då Levy på aftonen kom upp, talade hon med Frideswidas tillåtelse om för honom hvad som händt och tillsporde honom hvad de borde göra.

»Genast resa,» sade han med betänksam och orolig min. »Ben Da'wud är en kvinnoröfware. Kanske vågar han icke bruka öppet våld, emedan han ännu icke är herre i landet, men list är ett skarpt vapen i den ohederliges hand.»

Frideswida menade dock, att det ännu var sexton dagar till Sankt Johannes, och att de voro tryggare i sitt eget hus än ute på landsvägarna.

Levy skakade på hufvudet och sade: »res», och då Frideswida icke ville höra talas därom, skyndade han bort, i det han mumlade något mellan tänderna.

Den tanke, som rann upp hos honom då, hade Frideswida att tacka för sin räddning sedan.

Om nätterna sof nu Otho utanför Frideswidas dörr, och Barbe turade om med honom att hålla sig vaken. Hon ville ej vidare mana sin matmoder att resa, ty hon visste väl, att det var hoppet att än en gång få se Suleyman, som höll henne kvar med så starka kedjor, att de icke kunde slitas. Men hans moder visste intet om när han skulle komma, ty Barbe hade talat med henne.

Åtta dagar gingo i lugn, och det såg ut som om Frideswida skulle få rätt då hon sade till Barbe, att hon alls ingen fruktan hyste för Ben Da'wud.

Men på nionde dagens afton återkom dennes budbärrinna, och denna gång lät hon ej visa bort sig så lätt som förut. Hon sade fräckt, att hennes herre älskade den sköna frun från nordn och ville äga henne. Det var han, som hade makten, och ville hon inte foga sig godvilligt, så skulle han icke tveka att bruka våld. Han visste, sade hon vidare, att den guldhåriga kvinnans fartyg skulle hämta henne på sommaren, och ville hon blott tillhöra honom till dess —

När Frideswida hörde dessa ord, rann sinnet på henne och hon lät ej budbärarinnan tala ut. — Med sin hvita hand gaf hon henne ett slag midt i ansiktet och sade åt Otho att lyfta henne ut och aldrig mer låta henne komma in. Gumman fräste och spottade som en sannskyldig häxa, utöste skymford öfver Frideswida och sade att nu månde hon akta sig. Ben Da'wud hade sagt, att hon skulle få sju dagars betänketid, men sedan —

* * *

När hon var borta, vred Barbe sina händer i förtviflan, men Frideswida var icke förfärad.

Hennes ögon lyste, och hon sade att hon skulle gå till konungen och bedja om skydd. Han var Suleymans vän och skulle icke låta henne falla i berberns våld. —

När hon uttalade Suleymans namn, var det som om hon därmed skulle hafva haft en sköld mot allt ondt, men för Barbe var det icke så, utan hon förtärdes af ängslan. Hon sade nu som Levy: »Res, res, res», och till sist gaf Frideswida med sig och sade, att så skulle de då resa om fyra dagar. Men då hon sade detta, var det som om hon icke kunde få orden öfver sina torra läppar. Den natten vakade hon själf till dess solen gick upp, och Barbe bad Gud bevara sig från att någonsin mera se någon lida sådan vända som Frideswida då var i.

— * * —

På morgonen den tionde dagen eftersändes Levy, som blef mäktigt glad, då han hörde att Frideswida nu äntligen beslutat sig för att resa, fastän anledningen därtill bekymrade honom.

Barbe omtalade nämligen äfven kvinnans andra besök, och han spottade och förbannade Ben Da'wud. Men på samma gång blinkade hans ögon af rädsla, och han manade till skyndsamhet, stor skyndsamhet.

Själftog han med sig till Ischbilia allt det, som ännu kunde säljas, och han kom tillbaka på aftonen, då det var mörkt, ty under dagen vågade han icke för ofta gå ut och in.

Om aftonen sade han, att han nu förhyrt tvenne starka packåsnor, hvilka nästa afton igen skulle afhämta all den packning de måste hafva med sig ombord på fartyget och sedan så långsamt färdas förut. — Äfven om Ben Da'wud lät bespeja Frideswidas hus om dagen, gjorde han det säkert icke om natten, han visste ju, att hennes fartyg icke anländt och hade väl ingen tanke på, att hon på annat sätt kunde undfly honom.

Ännu en trygghet — menade Levy, var att Ben Da'wud gifvit henne betänketid, ty det be-

visade, att han var viss om att hon icke skulle komma undan honom.

Så återstodo blott tre dagar till afresan, och Barbe var för sin del icke annat än glad och mycket flitig med att packa och ordna, ehuru hon visst icke fjäskade och pysslade som vid afresan från Flissinghe.

Men Frideswida gick omkring med snö på kinden och hårdt slutna läppar. Barbe hörde hur hon om natten kastade sig i sin bädd och visste, att lång blund icke kom i hennes ögon. Suleyman hade icke kommit hem, och hans moder visste icke när han skulle komma, då Frideswida med Floris var däruppe för att säga farväl och på samma gång bedja henne icke till någon nämna ett ord om resan, emedan dag och stund ännu icke voro fullt bestämda. —

Den första af de tre väntedagarna gick fort under mångahanda bestyr, och Barbe drog en lättnadens suck, då packåsnorna om kvällen fördes bort och deras tramp dog i nattens tystnad. — Därmed var den första tråden i det rep, som band dem vid sommaren, sliten, och det plägar så vara att när första tråden slites, är snart hela repet afskafvet. —

Äfven Frideswida suckade, ehuru af tungt bekymmer, men hon knäppte likvisst ihop sina händer och lade ned sin vilja för ödet, som förde henne.

Nästa dag, den sista före afresan, gick med snäckgång; stunderna kröpo, och tystnaden var ohygglig.

Väl försökte Barbe att få tiden att gå genom att bota och laga alla rispör och refvor på kjortlar och kläder, men refvorna voro få, och hon hade

ej ro att sitta stilla. Hon vankade omkring och lyssnade och kunde ej få ro i sinnet.

Mest var det för Fridesvidas skull. Denna dag bjöd hon ej ens till att röra sina händer till något arbete. — Hon satt på divanen, framåtlutad, med armbågarna stödda mot knäna och ansiktet doldt i händerna. Hon rörde sig icke och grät icke, men tystnaden var svårare än högljudd gråt.

En gång försökte Barbe stryka henne nedåt armen, men då sade hon:

»Låt mig vara, Barbe, nu kan du ingenting göra för mig. — Det blir bättre sedan, då vi komma ut på hafvet.» Hon smålog därvid, men leendet skar som en knif.

»Blott icke er hälsa sviker,» svarade Barbe, »jag fruktar det. —»

»Var ej rädd,» sade hon, och hennes röst var slocknad af trötthet, »jag känner mig icke sjuk, endast domnad. Låt mig vara. —»

Hon satt så intill sena kvällen, och till Floris måste Barbe säga, att hans mor var illamående, och hon hade med nätt nöd så mycken kraft, att hon på aftonen, när Levy kom, kunde räcka honom en af de guldstänger hon hade kvar och säga honom:

»Tack för all hjälp, detta är åt er — måhända förgäter jag det annars i morgon.»

Levy såg på henne och skakade undrande på hufvudet åt hennes förändrade ansikte. Men han fick icke tid att tänka mycket därpå, ty Barbe kom till och hade mycket att fråga om morgondagen och färden.

Han menade, att det bästa vore, att de på aftonen gingo ned till hans hus vid floden och satte

öfver denna. På andra sidan skulle hästarna vänta dem och en pålitlig vägvisare föra dem vägen framåt utmed den stora floden, till dess de mötte Mikels fartyg. Han rådde dem också att sofva under dagen och äta en god måltid, ty de borde färdas hela natten för svalkans och försprångets skull. Det kunde ju hända, att Ben Da'wud före betänketidens slut finge veta om deras resa och förföljde dem.

Så gick Levy, och den sista natten i staden på kullarna sänkte sig öfver dem, mörkret tog dem i sin famn, och uttröttade af att vaka och sörja slumrade de godt och lugnt inne i kammaren.

Barbe vaknade först, och hennes tanke var att se bort till Frideswida. Denna låg då ännu med slutna ögon, men då Barbe såg på henne, slog hon upp dem och smålog.

»Jag har sofvit så godt, Barbe,» sade hon — men i detsamma spärrades hennes ögon upp af förfäran, och hon ropade: »Ack, jag drömde och glömde. — Men nu är det som det var.»

Och hon suckade af smärta och böjde hufvudet för att påtaga oket.

Morgonen var framskriden, då de vaknade, och solen sken redan hett, när Barbe gick ut på gården för att för sista gången putsa blommorna. Frideswida hade äfven kommit ut och stod bredvid springbrunnen, så att hon hade ansiktet mot portgången.

Barbe hade ryggen till och böjde sig öfver en blomma, då ett utrop af Frideswida skrämde henne, och hon vände sig om för att se sin matmoder stå framåtböjd med lyssnande öron.

»Hvem kommer?» hviskade hon, och hennes ansikte lyste af salig skräck.

I samma ögonblick trädde Suleyman ut från portgången och stod inför dem, och Frideswida rätade upp sig och drog ett långt och skälvande andetag.

»Du kom, du kom,» hviskade hon, »nu är allt godt.»

Hon stod stilla på sin plats och han på sin, men flammorna i deras blickar möttes och smidde ett band emellan dem, som af intet kunde slitas.

Det var hon, som sedan först gick fram till honom, lade den ena handen mot hans bröst och den andra på hans högra arm och sade, att hon längtat efter honom, och att hennes själ varit fjättrad vid hans stad, till dess han återkom. Men nu hade hon fått se honom, och nu var allt lätt.

»Så älskar du mig,» sade han och lade sin hand på hennes, som hvilade mot hans bröst.

»Ja,» svarade hon frimodigt, »du har gifvit lif åt mitt hjärta.»

Han lade sin vänstra hand på hennes hjässa och böjde hennes hufvud tillbaka. —

»Vill du nu följa mig och stanna hos mig?» frågade han, och hans ord voro som ett lugnt vatten.

»Det begär du icke nu af mig,» svarade hon visst.

Han lät sin hand sjunka, sköt henne litet ifrån sig och sade:

»Nej, du har rätt; det begär jag icke nu af dig.»

Och därefter berättade han, att Levy sändt honom bref om Ben Da'wuds planer och kallat honom hem, och att han nu kommit för att förmå Frideswida att resa genast.

Och då han sade detta, hade redan den första hänförelsen tagit vingar, och de voro åter

mellan stenarna på hvardagskvarken, som maler och tär.

Frideswida hade hela tiden föga bekymrat sig om Ben Da'wuds anslag; och icke heller Suleymans oro förmådde skrämma henne. Hon hade nu tagit sin hand bort från hans bröst, men hennes ögon lämnade icke hans ansikte, och de skeno af en glädje, som icke svarade mot det hon vunnit.

»Jag fruktar ej Ben Da'wud,» sade hon ringaktande, »för mig är han ingen; han kan ej nå min flyktigaste tanke. —»

Suleyman ryste. —

»Jag fruktar honom,» sade han. — »Ben Da'wud är en kvinnoröfvare och en skurk. Ännu är han icke herre i landet, men det dröjer icke, innan han blir det, och därför tvekar han ej att bruka våld. Jag fruktar honom så,» fortfor han med ökad häftighet, »att jag nu icke ens skulle vilja, att du ville stanna hos mig. En berber släpper icke sitt tag; förr eller senare skulle han bringa olycka öfver dig. Det är döden att skiljas från dig,» tillade han, »men det vore helvetet att hafva dig här och veta dig hotad af en välustings begär. —» Han afbröt sig och strök med handen öfver ögonen. — »Jag törs ej tänka på detta, mitt lugn behöfves. — Suleyman litar till dig, att du gifver kraft åt oss båda. — Låt mig höra, hur Levy ordnat för resan?»

Frideswida ropade till Barbe, att hon skulle komma och göra reda för allt, och Barbe visste väl att hennes matmoder intet hört och förnummit af det som beslutats.

»I afton redan,» mumlade Suleyman, men tillade sedan, »ja visst, så fort som möjligt.»

Frideswida stod bredvid honom, och han tog hennes nedhängande hand i sin och höll den kvar, medan Barbe talade.

»Det är alltsammans godt,» sade han när hon slutat, »jag vill blott genast skicka ett ilbud att möta skepparen och bedja honom skynda på till en bestämd mötesplats. — Min vän Abd-u'l-Aziz har lofvat oss beskydd, en trupp af hans soldater skola i morgon rida nedåt vägen för att stå oss bi mot berberna, om de komma. —»

Han vinkade med handen åt Barbe, att hon kunde gå och lade så armen om Frideswidas axlar.

»Ser du icke, hur väl jag ordnat allt, för att slita hjärtat ur mitt bröst?» sade han. »Om någon sagt mig detta förut, skulle jag ha svurit att han var en lögnare. Du förstår, att jag hade tänkt stanna i Almeria, till dess du var borta —?»

Frideswida nickade.

»Ja — men det var godt för mig, att du kom,» sade hon.

»Jag ville icke fresta dig, men jag kunde icke vara här och icke göra det.»

Hon lyfte handen och strök skyggt smekande nedåt hans axel.

»Det var godt att du kom,» sade hon liksom förut, »jag var bunden här, till dess jag fått säga dig —»

Hon uttalade icke de ord, som voro på hennes tunga, men han förstod dem och tryckte henne hårdare intill sig. Mera sade de icke, men stodo länge bredvid hvarandra. Till sist var det Frideswida, som sköt honom bort.

»Gå nu,» sade hon, »du behöfver hvila. I

afton, då muezzin ropat, gå Barbe och jag till Levys hus; hvar mötas vi?»

Hon satte nu icke i fråga annat, än att han skulle vara med henne till det sista, och detsamma var i hans tankar.

»Redan vid middagstiden går jag öfver floden och väntar på andra sidan,» sade han, hvarefter han gick. — Frideswida följde honom själf till porten, utan att dröja där synnerligen länge för att se efter honom.

Hon var nu åter rådig, rask och klok, som hon plägade vara, och Barbe kunde icke nog förundra sig öfver hennes flinka händer och hennes flit att ställa allt i ordning och lämna hus och trädgård så fina och putsade som köket en juldagsmorgon.

»Ser du, Barbe —» sade hon en gång, »när han kommer tillbaka efter att hafva följt oss, går han hit, och jag vill att här skall vara rent och pyntadt som ett helgonskrin.»

Aldrig hade Barbe sett en sådan trygghet som hos Frideswida efter det Suleyman kommit tillbaka. Hon hade sett andra kvinnor, plägade af kärleken och upplyftade af kärleken, som graserar en gång minst i hvar människas lif och gör henne sig olik, men alltid hade någon tveksamhet och några farhågor rådt hos dem om hvad de kunde vänta af de män de höllo kära.

Men här fanns ingen tveksamhet; hon visste att han skulle komma till hennes bostad och minnas henne, och när allt var färdigt och ordentligt, lade hon öfver ryggen till sin stol ett af de smala guldband, hvarmed hennes hår plägade vara uppbundet. Hon sade intet därvid, men hon tryckte sina läppar mot bandet, innan hon lade det ner.

När det började skymma, gingo Floris och Otho, den senare med en börda af kappor och dukar och många förmaningar att icke ett ögonblick släppa gossen ur sin hand.

Och sedan voro de båda kvinnorna ensamma i det tomma och fejade huset.

Långsamt gingo de från rum till rum och stannade ofta för att draga sig till minnes.

De stodo på gården, där pellen var undandragen och sågo upp mot den ännu rosenfärgade aftonhimlen. Men för minnet lyste de hvita, stora stjärnorna de från samma ställe ofta sett tändas på himlens kupa. —

De skredo genom trädgården, från träd till träd, andades in den söta vällukten och sökte fästa all dess blomsterhärlighet i minnet.

De stego upp på taket till det hörn, där Geva kväll efter kväll mött sin älskare medan de andra slumrade därnere. Frideswida hviskade, ty i det tomma huset vågade de icke höja rösterna:

»Kärlekens saffransfärgade band knyter hjärtan tillhoppa —» och tillade sedan med ögonen mot himmelen och stilla sorg i rösten:

»Hon fick sin sommar, Barbe; smärtan öfver hennes död trycker ej längre så hårdt.»

De gingo genom rummen, och Frideswidas fötter ville icke föra henne från de ställen, där hon mindes Suleyman — den fläcken under lampan, där han tagit en länk af hennes hår i sin hand, och guldstråna snärjt sig därom och bundit honom vid henne.

Platsen vid det målade fönstret, där han lågat upp af kärlek, och hon dock haft kraft att stöta honom tillbaka. — Och sist den stilla gården, där samma dags morgon alla slöjor fallit

och hon ett ögonblick smakat tanklös sällhets
dvaldryck.

Det mörknade allt mera, Barbe manade till
uppbrott och tog till sist sin dyra matmoder under
armen och förde henne varligt ut.

Porten föll igen, och nattens skuggor dolde
de båda kvinnorna, då de vandrade vägen nedåt
till Levys hus vid floden.

Det var en sval afton och mycken dagg, hvarför Barbe lade Fridesvidas röda kappa om hennes axlar och drog den tätt tillhoppa, då de gled ut bland flodens dimmor.

»Jag fryser icke, Barbe,» sade hon då, »det är hvarken kallt eller varmt omkring mig. Min själ känner för mycket för att kroppen skall kunna känna någonting alls.»

På andra stranden låg färjkarlens hus, och därinvid väntade dragarna, förklarade Levy för Barbe, den starkaste häst som kunnat finnas åt Otho, som skulle ha gossen framför sig och tvenne uthålliga mulåsnor för kvinnorna.

»Al-Bekri har sin egen snabba häst,» fortfor han. »Vi ha rådslagit om flera tjänare borde vara med, men funno det icke rådligt. — En liten skara väcker mindre uppmärksamhet än en stor.»

Barbe tackade honom om och om igen för hans hjälpsamhet, Frideswida drog en ring af sitt finger och räckte honom den, och den lille mannen grät och kysste Floris på båda kinderna.

När båten lade till vid andra stranden, stod Suleyman och lyfte Frideswida upp. Sedan hjälpte han henne i sadeln och tog sin plats till vänster

om henne, utan att bekymra sig om, hur de andra ordnade sig.

Natten var utan måne, men icke så mörk, att icke vägen skymtade som en ljus strimma, ty i det landet, där allt var godt och väl omsedt, voro vägarna jämna och släta som golf.

Främst redo Suleyman och Frideswida, och såvidt Barbe kunde märka, växlade de icke många ord med hvarandra, men han hade i sin hand en tygel till hennes mulåsna och kunde hvarje ögonblick ägna henne sin omsorg.

Färden gick framåt i skridt, ty djuren skulle sparas, emedan de hade en lång väg framför sig. Snart sof Floris godt i Othos starka famn, och äfven Barbe nickade till i sin mjuka sadel, ty en rem var fäst från hennes sadelknapp till Othos, så att hennes gångare skulle manas framåt, äfven om tyglarna föllo ur hennes händer.

Hela natten igenom gick färden utan afbrott. — Skuggorna blefvo djupa och skingrades åter, och omsider ljusnade himlen och färgades röd af solen, redan innan dess skifva syntes. Först när dess första nålar stucko Barbe i ryggen, stannade Suleyman sin häst och sade att de skulle hvila, äta och sedan till fots gå ett stycke framåt för att röra de domnade lemmarna.

Ännu var dagen ung, men den röda solen ljusnade för hvart ögonblick och rullade uppåt en molnlös himmel, som bådade stor hetta.

Barbe var stel som trä i hela kroppen, men Frideswida visade alls ingen trötthet.

»Det var en härlig, stilla färd,» sade hon, och på Suleymans ögon syntes det, att han delade hennes tanke.

De hade stannat vid en liten bäck, Frideswida

satte sig på gräsrenen därinvid, och Suleyman vek icke från hennes sida. Hon tycktes icke heller finna annat, än att detta var som det skulle vara, och Barbe förstod att deras vilja att skiljas ännu var lika fast. De togo blott ett ständigt afsked.

Suleyman manade dock snart till uppbrott, under det han oroligt spejade utåt vägen, som här gick rak som ett snöre. Men ingen människa syntes till, intet ljud af fjärran hofslag hördes, och med lugnare min lade han tyglarna till Frideswidas mulåsna i hennes hand samt gick framåt bredvid henne, med handen på halsen af sin häst.

Icke heller nu förmärkte Barbe, att de talade mycket med hvarandra, och endast en gång såg hon honom böja sig emot henne och med ett hastigt grepp taga hennes hand i sin.

Redan i den tidiga morgonstunden, då de åter satte sig upp till att rida, var hettan icke ringa, men fram emot middagen blef den brännande. — Himmelen var hvit som mjölk med ett skimmer som ädelopalens, och då vägen höjde sig, låg landet inunder simmande i strålande klarhet som i smält guld. Träden, som växte vid vägkanten, kastade inga skuggor, utan blott något mörkare dagrar.

Kapporna hade för länge sedan häktats upp och glidit ned, och den tunna slöjan föreföll Barbe som en het blyskifva på näsa och öron. Hela luften dallrade af hetta; alla arbetare på fälten hade försvunnit, och vägen sträckte sig bländande hvitgrå.

Fortfarande var det Frideswida, som var tålig och modig. Hon vände sig tillbaka och tröstade Floris; förmanade Otho och sade tid efter annan åt Barbe, att nu skulle de snart vara framme vid ett härberge.

Solen stod till sist rätt öfver deras hufvud och sände tusen, stingande, rödglödgade nålar ned öfver hjässa, rygg och armar. Innanför linneduken satt Barbe som i en stekugn, och hon förmådde knappast känna lättnad, då de voro framme vid härbergets port, och villiga, svala och tjänstfärdiga händer lyfte henne ned af åsnan och nästan buro henne in i ett stort, mörkt rum. Frideswida var där före henne och satt hvit och matt af hettan på den träbänk, som i härberget intog divanens plats.

Än villigare blefvo härbergets folk, då Suleyman visade dem konungens bref, däri hans undersåtar uppmanades att göra allt hvad i deras förmåga stod för den lärde och ädle läkaren Al-Bekri och dem han hade i sitt sällskap.

Flinka tjänarinnor togo sig an Frideswida och Barbe, badade, sköljde, salvade, knådade och fläkade dem, till dess de afsvalkade fingor lägga sig mellan kallt linne och i en ljuflig slummer glömma hettans styng och resans mödor.

Då Barbe åter vaknade, var det kvällsljus, och Frideswida stod öfver henne och manade henne att skynda, ty nu var dagens hetta på återgång, och snart skulle de bryta upp. — Hon hade talat med Suleyman — hvars namn hon nämnde utan att blossa till i kinderna och utan att flytta ögonen från Barbe — och han hade sagt, att de ännu måste färdas en sträcka den aftonen till ett härberge, som låg på en utskjutande udde, alldeles intill den stora floden.

Han hoppades att där få underrättelse om Mikel eller finna honom själf där, ty de hade bestämt det härberget till mötesplats, emedan det låg så nära floden och var fast byggdt. Nu skulle Barbe genast komma ned, ty måltiden väntade.

Den kvällsfärden, den sista i *Hispania*, präglade sig fast i minnet på Barbe.

Efter dagens hetta var aftonen ljuf och doftande af alla de blommor, som nu åter öppnat sina bågare. Människorna hade vaknat ur sin domning, och sång och musik af flöjter och lutor hördes från alla håll i den folkrika och bebyggda trakten. På de platta taken sutto männen och njöto af kvällens frid, och fastän natten föll på, var det som om människorna icke förmådde gå till hvila och sofva från så mycken skönhet.

När natten blef mörkare, blåste en svag vind från den stora floden, som här vidgade sig. — Böljorna slogo ända upp mot vägens murade kant, porlade och sjöngo.

Trakten blef nu ödsligare, med skog af knottiga olivträd på ena sidan och floden på den andra, och långt innan midnatt förkunnade Suleyman gladt och högt, att de voro vid resans mål.

I härberget vid floden möttes Suleyman genast af frågan om han vore Al-Bekri, ty då väntade ett bud på honom, och tvenne packåsnor hade äfven anländt och buro främlingarnas packning.

Det var ilbudet, som hade med sig det goda budskapet att han träffat Mikel, och att denne senast nästa morgon skulle vara vid härbergets kaj.

Då ilbudet talade om, att Mikel var så nära, möttes ovillkorligen Fridesvidas och Suleymans händer, och hans ögon sökte hennes med en ångest, som gjorde honom blek och kall.

Strax därpå var han dock åter den snarrådige mannen, som hade att sörja för allas säkerhet. Han befallde budbäraren, att så snart han någorlunda hvilat ut, rida ett par timmars väg tillbaka och

söka taga reda på om konungens ryttare voro ute, eller om tilläfventyrs någon trupp berber visade sig. Om så var, skulle han, så fort hästen kunde löpa, vända åter till härberget.

Det dröjde ej länge, innan aftonmåltiden var äten och Floris bragt till ro, hvarefter äfven Frideswida och Barbe uppsökte sina bäddar.

Emedan detta var ett för alla resande öppet härberge, var kvinnosidans rum indeladt i många smala celler, som skildes åt af tunna uppmurade väggar och blott innehöllo hvar sin bädd. Alla vette utåt gården och slötos icke blott af dörrförhängen, utan af dörrar af trä, emedan man ju icke visste hvad slags folk man kunde möta där.

Inga flera resande funnos dock den kvällen, hvarför Floris sof i en cell för sig själf. Barbe hade den nästa, och den där bredvid lämnades åt Frideswida.

Det dröjde icke många ögonblick, innan Barbe låg i sin bädd och längtade efter hvila, ty dagen hade varit mödosam, och alla leder värkte och ömmade.

Kanske därför; kanske ock emedan hon hade mycket att begrunda och undra öfver, kom ej sömnen genast till henne. Hon låg vaken och tittade ut i mörkret, till dess hon hoppade högt till vid ett buller från Frideswidas kammare.

Någon tog i dörren och trädde dit in, och då Barbe förfärad lyfte hufvudet, hörde hon Suleymans röst.

Den klingade som en fullmyndig mans, fast och säker, och ömheten glödde som lågande eld däri. Han sade:

»Nu har jag kommit för att vara hos dig min älskade.»

Och sedan somnade Barbe genast och mycket hårdt.

* * *

Då solen göt sin klarhet ända in i härbergets mörka celler, reste hon sig med tunga lemmar och värkande hufvud, och så snart hon var färdigklädd, gick hon genast ned till kajen för att se efter Mikels fartyg.

En stor oro hade gripit henne. Det stack i kropp och ben som af krypande myror; hvar hon än stod, brände det under fotsulorna och tvingade henne att flytta på sig. Det svindlade och flimrade för hennes ögon.

Floris kom med henne ned till kajen, och de stodo och sågo ut öfver floden, som låg morgonljus och klar och fylldes af ett vimmel af farkoster och båtar med brådskande människor, ty litet längre borta var ett öfvergångsställe till flodens norra sida.

Därpå, fast Mikel icke var i sikte, fann Barbe att det var bäst både för henne själf, Floris och Otho att taga sig något för, och hon lät den senare bära all packning ned till kajen, hvarefter Floris och hon staplade upp den vid yttersta ändan däraf, på det att allt skulle vara i ordning att fort slungas ombord.

Frideswida var ännu inne i sin kammare, och Suleyman hade icke heller synts till, men Floris hade varit inne hos honom och sade att han då sof.

De voro ännu på kajen, då värden kom till och ropade, att en ryttare i galopp kom emot härberget.

Att den som red så hastigt, bragte nyheter, förstod hvar och en, och det var också Suleymans budbärare, som flämtande och upphettad ropade, att han måste tala med Al-Bekri. I detsamma slogs förhänget för Suleymans dörr tillbaka, och han kom ut.

En enda blick dristade Barbe sig att sända honom, men tog strax ögonen till sig. — Han såg dödstrött ut, och hans blick var slocknad.

»Hvad har du att säga?» vände han sig strax till ilbudet.

»Berberna,» svarade denne andfädd, »inom en handvändning äro de här, jag hade blott litet förspång. —»

Suleyman rätade upp sig något och tycktes samla sin rådighet.

»Stäng porten och bomma den,» befälde han härbergets värd. »Hur många äro de?» tillsporde han budbäraren.

»Fem eller sex, Ben Da'wud däribland.»

»Och här äro vi,» Suleyman räknade hastigt efter, »värden, hans tjänare, Ötho och jag. — Du är för utmattad att kunna strida nu,» sade han vidare till budbäraren; »gå ned till kajen, tag husets barn med dig och se till dem. Håll under tiden skarp utkik efter fartyget, och om det nalkas, så vinka och gif det tecken att skynda samt underätta här inne.»

Värden kom nu och sade att porten var tillbommad, och till yttermera säkerhet voro hans hustru och tjänare i färd med att på bästa sätt spärra portgången.

Nu hördes dånande hofslag, det var de svarta djäflarna, som sprängde fram och skreko åt värden att öppna härbergets port för fredliga resenärer.

Genom en fönsterspringa talade värden med dem och föregaf allehanda orsaker, hvarför han icke kunde låta upp — allt för att draga ut på tiden, ty äfven om icke Mikel hunne fram, kunde de hvarvt ögonblick vänta konungens soldater.

Ben Da'wud var dock ej den, som lät narra och skrämma sig af undflykter, han skrek med så stark och dånande röst, att det hördes in på gården, där alla samlats, att han vore kommen att hämta Liljan från norden. — Vilde hon själfmant komma ut till honom, skulle han icke ofreda någon annan, men vilde hon det icke, skulle allesammans få umgälla det. Om det blott fanns en väg in, så fanns det också endast en väg ut.

»Den svarte glömmet floden,» sade Suleyman föraktfullt, »men vi vilja icke förr än i yttersta ögonblicket begagna den utvägen. — Äro båtarna klara?» frågade han värden.

Denne nickade och sade, att det var blott att lossa kedjorna som höll dem, och sedan blef allt tyst.

Då Ben Da'wud icke fick svar på sina sista ord, började snart hugg och slag att hrgla mot porten.

Det var dock ingen, som såg det minsta förfärad ut, värden tillsade blott sin hustru att gå ned och lossa roddbåtarnas kedjor, och Suleyman ordnade till försvar. Själf ville han stå i portgången; i andra ledet värden och dennes tjänare, och inne på gården Otho, som skulle vara sin matmor så nära som möjligt.

»Säg till din fru, Barbe,» sade han sedan, »att hon begifver sig ned till kajen och gå själf dit. — Var redo att vid minsta tillrop föra henne ned i båten.»

Han hade knappast hunnit säga detta och uppmanat dem att vara vid godt mod, då Frideswida från sin kammare trädde ut på gården.

Hon hade det hvita linnehucket draget tätt om hufvudet, och Barbe vågade alls icke se på henne, utan endast förbi henne.

»Tillgif mig, att jag ändrar något i det ni ordnat, ädle herre,» sade hon till Suleyman, högt och klart så att alla uppfattade det, »men emedan det är för min skull, som det måste bli strid med de svarta röfvarna, så bör min tjänare stå främst. — Om det är möjligt, skall ingen annans blod flyta, äfven om hans måste göra det.»

Och därefter sade hon till Otho, att nu vore turen kommen till honom att visa sin kraft; det kunde väl hända, att han finge sätta lifvet till, men han finge våga äfven det för sin herres son.

»Se till, att du har plats att föra ditt svärd i portgången,» sade hon dristigt och myndigt, »och lär dem sedan, hur nordens björn slår till.»

Otho svarade med att utstöta ett vrålande och svänga sitt breda svärd, så att den smärte brunhyllte värden och hans magre tjänare förfärade drogo sig undan för resen. — Med Fridesvidas ord hade stridsraseriet kommit öfver honom, och han ville nu intet annat än strida.

Äfven Suleyman vek undan och lät Otho ensam gå ut i portgången.

»Kom med, Barbe,» sade Frideswida sedan till tjänarinnan, »i allt annat tillkommer det oss att lyda.»

Dock dröjde både hon och Barbe ännu, innan de gingo ned till kajen. De hörde hugg och slag på porten, som brakande gaf vika, och Otho ryta af stridslust.

I samma ögonblick instörtade budbäraren från ena sidan och förkunnade att fartyget kom, och från andra sidan världens tjänare, som varit uppe på taket och spejat.

»Konungens soldater,» sade han, »jag har sett ett dammoln på vägen och blixtrande vapen.»

»Allah vare lofvad,» sade Suleyman, och vände sig till Frideswida. »Gå nu.»

Hon ropade blott utåt: »Otho, håll ut; det gäller din herres son,» och därefter ilade både hon och Barbe ned till kajen, som låg så nära härberget, att dess murar på båda sidor därom gingo ned till floden och gjorde att man icke kunde komma till denna kaj annat än genom härberget.

Mikels bredstäftrade skuta syntes nu tydligt, och roddarna lade till med sådan kraft, att skummet yrde om årblad och stäf. Frideswida höll Floris vid handen. Barbe hade penningskrinet i famnen. Båda stodo beredda att springa ombord.

Då kom värden.

»Soldaterna äro nära, snart skola de jaga bort de svarta hundarna. — Er tjänare har slagits som himmelens åska; hans svärd ljungade blixtar, och berbernas blod stänkte som regn.»

Allt närmare kom Mikel; det tunga skeppet flög som en snipa, och villiga händer slungade packor och korgar ombord, innan det ännu lagt till.

»Penningar, Barbe,» sade Frideswida, och det var det enda rediga ordet, liksom den enda rediga handlingen under villervallan var, att Barbe låste upp skrinet och gaf af de tunga guldmynten åt värden och budbäraren.

I framstammen stod Mikel och gaf befallningar, och fartyget stötte till kajen och vände, färdigt att åter lägga ut. Då kom Otho blödande,

ledd af Suleyman och värdens tjänare, som hjälpte honom ombord först af alla.

Mikel skeppare sträckte armarna efter Floris. Barbe fick en stöt och kom hufvudstupa in bland roddarna, men var snart uppe igen och fullt sysselsatt med att taga emot packor och korgar.

Frideswida stod ännu kvar på kajen, men då ett par af roddarna drogo sig åt sidan för att lämna henne plats att komma öfver, tog Suleyman henne hastigt i sina armar, tryckte henne hårdt intill sig och lyfte henne själf ombord. En skarp snyftning skakade honom, och då fartyget stött ut och gled ned åt floden, såg Barbe att han vacklade och sjönk på knä.

Frideswida stod orörlig som en stenbild; hon hade dragit undan slöjan; hennes hvita ansikte var stelt och hennes ögon svarta. Intet ljud kom öfver hennes läppar.

Så länge det syntes en skymt af värdshuset vid floden, blef Frideswida stående på samma sätt, men när det sista däraf försvunnit i det blå töcken, som bredde sig öfver floden, vände hon sig om och steg mellan roddarna bort till bakstammen där det afskilda rummet stod färdigt åt henne. — När hon kommit dit in, fällde hon ned det randiga väfstycket, och den dagen och natten därefter såg hon ingen.

Barbe satte sig utanför bland de hopvräta packorna och grät. — Och tårarna ville alls icke upphöra att rinna, fastän Floris kom och lade sitt hufvud i hennes knä, och Mikel Skeppare bultade henne i ryggen och förmanade henne att vara stilla och se till att få någon ordning och framförallt att hjälpa Otho, som låg och stönade af smärta och sveda. —

Barbe svarade icke; just nu kunde hon icke finna, att hon hade annat att göra än att gråta öfver allt det elände som kommit öfver hennes älskade matmoder.

Mikel riste på hufvudet och menade att hon var förhäxad, men gick sedan själf och tvättade och förband Othos sår.

När Barbe gråtit till kväll och sedan fått

sofva en hel natt, varmt insvept i fällar, med Guds friska vind blåsande öfver hufvudet och Guds vackra himmel öfver sig, vaknade hon något bättre till mods. — Minnet af alla de händelser som jagat hvarandra bleknade något; roddarnas tal väckte tanken på hemmet, och fruktan för herr Gerulfs vrede sköt hon undan litet ännu, så att hon kände sig nästan glad igen.

Men så var det icke med Frideswida. Dag efter dag låg hon på sin bädd med pellen nerfälld och ville icke se himmelen eller tala med någon.

»Du kan göra det, Barbe; jag är trött,» sade hon. På sin höjd frågade hon, om Floris var frisk och om Othos sår läktes, annars låg hon tyst med handen under kinden och tog nätt och jämt så mycket föda, som Barbe nödgade henne till.

Barbe lade sig då vinn om att utmåla de sista dagarnas händelser så fasansfulla och grufliga, att hvarken Mikel eller någon annan förvånade sig öfver att deras matmoders hälsa lidit.

Hon lade föga vikt vid Gevas död, ty för det första syntes det henne syndigt att lögnaktigt förebära en sorg, som redan var släckt, och sedan rörde det ingen af dem, hur herr Gerulfs dotter slutat sitt unga lif. Hon sade blott att Geva dött af en hetsig feber, under det hon var på besök hos en väninna, och detsamma hade förut blifvit sagdt till Floris och Otho.

Så småningom nalkades de hemmets kust. Herr Gerulfs skepnad stod för Barbe som ett högt och hotande spöke, och äfven Frideswida hade gripits af en liflig oro.

Ofta vred hon sina händer och suckade: »Geva, Geva,» och tanken på den hon hade kär, hade hon förvisat till hjärtats djup. Hon nämnde aldrig

hans namn, men icke heller yttrade hon den ånger, som Barbe dock väntat att få höra.

Och så kom den dag, då de voro nära Walcherens strand och sågo de välkända träden, sandvallarna och hustaken sticka upp genom dimman. Fastän det var högsommar ännu, föll ett tätt och stridt regn, och en ilande blåst piskade det till fin, kall mist.

Allt var grått; hafvet, luften, vattnet med de tunga böljorna; träden stodo slokande och våta; de låga kojorna kröpo ned i sanden för att gömma sig. — Allt så välbekant och kärt, men likvisst så främmande och hopkrympt. —

Till och med herr Gerulfs borg såg låg, tung och dyster ut för de ögon, som voro vana vid *Hispanias* lätta byggnader, hvilka lyste som ädelstenar bland grönska och spelande vatten.

Trots dimma och regn hade spejare varnsnat Mikels fartyg. — Vid stranden stod något folk, och då det våta seglet slog mot mastträdet, öppnades borgens port, och herr Gerulf kom själf, högväxt och grånad, för att mottaga sin hustru och sina barn. —

Fridesvidas tänder slogos skallrande tillhoppa, då hon gick framåt för att vara den första, som mötte honom, ty hon var ej den, som drog sig undan någon plikt, allraminst nu. —

Herr Gerulf hade icke heller hunnit helt ned till fartyget, då hon med Floris vid handen trädde honom till mötes.

»Här är din son åter, herre, frisk och sund som förut,» sade hon och böjde sig inför honom. — »Gud vare lofvad, att jag återser dig själf med goda krafter. —»

Herr Gerulf var icke litet rörd af glädje vid återseendet. — Han lade handen på Fridesvidas hufvud — hon skalf af frossa därvid — lyfte Floris upp i sin famn och kysste honom.

»Välkommen hem, min son,» sade han.

»Tack, fader,» svarade Floris, frimodigt och smekte hans kind — »nu är jag som andra; jag kan springa och hoppa. — Nu får du glädje af mig.»

»Gud gifve det,» sade herr Gerulf, »men hvar är min dotter?» och han såg spörjande och undrande bortåt fartyget om icke Geva skulle dansa fram.

Nu var den svåra stunden kommen, och utan att akta på det som höfdes, trängde sig Barbe fram till sin matmoders sida.

»Geva!» sade Frideswida och drog djupt efter andan, »hon är icke här.»

»Hvar är hon då?» frågade han med någon otålighet, »är hon sjuk och måste stanna på fartyget?»

»Ack, min herre,» sade Frideswida och åter skallrade tänderna i hennes mun, »din dotter —»

»En hetsig feber ryckte bort henne i det främmande landet,» inföll Barbe så tvärt och oskickligt, att till och med Floris stirrade på henne. Men hade hon än fått munnen full af smör, hade hon i den stunden icke kunnat göra rösten blid.

Herr Gerulf bleknade, där han stod och fick en djup rynka mellan ögonbrynen

»Är det tjänarinnan, som skall meddela mig detta?» sade han kärft och hårdt, vände sig där-efter bort och gick med hastiga steg upp mot borgen. — Floris sprang vid hans sida, och Frideswida och Barbe följde skuldtungda efter.

Porten stod öppen, och tjänarna väntade för att hälsa sin husfru, men herr Gerulf gaf dem icke tid därtill.

»Min son är hungrig, gif honom något att äta,» sade han till sin väpnare, gick sedan in i storstugan och vinkade åt sin hustru att komma med.

Barbe lät sig icke hindras, utan steg dristigt in genom dörren och stannade där. — Det var lågt till taket därinne, luften rökig och tung. Trångt och hemlikt på samma gång.

Allt detta slog äfven Frideswida. Utan att akta på herr Gerulf, såg hon sig om, och Barbe tydde hennes blick som sade: »Här äro vi hemma; här måste vi stanna.»

»Nu vill jag höra sanningen,» tog herr Gerulf hårdt till ordet. »Hvad har du gjort med min dotter?»

Lågmält berättade Frideswida nu sanningsenligt allt hvad som händt. — Hon var nära att digna af trötthet, där hon stod, ty hon hade hvarken fått vått eller torrt eller ens sitta ned, innan hon kallades till svars för det hon endast i ringa grad hade skuld i —

Medan hon berättade, var det dock för Barbe och äfven för henne själf, som om de igen omfläktades af alla sommarens vällukter; som om Geva log med silfverskratt, Yezid sjöng som näktergalen om natten, och Suleyman talade allvarlig och mörk, men alltid manlig och god som ingen annan.

De sågo de stora, hvita stjärnorna hänga under himmelen, hörde muezzin ropa sin entoniga bön. — Brokiga bilder fyllde rummet, och när Frideswida var vid slutet af berättelsen, bröts hennes röst af snyftningar, och både hon och tjänarinnan drogos af längtan till det land, där hennes hjärta var. —

Herr Gerulf lät sin hustru tala till slut, utan att afbryta eller spörja, och när hon sagt sitt sista

ord, lade han händerna för ansiktet och grät, kanske därför att han mindes Gevas moder, den fagra jungfru Ringelhår.

Men snart reste han sig från sin plats och gick emot Frideswida. — Hans ögon gnistrade af uppflammande vrede.

»Hade du annat att göra än att vaka öfver henne?» sade han barskt, »det var du, som skulle haft vett att hindra henne stryka landet omkring med hedniska flickslinkor och lutspelare, hon var ett barn. — Hvad var det, som kom dig att svika din plikt, mot din makes dotter?» Och därmed höjde han sin knutna hand och slog henne på sidan af hufvudet, så att näsan sprang i blod och den hvita kinden fick purpurblommor. Han tog henne också i axeln och skakade henne, och af hans raseri fick Barbe mod att stiga fram.

Hon sade, att om någon bar skulden, så var det hon, som icke genast omtalat hvad hon sett för sin matmoder. Sedan hade Frideswida nog bedt Geva taga sig till vara, men denna hade i sitt egensinne gått falskhetens vägar.

»Tig, kvinna,» röt herr Gerulf, »annars låter jag stupa dig med ris, som du förtjänar.»

Frideswida gaf Barbe en hastig och tacksam blick, men vinkade på samma gång att hon skulle tåga. — SjälF svarade hon icke ett ord, såg ej heller på sin make, utan aftorkade blott det droppande blodet med sin hvita hufvudduk.

»Har du ingenting att säga?» röt han till sist.

»Intet, herre,» sade hon då. — »Måhända hade jag bättre kunnat vaka öfver din dotter, och jag förtjänar din vrede. — Har du annars något att befälla?»

»Jag har mycket att befälla,» svarade han, och hans vrede uppeggades af hennes stolta und-

fallenhet, »jag har att befalla, att du ser till ditt hus som förfarits och vanvårdats under det du flackat omkring i främmande land, och att du lagar så, att din pladdrande piga icke visar sig för mig, ty då jagar jag henne ut ur huset. —» Och med en åtbörd af afvoghet och hårdhet, visade han sin hustru ut och ifrån sig. —

Frideswida gick med djupt nedlutadt hufvud till sin egen kammare innanför frustugan, fötterna buro henne af sig själfva den kända vägen. — Och Barbe följde med henne för att vara till den hjälp hon kunde. Hon sade också något till sin matmor om att denna stått så tamt stilla och alls icke bjudit till att försvara sig.

»Kan jag väl det, Barbe?» sade hon då. Hennes röst var full af blygsel, och hon såg ned i golvet. — »Jag måste tåla hans vrede för det jag brutit mot honom. Kan du icke förstå det, Barbe?»

Det var icke enda gången hon talade så, men då hon en gång i förtviflan utbrast, att hon icke kunde fördraga att gå som en lefvande lögn, hon ville gå till herr Gerulf och omtala allt, och sedan finge han döda henne, om han behagade, svek Barbes tålmod och hon sade, att nu ville hon ha ett ord med i laget.

Här hade hon gått och tegat och passat på, lyssnat vid dörrarna och fått sneda blickar för att hon icke höll sig undan; hon hade vakat när det lämpat sig och — sofvit, när det var bättre så, allt för sin kära matmoders skull. — Och nu då de äntligen fått en smula lugn, och lifvet gick sin vanliga gång igen, ville Frideswida förstöra alltsammans med otidigt prat, som icke skulle göra någon människa lyckligare. — Hon kunde bedja Gud om förlåtelse, om hon gjort något illa, men

hvad herr Gerulf beträffade, så var han ingen ung fåle, utan ett gammalt ök, som hade bäst af ro i spiltan. — Barbe grät och gaf sig öfver och lät alls icke lugna sig, förrän Frideswida lofvade att tåga, som hon förut gjort.

Hon fick nog på annat sätt böta, om hon förbrutit sig, ty herr Gerulf hade blifvit en sträng husbonde, som gaf trätor till lön för arbetet

Frideswida klagade icke och uppreste sig icke mot honom, men det var icke möjligt annat än att den oförrätt hon begått mot honom, blef mindre tryckande, ju mera orimlig han var.

Nu var hon alltid lugn, och Barbe trodde att hon skulle kunna glömma, till dess det en gång visade sig, hur både minnet och sorgen glödde på djupet.

Frampå våren, då träden började slå gröna knoppar, hade Frideswida och Barbe något att uträtta i byn, men de hade nätt och jämt hunnit ut ett stycke framåt vägen från borgen, och Frideswida anmärkte att kastanjernas knoppar svällde och att stararna blåste flöjt, då de sågo att allt icke var som det brukade därefter i byn.

Bygatan sträckte sig ända ut i den gröna skogen, och framför dess kojor stodo nu människorna tätt. Allas ansikten voro fulla af spänd förväntan och på någras lysten grymhet därtill. Barbe visste först icke hvad det skulle betyda, men som en blixst slog det henne, att det var något som Frideswida icke borde se, och hon grämde sig att hon så helt och hållet förgätit, att en äktenskapsbryterska denna dag skulle få sitt straff.

Frideswida hade med herr Gerulf varit på gästbud, då brottet upptäcktes, och Barbe hade först icke velat nämna något därom och sedan förgätit det. —

Det var en ung kvinna, som låtit locka sig af en kringvandrande lekare, och hennes man hade själf träffat på dem och utan barmhärtighet antvardat henne till straff.

»Låt oss gå,» sade Barbe hastigt, men det var för sent — Den trolösa hustrun hade redan börjat utstå sitt straff, och Frideswida måste stå och se, medan den andra sprang gatlopp genom byn.

Det var en vacker och kraftfull kvinna. Af gunst och nåd hade hon fått behålla sitt långa, svarta hår, och det höljde barm och rygg som en kappa, då hon lopp sin vanheders lopp genom byn ut i den gröna skogen. — Hennes nakna kropp lyste vit utom där risen slagit röda strimmor. Den ena handen höll hon för ögonen för att slippa se de många kända ansiktena.

Ensam sprang hon, snafvande och haltande. På blödande fötter och med blödande kropp lopp hon ut i den tysta skogen, där hon och hennes skam kunde försvinna. — Ingen såg henne någonsin mera; ingen visste hur det gick henne där.

Det var icke länge Frideswida kunde uthärda att stanna där.

»Barbe,» sade hon nästan ljudlöst. »Jag vill gå hem.»

Hennes fötter förmådde knappast bära henne in i hennes egen kammare, och inkommen dit, segnade hon förkrossad ned. Hennes bröst slets af snyftande skrik, och hon vred sig af fasa öfver det hon sett.

»Hvarför hon? Hvarför just hon?» flämtade hon. — »Det är ju många, som synda i löndom. Jag kan icke uthärda detta, låt mig dö. O Gud, o Gud, hur skall jag kunna bära mitt lif?»

Barbe förmådde icke höra på detta. Hon

smög sig ut och stängde dörren, men höll vakt utanför, att ingen annan kunde komma in.

När en lång tid gått, och det länge varit tyst därinne, gick hon åter in och fann Frideswida ännu böjd i stoftet. — Då hon hörde tjänarinnans steg, lyfte hon dock upp hufvudet och reste sig sedan helt och hållet.

»Jag har tänkt, Barbe,» sade hon, och om den fråga som nu kom, hade hon visst velat sluta läpparna, ehuru hon icke förmådde det, »tror du att han, den andre, mötte henne och tog vård om henne därute i skogen?»

Men därpå blef Barbe henne svaret skyldig. Hon ville alls icke svara ja; men nämdes icke heller säga nej.

Det året drabbades Walcheren af stor landssorg, då länsherren, den gode och fredlige grefve Dirk af Holland afled. Och efter det grefve Dirk afledit, var det slut med herr Gerulfs hälsodagar, vare sig detta kom sig af sorg och saknad efter en god vän och vapenbroder eller af ålderns skröplighet. Han fick svår värk och feber, och fastän han denna gång snart kom upp och ut igen, var han icke densamme starke man han förut varit.

Ett år hade nu gått, sedan de hemkommo från *Hispania*, och för främmande att se var Frideswida icke stort förändrad. Unga kinder tåla vid att mista litet af sin rundning, och i unga ögon ökas glansen af tårar. Hon hade alltid varit litet talande, och om hon nu icke sade flera ord än hon behöfde, förundrade ingen sig däröfver. Hon hade alltid varit lugn i sitt väsen, och främmande förstodo icke, att det som förr varit lugn, var nu likgiltighet. Hon hade alltid varit tålig, och det som hon förut tagit med fattning, tog hon nu utan rörelse, därför att det mesta som hände var af ringa vikt för henne.

Sällan talade hon af sig själf om landet i södern, och det hjälpte henne att herr Gerulf icke kunde fördraga att höra talas därom. Hans buskiga

ögonbryn drogos tillhoppa, så snart någon nämnde Frideswidas resa, och han blef då än mera barsk än förut. Han upphörde ej att gräma sig öfver sin dotters död, och han var till och med nära att förebrå Frideswida, att hon icke låtit Geva få sin vilja fram, så att hon ännu kunde ha lefvat, ehuru han hejdade sig, innan orden kommo öfver hans läppar.

Men han dolde icke sin bitterhet, då talet föll på Floris' hälsa. Om någon sade, och det hände ofta, att det i sanning varit en nyttig resa, och en god läkare som återgifvit hans son bruket af sina ben, sade han barskt och sträft, att Floris väl blifvit lika frisk, om han stannat hemma.

I detta enda fall gaf Frideswida dock icke med sig och vek aldrig för hans mening. — Hon sade då, fast och bestämdt, att enligt hennes tro, hade Floris blifvit en ofärdig krympling, om han icke kommit till läkaren i södern. Och när herr Gerulf då som oftast mumlade något om, att han icke satte lit till hedniska trollkarlar, svarade hon utan att besinna sig, att Suleyman Al-Bekri var en klok och god man och ingen trollkarl, som gaf sig ut för att syssla med förborgade ting. Han hade icke lämnat någon möda ospard och aldrig bevisat henne och hennes husbondes son annat än godt. Med tiden hade hon lärt sig uttala Suleymans namn, utan att rösten skälfde därvid, men hon nämnde det aldrig, utan att först draga ett djupt andetag för att ingifva sig mod.

Framåt hösten, då grödan var inbärgad, fick herr Gerulf åter ett anfall af sin sjukdom, med mycken värk och vända och ömhet i kroppen.

Frideswida vårdade honom troget och unnade sig icke hvila hvarken natt eller dag, så ifrig var

hon att godtgöra den hemliga skuld hon bar på, den att hennes hjärta, som aldrig varit vändt till honom, nu var helt och hållet vändt från honom.

Men herr Gerulf veznade icke. I hans lurande blick låg ständig misstro mot henne. Det var, som om han sökte sak mot henne, ehuru han icke kunde finna annan, än att hon icke tagit vård om Geva, och att hon var så stilla och dock så stolt och fast i sin vilja att icke bryta mot den ringaste af sina plikter.

»Du går där så tyst, men din vilja kan jag icke böja,» sade han mången gång, och därvid lyste afvogheten ur hans ögon.

Slutligen tog sjukdomen en vändning till det bättre, och han lät då eftersända sin äldste och bästa vän, herr Wather Berthoud von Berchem, herre till Grimmelsbergen och Mecheln, och denne kom snart seglande.

Därefter voro de båda herrarna ofta instängda tillsammans och hade mycket att tala om, ända till dess herr Wather åter for bort.

En dag, då hösten redan börjat bita lönnarnas blad, voro Frideswida och Barbe i frukthagen, då en tjänare kom och sade, att en resande krämare var i frustugan och bad att få tala med borgfrun.

Det var intet ovanligt, att krämare och gård-farihandlare kommo; många sådana drogo omkring i landet, men likvisst blef Frideswida nu röd som blod och förde båda händerna till hjärtat.

Hvad hon anade eller tänkte, begrep icke Barbe, ty för henne hade äfventyren i *Hispania* sjunkit undan nu, när ett år gått och mera.

Hon följde likvisst sin matmoder, då denna med flygande steg gick öfver hagens gångar till borgen.

Inne i frustugan stod vid långbordet en gammal man, som redan bredt ut sina varor. Han var jude, det syntes af det smala ansiktet, med krok-näsan, det lockiga, yfviga håret och hufvudets sneda, ödmjuka hållning, men han var en af de förnäm- ligare judarna, i grön kaftan af sidentyg med päls- bräm på de vida ärmarna. Men hvarför hade han en blekgul duk virad kring hufvudet? Hvar var det, som alla judar buro gula hufvudbonader? Hvem var det han liknade så lefvande?

Gode Gud; det var ju Jehudah, gossen som hade solen i sina bruna ögon!

Frideswida och Barbe bytte ögonkast och stodo med flämtande bröst, darrande inför en viss- het, som de dock icke ännu vågade gifva ord.

»Mitt namn är Ishak Ben Halevy,» sade han, »har ni icke tilläfventyrs hört det, ädla fru?»

Hon skakade på hufvudet och mindes icke, att Jehudahs farfader hette Ishak, som plägade göra långa resor, och att det förvisso var han, som stod framför dem.

»Icke hört det?» sade han på brutet mål, »förlåt, ädla fru, att jag trodde det. Måhända drager ni er det sedan till minnes.»

Och därpå började han visa fram sina varor, som voro vida dyrbarare och härligare än resande krämare plägade föra med sig. — Det vattnades Barbe i munnen, då hon såg de dyrbara tygerna, och hon blef nöjd, då Frideswida köpte ett stycke brokad, himmelsblå, och styf af guldtrådar till en gästabudsklädnad.

Handeln gick lätt, ty hans pris var icke högt, och Frideswida prutade icke. Hon mätte köp- mannen med frågande blickar, ehuru hon ingenting sade, förrän han åter började packa in.

Då frågade hon hvarifrån han kom.

»Från Köln nu senast,» svarade han, »men mitt hem är långt söderut. — Mellan blommande granatträd ligger en stad på två kullar, och där har den resande juden sitt bo. För icke langesedan,» fortfor han sakta, och Frideswida skakades af en darrning, »kom en förnäm fru till den staden för att söka läkarehjälp till sin son. Hennes hvita skönhet tog läkarens hjärta, och det lilla huset där hon bodde har blifvit ett tempel för honom. Där minns han henne, och därifrån gå hans tankar till henne.»

Med båda händerna hårdt tryckta mot bröstet följde Frideswida hans ord.

»Mera, mera,» bad hon. »Har ni — kommer ni —»

Han svarade icke genast, utan kastade en spörjande blick på Barbe.

»Det är min trogna tjänarinna,» sade Frideswida, »för henne döljer jag intet. Tala — tala blott.»

»Jag kommer från Suleyman Ben Abdu'l-Aziz, Al-Bekri,» sade han då värdigt och högtidligt, »för att bringa en hälsning och ett bref till henne, som hans själ icke kan förgäta.»

Utän ett ord räckte Frideswida ut handen efter det förseglade rör han höll fram åt henne. Hon tryckte det hårdt till sig och sade:

»Han lefver? Har han det godt? Är landet lugnt? O tala.»

»Ja, jag har mycket att säga er, ädla fru, men vill ni icke först läsa edert bref?»

»Nej, nej, först vill jag höra.»

»Om landet har jag icke något godt att förkunna,» sade Ishak, och därefter berättade han,

att Yussuf Ben Tashefin tidigt om året kommit med stor öfvermakt och eröfrat Ischbilia och landet där-omkring. Al Mu'tamed och hans söner hade intet förmått, ty deras stams tid var nu ute. — Och till sist hade konungen själf förts fången till Afrika.

»Och Mesné?» frågade Frideswida.

»Hennes make och hon följde föräldrarna i fångenskapen och äro deras tröst. De tvenne öfriga sönerna stupade, och Zorayda såldes till en rik köpman i Ischbilia som gjort Yussuf stora tjänster. Ja,» tillade han dystert, »Beni Abbads tid är ute. Palatsets salar stå tomma, och i stället för sång och glad musik om kvällarna ljuder nu gråt af öfvergifna tjänare. — De ädla släkterna äro skingrade, och deras medlemmar äro fåtaliga. Suleyman Al-Bekris moder är död; hans broder Ahmed stupade i striden; sin syster Mesné återser han aldrig, och hennes barn skola födas i fångenskap.»

»Men Suleyman själf,» inföll Frideswida hastigt. Hittills hade hon icke trott annat, än att Suleyman lefde, men nu isades hon af den tanken, att äfven han var död, och att det var hans sista hälsning, Ishak öfverbragte.

»Han lefver, och han är trygg till lifvet, ty Yussuf ärar honom och vill draga honom till sig. Men därom kunna vi tala sedan, om ni vill för- unna mig tillfälle att åter komma till er, ädla fru?»

Frideswida betänkte sig ett ögonblick, om hon skulle bedja honom framföra allt sitt ärende med detsamma, men sedan drog henne längtan att läsa brevet, som hon höll tryckt mot sin barm.

Hon bad honom då komma åter samma afton, när det skymde — ty då plägade herr Gerulf söka hvila.

Och därpå gick hon in i sin kammare och stannade där, till dess herr Gerulf kallade henne. Först i kvällningen blef hon åter fri och kom in till Barbe i frustugan.

»Barbe,» sade hon, och hennes ögon glänste. »Suleyman vill, att jag skall följa Ishak till honom — komma till honom — lämna allt för hans skull. Men hur kan jag det?» fortfor hon, »jag har herr Gerulf och Floris; en kedja om hvardera foten.»

Barbe var stum och kunde icke svara. Hon hade tänkt på en hälsning, icke på ett garn. — Hur skulle detta väl gå?

Frideswida stod stilla ett ögonblick och knäppte händerna tillhoppa.

»Ack Barbe, de långa kalla åren utan honom,» sade hon så — »Om jag visar bort honom nu, söker han mig aldrig mera, världen ligger ju mellan oss — nej, nej, låt mig icke tänka därpå,» fortfor hon med lågande ifver, »jag vill icke; hjälp mig att minnas Floris och herr Gerulf.»

Den sista stunden före Ishaks ankomst använde hon till att pränta ett litet bref till Suleyman med tack och farväl uti, och då Ishak kom var hon dödslugn.

»Ädla fru,» började han, »nu behöfver jag icke längre dölja för er, att jag känner Al-Bekris önskan, att ni skall följa mig till honom; utan er har Andalus ingen sol för honom. — Om ni vill göra den långa resan, skall jag efter bästa förmåga skydda och taga vård om er.»

Frideswida böjde på hufvudet, men svarade ännu intet.

»Jag vill icke dölja för er,» sade han med mera tvekan än förut, »att jag icke gärna åtog mig budskapet. Men Al-Bekri förmådde mig därtill

och sade, att han icke kunde öfvergifva tanken på er. Nu fanns det intet hinder för att ni kunde lefva i fred i Andalus — Ben Da'wud var död.»

Vid dessa ord höjde Frideswida hufvudet, och det lyste till i hennes ögon. »Var detta Suleymans enda skäl?» sade hon

»Ni vet att det icke var så,» svarade han med värdighet, »men han sade bland mycket annat, att han vore er skyldig att söka förmå er att återkomma till Andalus.»

»Skyldig? Han är mig ingenting skyldig,» sade Frideswida stolt och förde sin knutna hand mot bröstet. Men därvid veknade hennes hårda min; där hvilade Suleymans bref, och minnet däraf smälte hennes sinne. — »Nej han är mig intet skyldig,» upprepade hon sakta. »Säg mig,» tillade hon hastigt, »trodde han själf, att jag skulle komma? Hvad sade han därom?»

»Ädla fru,» svarade Ishak brydd — »han visste ju icke, hur ni hade det nu. — Ni behöfde honom måhända icke —»

»Trodde han att jag skulle komma?» upprepade Frideswida och log fint samt såg på Ishak med stora kloka ögon.

»Ja — ja — det vill säga, han vågade icke tro det.»

»Hur sade han?» vidhöll hon.

Ishak gaf henne en pröfvande blick och talade sedan rent ut.

»Om mitt minne icke sviker mig,» började han, »så sade Al-Bekri så: Jag tror icke att hon följer er, Ishak. — Men jag vet, att hennes hjärta längtar efter mig, liksom mitt törstar efter henne. — Jag vill lämna åt hennes klokhets att bestämma öfver vårt öde.»

Fridesvidas ögon fylldes af tårar, då hon hörde dessa ord.

»Säg honom, att jag älskar och ärar honom öfver alla andra, men att jag icke kan komma till honom. Säg honom, att min make lefver, och att min ende son ännu är ung. — Säg honom, att skammen skulle tära mig, om jag flydde så. — Men i hela mitt lif —» här svek rösten henne; hon räckte honom det bref hon skrifvit och gick hastigt in i sin kammare. —

Ishak stod kvar och gjorde icke min af att följa henne, liksom han ej heller sökte förmå Barbe att öfvertala henne.

Dock stannade han ännu en stund hos Barbe och ställde frågor till henne. När han gick, hade han också ganska väl reda på allt, som angick Frideswida, hennes makes hälsotillstånd och mycket annat.

SjälF lämnade han inga upplysningar hvarken om sin resas riktning eller sitt uppehåll på Walcheren, och då han lämnade borgen, visste Barbe icke annat, än att han nu drog sina färde, nöjd med det besked han fått.

Barbe hade fruktat, att Floris skulle få se Ishak och skvallra och prata därom samt bereda sin moder omak och bekymmer, och hon hade fruktat att hennes dyra matmoder skulle försjunka i slött svårmod, men hon fick erfaras, att människor göra sig onödiga farhågor, eller att de frukta annat än hvad som händer.

Dagen efter det Ishak varit där, blef herr Gerulf i morgongryningen hastigt sämre, och inom tvenne dagar var han död.

Under dessa dagar hade Frideswida sannerligen icke tid att tänka på sig själf. — Stundtals yrade han, kastade sig i bädden samt talade obegripliga ord. Stundtals var han väl redig, men var äfven då orolig och sade mer än en gång att han måhända gjort Frideswida orätt. Hon trodde då, att han tänkte på sin vrede mot henne för Gevas skull och sade honom, att han icke skulle gräma sig, utan blott söka ro, så att han åter kunde bli frisk.

Då riste han på hufvudet och sade, att på hälsa tänkte han icke mera, han hade vetat att hans lif icke kunde blifva långt, och därför hade han lämnat sitt testamente till sin förtrogne vän, herr Wather. — När det åter blef vår, skulle

denne komma igen, och då finge testamentet träda i kraft.

Och när han nämnde testamentet, var det som om kraften svikit honom; han såg på Frideswida och mumlade något om att han varit för hård, och det var det sista rediga ord han talade.

Straxt efteråt lämnade sansen honom, och sedan var det blott plågor, oro och yrsel för honom och brådska och omtanke för de andra, till dess han, då det ringde till vesper dagen därefter, drog sin sista suck.

Frideswida låg på knä invid hans säng och bad för hans själ, och de brinnande, vigda ljusen vid den dödes hufvudgård lade en strålkran omkring hennes hvita panna.

Det var förvisso många och underliga tankar, som genomforo henne, där hon låg så stilla på knä bredvid den döde. Hela hennes ungdom hade gått vid hans sida. Litet hade hon fått, och mycket hade hon gifvit, och dock hade hennes skuld till honom varit så tung, att hon icke tyckt sig kunna gälda den med en hel lefnads ödmjukhet.

Nu var han död; så mycket hon kunnat betala af gälden, det hade hon gjort; var det något mera som återstod, måste det utkrävas af den lilla lycka hon ännu hade kvar.

»Ack, hade han blott lefvat längre; jag har icke gjort nog,» hviskade hon rysande till Barbe, då hon reste sig och lämnade den döde för att ombestyra allt bland de lefvande.

Nu var det ju mycket att tänka på till begrafningen, och när denna var öfver, och herr Gerulf hvilade i sin trånga kammare till uppståndelsens morgon, var det Frideswida, som skulle ordna

allt och se till, att hvar och en fick sitt och icke hade något att klaga öfver den döde.

Herr Gerulf hade talat högt om testamentet, som hans vän innehade, och alla visste att det däri stod, hur det skulle förfaras med hans egen- dom och med hans sons uppfostran.

* * *

Det kunde ingen begära, att sorgen efter Gerulf skulle vara stor, ty han hade varit gammal och skröplig och därtill fört ett strängt husbonde- välde.

När julen kom med fester och spel, voro alla förnöjda och glada, som om han aldrig funnits. Äfven Frideswida hade glans i ögonen och färg på kinderna, sedan det dagliga trycket lättats.

Barbe hade hört mer än en hviska om, att när det väl blef sol och sommardag, komme det icke att fattas unga och käcka friare på borgen i Flissinghe, men Frideswida tänkte icke på något sådant. Hade hon en ledig stund, då tankarna kunde gå hvart de ville, sysslade de icke med blifvande friare, utan flögo fasthellre till den tid som varit.

»Har du tålmod att höra på, Barbe,» sade hon en gång, »medan jag talar något om allt det, som gått genom min själ, sedan vi kommo från Andalus. —»

Barbe nickade och var beredd att höra, men Frideswida satt en lång stund tyst, med hufvudet lutadt mot handen.

»Du vet, Barbe, att jag åt en annan gaf det jag lofvat gifva endast åt min vigde make,» sade hon så, lågmält och med ett lågande bloss på

kinden, »jag vill icke dölja det, lika litet, som jag vill hafva det ogjordt Du såg, hur jag blygdes, och hur det än manade mig att bekänna allt för herr Gerulf och än att tiga stilla. Du talade med den sista rösten, Barbe.»

»Ja väl,» sade Barbe torrt, »hvad hade n' vunnit med att tala?»

»Ärlighet, Barbe,» svarade Frideswida snabbt och hennes ögon lyste, »då hade han vetat hurudan jag var. — Nu trodde han mig måhända långt bättre än jag är.»

»Hjärtat är ett ting för sig,» menade Barbe, »det gifver af sin rikedom, och gåfvan kan icke tagas tillbaka, liksom den icke alltid skänkes af fri vilja. Och hvad det beträffar, att han trodde er bättre än ni är, så var ni i alla fall god nog åt herr Gerulf. — Gud fröjde honom. — Jag tänker, att han fick lika stor hjertergåfva af er som ni af honom, ty den del af hans hjärta, där älskog växte, tog jungfru Ringelhår med sig i grafven.»

»Kan så vara,» sade Frideswida med ett sorgset småleende. — »Dock det har varit och farit. Han kan icke mera förtörnas och förnärmas. Den bojan föll ifrån mig, på samma tid som jag själf valt att alltid bära henne.»

»Om Ishak kommit tvenne dagar senare?»
hviskade Barbe.

»Så hade jag väl icke följt honom ändå,»
afbröt Frideswida raskt. »Jag vill icke göra mig bättre än jag är, — den frestelsen var icke så stor. — Att fly med en främling behagade mig icke; smyga bakvägar är icke min sak. Det visste Suleyman och,» tillade hon stolt, »om han hade kunnat knacka på stora porten, och breda ut sin kappa för sin älskade att stiga på, då hade han kommit själf.

Nu var det att locka en annans hustru, och det förtröt honom »

»Men han gjorde ju detta förut?» dristade Barbe sig att invända.

»Nej, nej,» sade Frideswida lifligt, »så var det icke. — Vi kunde ingenting göra därvid, att vi blefvo hvarandra kära. Våra hjärtan hörde tillhopa, och det är mig en glädje, att han sade mig det. —»

»Detta är vanskligt att begripa,» svarade Barbe, »och det torde vara nyttigast för hus och hem, att det råder samma rätt i *Hispania* som i *Flis-singhe* »

»Det är godt, att du är hvassare i tungan än i sinnet,» sade Frideswida, »annars vore det svårt för den, som i din närhet snafvar på vägen.»

När Barbe hörde dessa ord, blef hon bestört och bedröfvad och tänkte på, att det hon nyss sagt, var ett tadel mot hennes matmor. — Hon började stamma och urskulda sig, men Frideswida hejdade henne.

»Låt vara,» sade hon saktmodigt, »måhända har du rätt.» Hon satt en lång stund tyst och tog sedan åter till ordet:

»Här sitta vi och tala, som om detta kunde redas med ord. — För icke länge sedan kunde jag icke ens tänka härpå.» Hennes ögon blefvo djupa och svarta, då hon nu såg in i sina tankar, och Barbe svarade intet, utan såg blott på sin dyra matmoder och älskade henne. »Du må dock veta,» tillade hon, »att jag aldrig ångrat mig, icke ens i min djupaste förkrosselses stund. Betyder detta, att mitt hjärta är hårdt, så vill jag icke hafva det vekare? — Ej heller har jag någonsin

haft skymten af en tanke på, att han eller jag skulle kunnat handla annorlunda än hvad vi gjorde. — Jag säger detta till dig, Barbe, annars vidkommer det ingen nu. —»

Barbe böjde sig ned och kysste hennes hand. — Det var en afbön för de hvassa orden nyss.

»När jag nu tänker därpå, är allt hvad han sagt mig och gjort med mig ett lefvande minne, som värmer mig,» sade hon till sist, med lysande blick; »jag undrar någon gång, om det skall kunna blifva till ett vackert minne blott; ett som gläder men icke längre lockar hjärtat att klappa, mycket mindre att darra i bröstet.»

* * *

När de efter detta, under de långa aftnarna sutto vid sin sömnad, sedan Floris gått till hvila, genomgingo de hela äfventyrsåret i *Hispania*. — Den ena drog sig en sak till minnes och den andra en annan, och det var för både matmor och tjänarinna en skön sysselsättning att upprepa allt hvad de hört och erfarit där i landet.

De mindes Geva blott som man minnes förra sommarens blommor, med välbehag, men utan sorg, därför att de vissnat.

Och det var blott stundtals Frideswida greps af smärta och längtan efter Suleyman. — Hennes ögon fylldes då med tårar; hon sträckte bönfalande armarna uppåt, och därefter lämnade hon hastigt frustugan och gick in i sin egen kammare samt stannade där till dess det blida lugnet återkommit.

Barbe satt kvar på sin plats, hon hade brådtom med sömnad. — Under ledigheten på vintern hade

hon yrkat på att få skära till och sy det himmelsblå brokadtyget, som Frideswida köpt af Ishak, och hennes matmoder gaf till sist efter, ehuru hon sade att det likaväl kunde ha legat i sin kista och väntat på ung Floris' hustru, ty hon själf komme aldrig på gästabud mera. —

Medan Barbe sydde, drömde hon om hur Frideswida skulle se ut, då guldtyget skimrade omkring henne, och när allt hade gått, som det var utsedt att det skulle gå, var tjänarinnan glad, att hon fått se de himmelsblå vågorna svalla omkring sin matmoder.

Så började det att våras, och herr Wather von Berchem kunde när som helst väntas. Frideswida sade nu ofta, att hon undrade hvad som kunde stå i herr Gerulfs testamente. — Af hans ord drog hon den tanken, att hennes del i egendomen blef ringa, men det bekymrade henne föga. — Barbe grämde sig mera öfver hans njugghet, men ingen af dem anade hvad herr Gerulf i sin elakhet eller som ödets redskap tänkt ut.

En dag tidigt på våren, kom också herr Wather seglande, och när han vistats en dag öfver på borgen och tagit del af allt som händt, började han tala om herr Gerulfs testamente och frågade Frideswida, om hon icke föredroge att först höra det ensam.

När han sade detta, sköt en så skarp blick ur hans små ögon, att Frideswida bleknade af oro och ovisshet. Hon svarade, att om det icke vore honom emot, ville hon först höra det ensam och satte sig midt emot honom vid bordet, sedan hon först gifvit Barbe ett tecken att stanna inne.

Herr Wather drog testamentet ur sin ficka och började strax läsa upp det. Och som han

själf varit med om att uppsätta det och kände hvarje punkt och föreskrift däri, läste han det ganska flytande.

Till att börja med rörde det blott bestämmelser om herr Gerulfs gods och ägodelar och däribland den, att hans hustru Frideswida, så länge hon lefde, skulle äga rätt att bo på borgen i Flisinghe och för sin del få afkastningen af de ägor, som hörde därtill.

Det var ju godt och väl, och Frideswidas min blef åter lugn, till dess herr Wather med ens lade större eftertryck på orden. — Med många konstiga vändningar stod där i den bestämmelse han nu läste upp, att emedan herr Gerulfs andra hustru, fru Frideswida, var af utländsk börd, emedan hon var ung och troligen åter skulle träda i gifte, och emedan hon vid vården om herr Gerulfs dotter icke visat den rätta insikten, så förordnade han, att hans son Floris' uppfostran hädanefter skulle handhafvas af hans förtrogne vän, herr Wather Berlhoud von Berchem, herre till Grimmelsbergen och Mecheln. Fördenskull hade denne rätt att taga gossen med sig och uppfostra honom i alla manliga och ridderliga seder.

Efter detta följde ännu en rad af föreskrifter, men af dessa hörde Frideswida icke ett ord och icke heller Barbe, som icke tog ögonen från sin matmoders hvita ansikte.

Denna satt länge stel af förfäran, men när herr Wather slutat läsningen, brast hon ut i en ström af böner. För icke länge sedan hade hon med lugn sagt till Barbe, att hennes son icke hade främsta platsen i sin moders hjärta, men när det blef frågan om att mista honom, blef hon öfver sig gifven af förtviflan. — Hon tiggde och bönföll.

ödmjukade sig på sina knän för herr Wather och bad honom för Guds skull icke göra henne olycklig och taga ifrån henne det enda hon hade kvar i lifvet.

»Min son, min son,» ropade hon, »låt mig behålla min son. Det står ju i er rätt att taga honom med; då måste det också stå i er rätt att lämna honom kvar?»

Men herr Wather svarade, att han icke kunde det; det hade varit herr Gerulfs mening, att Floris skulle uppfostras bland hans söner; icke i klemighet af endast kvinnor.

Frideswida uppgaf ändå icke hoppet, utan bad med tårar, att hon finge följa med som tjänarinna, om icke på annat sätt.

Vid hans svar härpå började Barbes blod koka. Han sade, att det dessvärre icke var möjligt att efterkomma hennes önskan. Om han hade kunnat bedja henne blifva sin hustru, skulle han icke ha underlåtit att göra det, men hans husfru lefde ännu. Och hon var hetsig till sinnes och skulle icke tåla en främmande kvinna i sitt hus.

Frideswida visade dock ingen harm öfver hans skymfliga ord, hon hade icke ens hört dem, utan tiggde nu om, att få behålla gossen någon tid längre — två år — ett år — ett halft år — en ringa tid blott, till dess både han och hon hunnit vänja sig vid tanken.

Icke ens detta ville han medgifva, och hade Barbe haft mod och krafter att mörda honom, där han satt, hade hon sannerligen gjort det. — Han var som en vederstygglighetens klippa i sin grymhet, som han gaf sken af att vara lydnad för sin aflidne väns vilja.

Två såta vänner; den ene grundade ut en elakhet, och den andre utförde den!

Då Frideswida fann, att alla hennes böner studsade tillbaka mot detta hårdhetens berg, och hon därtill betänkte att hon var i främmande land och icke hade fränder, som kunde hjälpa henne att med våld taga sin son tillbaka, sjönk hon kvidande ned på golfvet. —

Hon var icke sanslös, men hon förmådde icke röra sig eller tala, ty både själ och kropp voro domnade af smärta.

Och äfven då herr Wather nästa dag utförde sin grymma och hårda föresats att taga sin myndling med sig, förskonade Gud henne från att känna smärtans skarpaste udd.

Då Floris kom in till henne för att taga afsked, därvid han visserligen grät något, men ögonblicket förut hade skrattat och fröjdats sig åt de nya vännerna och de nya lekarna, — ty sådana äro barn, — tog hon honom i sin famn och höll hans ansikte hårdt och länge mot sitt bröst.

Och när Barbe var nödsakad att taga honom ur hans moders famn — och Gud vet att detta icke var det lättaste hon haft att göra — skrek denna icke till i vansinne, som tjänarinnan fruktat, utan hon blef stel och kall i hela kroppen och sjönk ned som död.

Det blef efter detta en lång och ängslig tid för dem, som älskade Frideswida.

Dag kom och dag gick; men alltjämt låg hon hvit och tyst på sin bädd, så att Barbe undrade, om detta ändock icke till sist skulle taga hennes lif.

Men hon var för ung eller för god att bräckas af sorgen, hur hon än böjdes däraf.

Då sommaren kom och stod i blom, reste hon sig från sitt läger och började gå omkring i huset, och en dag kunde Barbe till och med förmå henne att gå ut på borggården och låta solen skina på de hvita kinderna. Dittills hade hon hållit sig inne i de mörka kamrarna och skytt ljuset.

Och det fanns icke en på borgen, som icke gjorde hvad som stod i hans makt för att hjälpa den älskade husmodern till hälsa igen. Den ene frågade henne om en sak, och den andre begärde hennes råd i en annan; allt för att locka henne att icke tänka på sin sorg, sedan hon visat att hon ett ögonblick kunde lägga den ifrån sig. De lade råd tillhoppa, hur de varsammast skulle kunna umgås med henne, och alla harmades öfver herr Gerulfs lumpenhet att göra en sådan bestämmelse.

»Jag kan icke, jag förmår icke,» sade hon i början, då någon sökte hennes hjälp, men de läto

icke afspisa sig, och då sommaren stod i blom, gick hon som sagdt allvarlig och sluten, men lefvande och arbetande bland sitt folk.

Ännu hade hon icke talat med Barbe, men den tiden kom äfven, och då visste tjänarinnan att hon åter var sund.

De stodo tillsammans en sommarkväll i frukt-hagen, och då sade hon plötsligt:

»Jag är som två kvinnor i en, Barbe; den ena arbetar och talar, och den andra förundrar sig däröfver och säger: Hur gitter du? Hvarför lever du? — Har du någon tröst att ge mig, Barbe?»

Barbe skakade på hufvudet, hon förmådde icke ljuga nu, och hon kunde icke se eller säga, att lifvet hade något att gifva hennes dyra matmor.

»Det ligger gömdt i framtiden,» menade hon.

»Tror du det? Mitt öga ser ingen framtid; blott en räcka af dagar och år, som alla äro lika tomma på lycka. — Jag kan icke tro det; ty lifvet rör sig inom mig, men eftertanken säger mig, hvad jag har att vänta.»

Några dagar senare nämnde hon åter Suleymans namn och visade, att hennes längtan ännu hade lif.

»Här står jag ensam och fri,» sade hon, »och långt borta går han ensam. Jag tänker på honom så lefvande, som om han vore mig nära — men tanken slår ingen bro mellan honom och mig.»

Dagen efter tog Barbe fram den himmelsblå brokadklädningen för att göra den fullt färdig, och Frideswida sade nästan med ömkan:

»Du är tokig, Barbe. Hvad skall detta till? — Låt du kjorteln ligga.» — Men Barbe gaf ej efter, utan sydde vidare, till dess dräkten blef fär-

dig och lades öfverst i kistan mellan blommande lavendel.

»Barbe,» sade Frideswida några dagar senare, »i morgon skola vi alla plocka humle. Den är färdig nu, och det är fullmåne, så att den torkar väl. Glöm det icke.»

Barbe nickade och anade föga, hvad fullmånen denna gång skulle bära med sig och taga med sig.

Som Frideswida befallt, voro alla borgens kvinnor och till och med husfrun själf ute i humlegården och bredde sedan den gröna humlen till torkning på långa träbord bakom ladan. Arbetet var icke fullgjordt, förrän det redan var ganska sen afton. Månen lyste klar öfver Flissinghe och hafsvikens blanka vatten. Vinden blåste ut från land, och inga böljor syntes.

Tjänarinnorna voro trötta efter dagens arbete, men Frideswida och Barbe sutto än en stund tillsammans ute på borggården. Det var högt till himlen, och fullmånens silfverskifva sände en pelare af strålar ned öfver jorden. Allt var tyst och stilla, ty det rådde brådska på åkrarna, och folket sof efter dagens släp.

»En sådan kväll minnes jag icke,» sade Frideswida. »Det starka skenet gör mig orolig. Eller är det humlens doft, som satt mitt blod i kokning; jag har ingen sömn i mina ögon.»

Barbe svarade icke, utan tillät sig blott den ovana förtroligheten att stryka sin matmoders hvita hand och hålla den i sin.

»Min gamla Barbe,» sade Frideswida ömt, »nu är det blott du och jag af alla, som varit tillsammans.»

Hon grät ej därvid, men såg framåt med en blick så full af längtan, att Barbes hjärta sved för henne.

»Vi två som följas åt,» tillade hon sakta, medan ödet, som skulle skilja dem, stod bakom dörren och lyssnade.

Det var nära midnatt, då Barbe äntligen lämnade henne och genom frustugan gick uppför trappan till sin kammare, därifrån hon hade utsikt öfver hamnen. — För värmens skull var den öfver-spända träramen i fönstergluggen aflyftad, och Barbe stod och såg ut öfver det stilla vattnet.

Ännu var det lika strålande ljust, och hon kunde ej förmå sig att söka sin bädd, förrän hon tänkte på den kommande arbetsdagen och kastade en sista blick utåt.

Där såg hon dock en syn, som fjättrade hennes fot vid golfvet.

Var det icke ett fartyg som gled in; ett fartyg, bredt i förstäfven, som det Barbe själf en gång farit med? — Nej det måste vara en dröm eller en spöksyn. — Årorna, som förde fartyget fram, gjorde intet buller, då de doppades i vattnet; och då fartyget gled närmare träkajen, som var öde och tom, tyckte hon att äfven rorsmännen voro som gestalter i en dröm. De liknade dem hon sett i *Hispania*, med magra, bruna ansikten och tygstycken lindade om sina hufvud. — Barbe gnugade sina ögon och skakade på sig, men fartyget försvann icke.

Närmare och närmare gled det, stannade till sist midtför borgen, och då roddarna alla kastade sina hufvud bakåt och sågo upp, varseblef hon hur mörka deras ansikten voro, och hur det hvita i deras ögon blänkte vid ögonkastet.

Tvenne män stego i land; den ene var Mikel Skeppare, tung och bred, men den andre? — Han var lång och rak, klädd i en vidärmad kaftan af

glänsande siden och med hufvudet omviradt af hvitt tyg. Med korslagda armar gick han framåt bredvid Mikel, och då han var helt nära borgen, såg han upp — Barbe darrade, betagen af häpnad — det var Suleyman.

»Barbe,» ropade han uppåt, »låt upp!»

Med ett enda språng var Barbe ute, ilade ut för trappan genom förstugan och in i Fridesvidas kammare.

Där låg hon och slumrade; och det sköt igenom Barbe att detta var sista gången hon finge se det fagra ansiktet mot kudden, ty nu hade hennes käraste kommit för att hämta henne.

Utan att gifva sig tid till eftertanke, grep Barbe henne i armen:

»Vakna, kläd er — han är här.»

Frideswida satte sig upp, såg häpen omkring sig, och började därefter kläda sig, utan att fråga, hvem som var där. — Det fanns icke mera än en, som hon väntade!

Barbe, hvilken gick som i en dröm, skyndade ut genom porttornet och reglade upp yttre porten, ännu oviss om hon verkligen skulle få se någon därute.

Men Suleyman stod där väntande och mötte henne med en spörjande blick.

»Kom,» sade hon och tog hans hand, — ty för en främmande var det mörkt i porttornet — samt förde honom därefter in i frustugan.

I början tycktes det vara mörkt och tomt därinne, men innan de hunnit långt fram på golfvet, öppnades dörren till Fridesvidas kammare och i en strimma af ljus kom hon sin älskade till mötes.

Utan ett ord räckte han armarna emot henne, och utan ett ord gick hon in i hans famn, lade armarna om hans hals och sin kind mot hans.

Och sedan hörde Barbe honom hviska:

»Nu har jag kommit för att hämta min älskade, och nu följer hon mig. —»

»Ja, nu följer hon dig,» svarade Frideswida, och hennes röst klingade af glädje och trygghet.

Sedan satte de sig på kakelugnsbänken bredvid hvarandra, och Barbe smög sig ut och talade med Mikel.

Han berättade, att han för någon tid sedan fått bud att komma till Honfleurs, och där hade han till sin häpnad träffat Suleyman. Denne hade för honom omtalat, att en vän till honom rest till Flissinghe för att framföra en hälsning till fru Frideswida, och att han råkat komma just då herr Gerulf afled. Han hade så fort sig göra lät återvänt till Andalus för att underrätta Suleyman. — Och denne hade icke spillt tiden med att betänka sig, utan afreste till Honfleurs, där flera moriska köpmän bodde. — Och nu hade han skickat efter Mikel för att bedja om hans bistånd. Det var hans vilja och önskan att oförtöfvadt vinna fru Frideswida till hustru.

»Min hjälp fick han gärna,» sade Mikel, »ty för mig äro morer och holländare lika goda, om de blott äro mina vänner.» Han sade vidare, att det var Suleymans egna roddare. Mikels hade blifvit lämnade i Honfleurs, så att de ingenting skulle veta eller prata, och det var hans råd, att Suleyman samma natt skulle lägga ut igen. Nu blåste vinden med, och det kunde lätt ske. Om han däremot väntade, skulle han säkert stöta på motstånd af präster och borgare.

Barbe förmådde icke svara, långt mindre tänka. Hon gick tyst ut i köket och hämtade en stänka starkt öl åt Mikel, och därefter begaf hon sig åter in i frustugan.

Suleyman och Frideswida reste sig upp och gingo henne till mötes, då hon kom in och med darrande knän stannade vid dörren.

»Barbe,» sade Frideswida då. Tårarna lyste i hennes ögon, men i hennes röst klingade glädjeklockor — »kan du förlåta mig att jag öfvergifver dig? Min älskade vill, att jag skall följa honom ännu i natt, och jag gör det.»

Barbe förmådde icke tala, utan lade båda armarna om sin matmoder.

Frideswida vände då hufvudet mot Suleyman och sade med den huldaste ömhets ton:

»Min älskade, gå förut till fartyget och ordna allt till affärd. Innan ännu timglasets på bordet hunnit rinna igenom, skall jag vara hos dig.» Och medan hon talade, vände hon det. »Här skola Barbe och jag hjälpas åt att fort ordna det som bör ordnas.»

Suleyman bugade sig för henne och gick, och af gammal höflig vana följde Barbe honom ut öfver gården och genom porttornet, fastän ytterdörren ännu stod på vid gafvel.

Innan hon åter gick in för att för sista gången vara sin matmoder till den ringa nytta hon kunde, höll Suleyman henne ett ögonblick kvar och tackade henne med så varma ord, att de sjönko i Barbets hjärta och stannade där, fastän de för stunden endast voro som tomma ljud för hennes öron.

Han sade, att Frideswida meddelat honom till hur mycken tröst hennes gamla tjänarinna varit henne.

»Om icke Barbe varit, hade jag icke lefvat nu,» hade hon sagt, och emedan han af allt kunde förstå, att det för Barbe icke fanns någon på jorden kärare än hennes hulda matmoder, så ville han säga henne, att om det stode i den ena människans makt att göra den andra lycklig, så skulle Frideswida från denna stund aldrig känna annat, än att hans hjärta och hans vilja stode emellan henne och allt ondt på jorden.

»Det är icke endast att jag älskar henne,» sade han och hans röst skälfde, »utan jag älskar henne så, att det icke i världen finnes någon annan för mig än hon. Hon har varit mitt lifs morgon-sol, och till dess sista dag upplyses det af henne.» Och därmed höjde han handen som till ett löfte och gick sedan med hastiga steg ned på skeppet, som väntade stilla i dunklet före gryningen.

Barbe såg honom gå och vände med tunga steg åter in. — Frideswida hade under tiden icke varit sysslolös, den plötsliga lyckan hade icke fråntagit henne hennes krafter. — Hon hade framtagit det hon ville hafva med sig och bad Barbe packa det tillsamman, ty hon hade något att skriva.

»Till sist skall du hjälpa mig att påtaga den klädning du haft så brådtom att sömma,» sade hon, »du ville att jag skulle hafva den till heders, och större heder kan jag ej göra dig eller den än att bära den nu. Tack för att du var förtänksam som alltid,» tillade hon och log.

Barbe trodde sig icke till att svara, men Frideswida talade i stället. Hon som annars var så fämäld och stilla, jublade nu och grät, fastän af glädje; log och suckade, fastän af hänryckning, allt om hvarannat.

Först när det var tid att gå, då den styfva brokaden frasade omkring henne, och hennes blanka hår föll däröfver som en slöja, tystnade hon och knäppte sina händer tillhopa. Ett ögonblick stod hon skakad af salig förväntan.

Sedan tog hon Barbe i sin famn och kysste henne på munnen.

»Tack, du goda, för allt det du burit med mig; tänk med ömhet på mig, fastän jag icke har annan lön att gifva dig än ensamhetens tomhet. Tag nu vara på mitt hus åt mig; jag har skrivit tvenne rader till min son och hans förmyndare, att jag insätter dig som matmoder i mitt ställe, till dess jag återkommer. Var god mot min son, om du kommer i tillfälle därtill. —» Hon drog en djup suck och sade sedan: »Jag kan icke annat; jag måste följa honom.»

Det var nu förbi med Barbés lugn, och hon grät så att tårarna droppade ned. Det betydde ej heller något, ty fastän Frideswida talat alla de goda orden till sin tjänarinna, såg hon henne icke och hörde långt mindre att hon grät.

Alla hennes tankar ilade före henne till Suleyman, och hon sade, utan att se sig om i rummet:

»Nu går jag till honom —»

Och därmed gick hon före ut, och af invand lydriad tog Barbe packen med kläder och öfver armen sin matmoders purpurkappa, som hon bar för sista gången.

Det bröt sig mellan natt och gryning, då Frideswida steg ut genom porten och skred den korta vägen från porttornet och ned till fartyget. Morgonens första, bleka ljus flöt öfver hennes skimrande klädning och öfver det långa ljusa håret.

Utan att se sig hvarken till höger eller vänster gick hon ned till fartyget och räckte sin hand till Suleyman, som stigit henne till mötes.

Med kroppen böjd af snyftningar kom Barbe efteråt och gaf packen med kläderna åt en af roddarna, som reste sig och sträckte sig därefter och efter purpurkappan, som hon bar under armen. Men innan Barbe lämnade den ifrån sig, förde hon den till sina läppar och grät däröfver.

Mikel Skeppare hade gifvit sina befallningar, och tio af roddarna stodo färdiga att stöta ut från kajen och bålverket och väntade blott, att Frideswida och Suleyman skulle stiga ombord.

Hon dröjde ännu ett ögonblick och vinkade så sin tjänarinna till sig samt lade handen på hennes axel.

Barbe såg in i hennes ögon, som lyste i förklarad glans och kände, att hennes hand var kall af den högsta sällhets hänryckning.

»Gråt ej — lyckan väntar mig,» sade hon, steg därefter ombord och Suleyman med henne.

Icke förrän dessa båda hunnit fram till seglets väf, lyfte de bruna roddarna sina åror och sköto ut fartyget. Nedböjd af ett stort tryck föll Barbe på sina knän och stirrade utåt med rinnande ögon.

Bakom de båda höga, sköna gestalterna svälde seglet, som fylldes af morgonvinden. Hela himmelen österut var rosigt röd, och ett återsken däraf glänste och glimmade på Fridesvidas ljusa hufvud och öfver de styfva vecken på hennes guldväfda himmelsblå dräkt. Hennes hvita händer voro hopknäppta för bröstet, hennes ansikte vändt uppåt; och så länge Barbe såg det, strålade det af en lycka, som kom henne att förgäta allt och stå så fri som på himmelens skyar.

Bredvid henne stod Suleyman och höll armen skyddande och stödjande om hennes axlar. Han såg intet annat än henne, och hon såg blott sin lycka.

En efter en kommo nu människor ut på kajen. En aning om att något hände hade väckt dem; förfärade och betagna stodo de omkring och bakom Barbe och stirrade häpna och undrande på synen. Ingen sade ett ord eller rörde ett finger.

Seglet svälde allt mera; skeppets fart blef snabbare. Solens första strålar rörde årbladens glittrande stänk och de bruna roddarnas mångfärgade dräkter.

Och innan synen försvann, bröt den stora ljusfloden fram. Mot dess glans blef fartyget och allt däri mörkt och endast Fridesvidas skimrande gestalt framhäfdes och stod ljus och förklarad.

»Ett under, ett under!» gick ett hviskande sorl genom hopen, och man trängdes omkring Barbe, som sträckte och sträckte sina armar, liksom om hon därmed kunde nå sin älskade matmoder.

»Ett under, ett under!» sorlade de betagna människorna.

För hvarje ögonblick som gick, blef fartyget mindre tydligt. Fridesvidas gestalt syntes längst som en flammande ljuspunkt, men snart slocknade äfven den, medan Barbe alltjämt låg på knä, och den växande skaran trängdes och pladdrade omkring henne för att söka en förklaring på det som händt, då nu gryningens trolldom var bruten och de fått sitt hvardagssinne åter. —

Men Barbes förstånd var omtöcknad, och hon förmådde då intet säga och intet förklara.

Blott ur hennes hjärta löste sig den tanken, att allt hvad hennes älskade matmoder lidit och kunde komma att lida, blef till intet inför den salighet, som Suleymans kärlek beredde henne. — Allt annat i hennes lif, umgänget med make, son, fränder och vänner hade varit tillfälliga händelser och lifvets fyllnadsgods. Kärleken till Suleyman allenast var väsentlig, lifvets sol och dess kärna.

Intill dödens stund, då det stora Allvaret förtager allt hvad vi här förstått och hafva erfarit, är en sådan kärlek det enda, som håller lifsmodet uppe och hindrar själens glöd att slockna.

* * *

Långa tider efteråt hviskades det med bäfvande röster och kalla kinder om den sköna fru Frideswida, som seglade bort i den soliga gryningen och aldrig vände åter. — Det blef till en

vacker saga för de unga, som gärna vilja värmas
vid äfventyrets brand.

Till sin sista lifsdag bad den trogna tjänarinnan Barbe om ljuflig ro och glädje åt den bortflugna dufvan, som byggt sitt bo på *Hispanias* blomsterfält.

Albert Bonniers förlag.

Nyaste Böcker:

HARALD MOLANDER:

EN LYCKORIDDARE. Äfventyr i 5 akter med ett förspel. 2: 25.

TORSTEN UNDÉN:

MAJ. En Uppsalabagatell. 2 kr.

WILMA LINDHÉ:

ELSA WANG. Lifsinteriör. 3 kr.

ERNST AHLGREN:

FOLKLIF OCH SMÅBERÄTTELSER. 2:a uppl. 2 kronor.

JEANNE MARNI:

DROSKOR. Situationer och scener ur det parisiska hvardagslifvet. 1: 50.

HILDA SACHS:

EVIG SOMMAR. En kärlekshistoria. 2: 50.

ANTHONY HOPE:

KUNGENS SPEGEL, Roman. 2: 50.

JOHAN LINDSTRÖM:

EN BARNDOMSKÄRLEK. 1: 25.